

PONDELOK 17. NOVEMBRA 2008

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

(Rokovanie sa začalo o 17.00 hod.)

1. 1 – Pokračovanie prerušeného zasadania

Predseda. – Otváram zasadnutie Európskeho parlamentu, ktoré bolo prerušené vo štvrtok 23. októbra 2008.

2. Oficiálne privítanie

Predseda. – Vážené dámy, vážení páni, včera a dnes účastníci iniciatívy EuroMedScola ukončili svoj program tu v Štrasburgu. Bolo pre nás veľkým potešením privítať viac ako 250 mladých ľudí vo veku od 16 do 18 rokov z celej euro-stredozemskej oblasti, inými slovami z Únie pre Stredozemie zahŕňajúcej 27 členských štátov EÚ a našich partnerských krajín v tomto regióne, čo spolu predstavuje 37 krajín.

Účastníci sa teraz usadili na galérii. Počas uplynulých dvoch dní prediskutovali široké spektrum tém vrátane životného prostredia, prisťahovalectva, rovnosti, úlohy občanov, vzdelávania a mnohých iných otázok. Toto je vyjadrením spolupráce medzi Európskou úniou a krajinami južného brehu Stredozemného mora.

Boli tu takisto študenti z Izraela, Palestíny, štátov Arabského polostrova a z každej krajiny Európskej únie a naozaj rád by som privítal našich mladých priateľov na galérii. Bola to vynikajúca udalosť a veľmi ma teší, že som mal príležitosť stretnúť sa s vami. Ešte raz vás srdečne vítam v Európskom parlamente.

3. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

4. Zloženie Parlamentu: pozri zápisnicu

5. Preskúmanie osvedčení o zvolení za poslanca: pozri zápisnicu

6. Zloženie výborov a delegácií: pozri zápisnicu

7. Podpis aktov prijatých v spolurozhodovacom postupe: pozri zápisnicu

8. Korigendá (článok 204a rokovacieho poriadku): pozri zápisnicu

9. Žiadosť o naliehavý postup: pozri zápisnicu

10. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

11. Otázky na ústne zodpovedanie a písomné vyhlásenia (predložené dokumenty): pozri zápisnicu

12. Prepadnuté písomné vyhlásenia: pozri zápisnicu

13. Petície: pozri zápisnicu

14. Opatrenia prijaté v následnosti na pozície a uznesenia Parlamentu: pozri zápisnicu

15. Zaslanie textu zmlúv poskytnutých Radou: pozri zápisnicu

16. Presun finančných prostriedkov: pozri zápisnicu

17. Program práce

Predseda. – Konečné znenie návrhu programu tejto schôdze, ktorý navrhla konferencia predsedov na svojom zasadnutí vo štvrtok 13. novembra 2008 v súlade s článkami 130 a 131 rokovacieho poriadku, bolo rozdane. Boli predložené tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy.

Streda:

Socialistická skupina v Európskom parlamente požiadala, aby do zajtrajšieho programu boli zaradené vyhlásenia Rady a Komisie o situácii v automobilovom priemysle. Malo by sa zdôrazniť, že ak tento bod bude zaradený do programu, otázky na ústne zodpovedanie o revízii odporúčania, ktorým sa stanovujú minimálne kritériá environmentálnych inšpekcií v členských štátoch, bude potrebné preradiť do štvrtkového programu.

Hannes Swoboda, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predseda, som si istý, že každý v tomto Parlamente vie, že automobilový priemysel v Európskej únii je teraz vo veľmi ťažkej situácii – sčasti pre krízu automobilového priemyslu v Spojených štátoch amerických. Preto si myslím, že by bolo veľmi rozumné, aby sa Komisia vyjadrila k tomu, ako vidí túto krízu, aké vidí možné riešenia zahŕňajúce napríklad štátnu pomoc, aké pravidlá hospodárskej súťaže by mali byť dodržiavané a pod. Podľa môjho názoru ide o dôležitú otázku.

Rád by som však len dodal, že naším zámerom nie je oslabiť alebo oddialiť environmentálne ciele pre automobilový priemysel. Budeme naďalej trvať na realizácii a presadzovaní týchto environmentálnych cieľov, avšak zároveň by sme tu mali mať možnosť diskutovať o hospodárskych problémoch automobilového priemyslu so zástupcom Komisie. Ide o jeden z našich záujmov a verím, že preň získame širokú podporu.

(Parlament prijal návrh.)

(Program práce bol prijatý, a teda zmenený a doplnený.)⁽¹⁾

*
* *

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Vážený pán predseda, prostredníctvom procedurálnej námietky v súlade s článkom 7 rokovacieho poriadku by som chcel odsúdiť fakt, že správa pána Lehneho, ktorá mala byť predmetom rozpravy dnes večer a ktorá sa zaoberá imunitou môjho kolegu pána Franka Vanhecka, bola dnes večer vyradená z programu. Preto sa neuskutoční rozprava v protiklade s tým, čo stanovuje pôvodný program.

Po druhé by som chcel vzniesť námietku proti fakt, že po rokovaní o správe vo výbore pán Lehne odmietol poslať túto správu dotknutej osobe vyhlasujúc, že mu správa bude k dispozícii po rozprave na plenárnej schôdzi. Práve tejto téme však bolo ten večer venované veľké množstvo vysielacieho času na belgickej televíznej stanici VRT, takže sa zdá, že správa prenikla na verejnosť. Preto by som bol rád, keby ste zistili, ako sa stalo, že táto dôverná správa, ktorú si dotknutá osoba nemohla preštudovať, mohla byť predmetom diskusie v belgickej televízii ten istý večer a nakoniec sa ukázala ako nie až taká dôverná.

Predseda. – Zoberieme to na vedomie. Nemôžem a nebudem sa pokúšať vás ubezpečiť, ale môžem vám povedať, že dokonca aj listy, ktoré som napísal ja a s ktorými moji zamestnanci zaobchádzajú absolútne dôverne, niekedy skončia zverejnené. Ide o situáciu, ktorá sa netýka len vás, ale je poľutovaniahodná vo všetkých prípadoch. Zobrali sme vašu námietku na vedomie a budeme sa ňou zaoberať.

18. Jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu

Predseda. – Nasledujúcim bodom programu sú jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu.

⁽¹⁾ Pre ďalšie pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k programu práce: pozri zápisnicu

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – Vážení pán predseda, 4. a 5. decembra 2008 bude Európsky parlament viesť rozpravu o súbore návrhov na pozmenenie a doplnenie smernice 2003/87/ES týkajúcej sa systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve na obdobie rokov 2013 - 2020.

Návrh predpokladá významné zvýšenie pridelovania emisných povolení dražbou už od roku 2013. Pokiaľ dnes je 90 % emisných povolení pridelovaných priemyselným zariadeniam bezplatne, nová smernica stanovuje, že plné pridelovanie dražbou by malo byť pravidlom od roku 2013.

V prípade Rumunska to bude mať veľmi negatívne následky pre celé hospodárstvo a priemysel bude vážne zasiahnutý. Mnohé priemyselné podniky by sa museli premiestniť do tretích krajín s nižšou ochranou klímy, čo by viedlo k zvýšeniu cien a spomaleniu rumunského rozvojového projektu infraštruktúry. Z tohto dôvodu žiadam, aby priemyselným podnikom v Rumunsku boli pridelované všetky kvóty emisných povolení CO₂ bezplatne počas celého obdobia.

Miguel Angel Martínez Martínez (PSE). – (ES) Vážení pán predseda, včera večer počas spoločnej operácie na území Francúzska, ktorá mala veľmi hladký priebeh, bezpečnostné zložky z Francúzska a Španielska zatkli jedného z hlavných a možno najkrvivejších vodcov ETA Txerokiho, ktorého stíhali viac ako šesť rokov za rôzne vraždy a útoky.

Hoci by sme mali zachovať ostražitosť, ktorá je v takýchto prípadoch vždy potrebná, verím, že toto sú veľmi dobré správy, a som presvedčený, že Parlament, rovnako ako my, prejaví uspokojenie, ktoré vynahradí naše znechutenie pri iných príležitostiach, keď sme museli hovoriť o zločinoch tejto organizácie.

Ide o veľmi tvrdú ranu pre túto teroristickú organizáciu a mali by sme zablažovať bezpečnostným zložkám, vládam a obyvateľom Francúzska a Španielska k úspechu tejto operácie. Takisto by sme si mali zablažovať k tomuto vzorovému príkladu medzinárodnej spolupráce ako zásadnému nástroju v boji proti terorizmu.

Vážení pán predseda, nakoniec musím povedať, že teroristi by mali vedieť, že ich osudom bude zatknutie, predvedenie pred súd a odsúdenie na roky vo väzení za ich zločiny, alebo aspoň tie, ktoré môžu byť dokázané.

Viktória Mohácsi (ALDE). – (HU) Ďakujem, pán predseda. Dámy a páni, ubehlo skoro 10 mesiacov odvtedy, čo Európsky parlament prijal uznesenie o situácii Rómov, v ktorom vyzval Európsku komisiu na vytvorenie európskej stratégie riešenia rómskej otázky. Okrem jedného pracovného dokumentu Komisia nepriniesla nič nové ani pre Európsky samit o Rómoch, o ktorom sa hovorilo ako o historickom.

Zároveň Rómovia v Kosove stále žijú v živote nebezpečných osadách znečistených olovom a v Maďarsku boli spáchané útoky Molotovovými koktailmi alebo strelnými zbraňami na domy rómskych rodín v deviatich osadách. Najnovším a veľmi smutným miestom takýchto útokov bol Nagycséc, kde boli dvaja Rómovia, ktorí sa snažili uniknúť z horiaceho domu, zastrelení brokovnicami.

V tom istom čase podľa správ občianskych organizácií utieklo z Talianska za posledné mesiace skoro 30 000 Rómov pre brutalitu polície a protirómske nálady. Okrem tejto situácie tu máme aj súčasnú hospodársku krízu, ktorá – nech o tom nikto nepochybuje – najtvrdšie zasiahne sociálne vylúčené a chudobné spoločenské skupiny a Rómov. Rada by som pripomenula všetkým zodpovedným politikom, že toto je ďalším dôvodom, prečo musíme vytvoriť európsku stratégiu riešenia rómskej otázky. Ďakujem veľmi pekne.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Vážení pán predseda, rád by som predniesol otázku obchvatu okolo mesta Augustów v Poľsku. Predlžujúce sa čakanie na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora v tejto otázke znamená ďalšie smrteľné dopravné nehody, pri ktorých zomierajú chodci. Každý rok prejdú cez centrum tohto mesta približne dva milióny ťažkých nákladných vozidiel. Vzhľadom na mnohé projekty prírodných rezervácií v regióne Podlasie zmrazenie všetkých investícií do cestnej infraštruktúry Európskou komisiou pripravuje tento región o príležitosť budúceho rozvoja.

Toto rozhodnutie Európskej komisie znamená, že oblasť sa mení na skanzen, ktorý by sa podľa vzoru niektorých západných krajín stal krajinnou turistickou rezerváciou. Nepostaviť však obchvat v Augustówe z dôvodu ochrany životného prostredia za každú cenu, ignorujúc pritom ľudské potreby, znamená pripraviť obyvateľov severovýchodného Poľska o príležitosť rozvoja a dôstojného života. Európska komisia toto musí vziať do úvahy. Je potrebné chrániť prírodu, ale nie za cenu ľudských životov.

László Tőkés (Verts/ALE). – (HU) Vážení pán predseda, „Milosrdenstvo chcem a nie obeť“. Ježišove slová nachádzajú odozvu v našich dušiach, keď sa stretávame s nekontrolovateľným násilím a krutosťou vo svete. Teror a násilie sú ešte bolestivejšie, keď sa páchajú v mene fundamentalistickej religiozity alebo náboženského exkluzivizmu.

Z tohto dôvodu musíme protestovať proti krutej poprave trinásťročného dievčaťa z južného Somálska, ktoré bolo po znásilnení tromi mužmi ukameňované na smrť na základe verdiktu islamského súdu. Musíme tiež protestovať proti prenasledovaniu príslušníkov kresťanskej menšiny v Iraku, ktorých tisíce boli militantnými šiitmi prinútení opustiť svoje domovy v Mosule a okolí.

V duchu našej európskej kresťanskej tradície, náboženskej tolerancie a ekumenického bratstva by sa Európska únia mala hlasnejšie ozvať a prijať opatrenia na ochranu obetí nábožensky motivovaného násillia a prenasledovania.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) V Portugalsku zamestnanci bojujú za svoje práva v širokom spektre odvetví. Radi by sme vyjadrili našu solidaritu všetkým tým, ktorí bojujú. Obzvlášť podporujeme odvážny boj učiteľov a pôsobivú demonštráciu, na ktorej sa v Lisabone 8. novembra zhromaždilo 120 000 učiteľov zo všetkých kútov krajiny. Na tejto druhej demonštrácii veľkého rozsahu za posledných šesť mesiacov sa zúčastnilo takmer 80 % príslušníkov tejto profesijnej skupiny. Po demonštrácii nasledovali ďalšie podujatia s cieľom ukázať, že učitelia sú odhodlaní pokračovať v obrane verejného školstva a v boji za dôstojnosť a rešpektovanie svojej práce, ktorá je zásadná pre vzdelávanie mladých generácií a zabezpečenie rozvoja a pokroku v Portugalsku, ktoré ma jednu z najnižších vzdelanostných úrovní v Európskej únii.

Podporujeme tiež boj zamestnancov spoločnosti Pirites Alentejanas v Aljustreli proti zastaveniu ťažby, ktorú sa tento nadnárodný podnik rozhodol pozastaviť šesť mesiacov po jej obnovení, pričom prepustil viac ako 600 ľudí. Musia byť súrne prijaté opatrenia, ktoré zabránia zvýšeniu nezamestnanosti v takejto znevýhodnenej oblasti a prehĺbeniu chudoby v krajine.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Vážený pán predseda, rád by som informoval Parlament, že počas posledných troch dní, od 14. do 16. novembra, námorné sily jednej krajiny, ktorá je kandidátom na vstup do Európskej únie, okupovali grécky kontinentálny šelf. Nemám teraz v úmysle obhajovať Grécko. Grécky kontinentálny šelf je takisto súčasťou kontinentálneho šelfu Európy a ja nevidím, že by Európa mala záujem chrániť svoje zvrchované práva v tejto oblasti.

Zaujímalo by ma, ako krajina, ktorá sa takto správa, krajina s takýmto jasným vystupovaním a s takýmto zámermi, môže vstúpiť do Európskej únie a ako plánujeme prijať túto ázijskú krajinu do Európy, pokiaľ sa správa takýmto spôsobom.

Irena Belohorská (NI). – (SK) V októbri minulého roka som písomnou deklaráciou upozornila na vznik maďarských gárd, extrémne pravicového spolku. Žiaľ, nečinnosť maďarských orgánov, ale aj naša európska nevšímavosť priniesla po roku svoje ovocie. Dochádza k exportu fašizmu na naše slovenské územie.

Nemôžeme sa nečinne prizerať na provokácie, ktoré sa udiali v priebehu posledných dvoch týždňov. V Kráľovskom Chlmci, slovenskom meste, 8. novembra pochodovalo 28 príslušníkov maďarskej organizácie v replikách fašistických uniforiem a položili veniec k obetiam vojen s provokatívnym nápisom *Verím v znovuzrodenie Maďarska*. Som zhrozená, že akcia zásahu slovenských orgánov zostala v Európe nepovšimnutá.

Ako je možné, že práve v období, keď si Európa pripomína 70. výročie Krištáľovej noci, môže členský štát na svojom území tolerovať existenciu organizácie, ako sú „nyilašovci“, maďarské gardy, Jobbik, Hnutie 64 žúp? Je nám ozaj jedno, že tu dochádza k zneváženiu miliónov obetí druhej svetovej vojny a po mestách v členskom štáte môžu pochodovať fašisti?

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) V deň, keď si pripomínáme 19. výročie zamatovej revolúcie v bývalej Česko-slovenskej republike, dovoľte mi vyjadriť moje znepokojenie nad politikou súčasnej slovenskej vlády, predovšetkým v hospodárskej oblasti, ktorá má veľa podobných črt spred novembra 1989.

Snahy o plné politické riadenie súkromného sektora a regulačné zásahy štátu v rozsahu, v akom to realizuje táto vláda, sú neakceptovateľné v zdravom trhovom systéme. Novelami zákonov o cenách a trestného zákona otvorila cestu k novej regulácii cien v súvislosti s prechodom na euro a trestaním malých predajcov a poskytovateľov služieb väzením až do troch rokov.

Okrem týchto opatrení v súvislosti s rastom cien energií prichádza vláda so sériou populistických vyhlásení a hrozieb, so snahou o vyvlastnenie niektorých súkromných spoločností v energetickom sektore a návrhom tvrdých, časovo neobmedzených a plošných regulačných opatrení voči súkromným subjektom v tzv. všeobecnom hospodárskom záujme.

Uvedené opatrenia budú pod zámienkou riešenia finančnej krízy a hospodárskej recesie brániť v ďalšej nevyhnutnej liberalizácii, deformovať trhové prostredie a zneisťovať potenciálnych investorov.

Marek Siwiec (PSE). – (PL) Vážený pán predseda, 14. novembra sa konal v Poznani, ako každý rok, pochod za rovnoprávnosť. Skupina mojich mladých kolegov, členov Federácie mladých sociálnych demokratov, sa zúčastnila pochodu. Ich slogan bol *rozmanitosť áno, neznášanlivosť nie*. Ide o súčasť širšej kampane Socialistickej skupiny v Európskom parlamente na tému tolerancie, ktorá prebieha v celej Európe už mnoho mesiacov. Po skončení demonštrácie bola táto skupina napadnutá približne tuctom násilníkov, ktorí ich zbili a vytrhli im transparenty s logom Socialistickej skupiny v Európskom parlamente. Jedna z obetí bola hospitalizovaná. Očakávam, že poľské úrady zadržia a potrestajú osoby zodpovedné za tento incident. Očakávam, že politické gangsterstvo, ktorého cieľom je nahradiť dialóg, bude odsúdené tými, ktorí sa v politike angažujú.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Vážený pán predseda, v piatok sa skončil samit EÚ – Rusko v Nice, ktorý bol narychlo zvolaný s cieľom umožnenia účasti na stretnutí skupiny G20. Európska únia sa vskutku rozhodla obnoviť rozhovory o partnerskej dohode s Ruskom a tým išla proti svojmu vlastnému rozhodnutiu, ktoré prijala 1. septembra tohto roku a podľa ktorého žiadne rozhovory s Ruskom nebudú, pokiaľ sa ruské jednotky nestiahnu z okupovaných území Gruzínska. Európska únia sa v tomto prípade správa ako starý muž, ktorý si presne pamätá, čo urobil pred 50 rokmi, keď boli podpísané Rímske zmluvy, ale zabúda na to, čo urobil pred dvomi mesiacmi, keď EÚ ubezpečila o tejto dôležitej veci samu seba a Európu. Teraz EÚ ustupuje od svojich záväzkov a odvrhuje to, čo bolo spoločne dohodnuté 1. septembra.

V tejto súvislosti sa vynára otázka, či by sa ľudské práva, ktoré my v Európskom parlamente často presadzujeme po celom svete, takisto mali týkať takých európskych krajín ako Gruzínsko a Rusko, keď sa Európska únia v tejto veci jednoducho správa ako Pilát Pontský.

Monica Frassoni (Verts/ALE). – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, možno aj vy ste počuli, že v Kampánii už nie sú problémy s odpadom. Žiaľ, nie je to tak: pred niekoľkými dňami bolo v Chiaiane, ktoré malo byť jedným z miest pre neslávne skládky pána Berlusconiho, objavených 12 000 ton azbestu a toxického odpadu. Nikto naozaj nevie, odkiaľ pochádzajú.

V súčasnosti je v Taliansku v platnosti dekrét, ktorý je jednoznačne v rozpore so všetkými európskymi právnymi predpismi týkajúcimi sa v prvom rade ochrany zdravia, ako aj posúdení vplyvov na životné prostredie. K situácii sa navyše pristupuje ako k štátnemu tajomstvu, keďže bol vyhlásený zákaz vstupu do týchto oblastí a je nemožné získať akýkoľvek prístup k informáciám o tom, čo sa tam deje.

Vyzvali sme Komisiu, aby zasiahla, a veríme, že je to jej povinnosťou, pretože mať pod šírym nebom 10 000 ton azbestu a toxického odpadu je nebezpečné pre všetkých. Dúfame, že komisár Dimas podnikne príslušné kroky a urobí to verejne.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Vážený pán predseda, je neprijateľné, aby sa slovensko-maďarské vzťahy odvíjali podľa úmyslov extrémistických síl. Prísne odsudzujeme tých, ktorí kazia vzťahy medzi týmito dvomi národmi, lebo poznáme vinníkov. Slovenská národná strana, ktorá je vo vláde, vyvoláva na Slovensku napätie svojimi nenávisťnými prejavmi proti menšinám, poryvmi, ktoré hanobia národ, a očierňovaním Maďarov. V Maďarsku však na tieto útoky prehnane reagujú nie štátne orgány, ale mimoparlamentné extrémistické skupiny. To je zásadný rozdiel.

Oba javy je potrebné odsúdiť. Jedným z dôvodov narušania vzťahov medzi týmito dvomi národmi je, že Skupina socialistov v Európskom parlamente toleruje politiku slovenskej koalície strany SMER, čím len podnecuje extrémistickú politiku, ktorá sa vyslovne zameriava proti menšinám. Z toho dôvodu bolo rozhodnutie Skupiny socialistov znova prijať SMER do svojich radov zlé. Protimaďarským extrémistickým prejavom dáva zelenú. Koaličná vláda v Bratislave, žiaľ, neponúka možnosť zlepšenia slovensko-maďarských vzťahov. Ďakujem.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Vážený pán predseda, nechcem teraz zachádzať do detailov, ale myslím si, že pán Duka-Zólyomi – ktorý je môj dobrý priateľ – veľmi dobre vie, že Skupina socialistov v Európskom parlamente je veľmi kritická k tejto koalícii, najmä k strane pána Slotu.

Práve teraz, po veľmi víťanom stretnutí premiérov pána Fica a pána Gyurcsányho je však čas dohodnúť sa, aby si tieto dva štáty mohli vyriešiť svoje problémy spoločne a v mieri, a nedávať príležitosť radikálom. Na tom sa zhodneme: radikálom sa nesmie umožniť, aby širili skazu ďalej. To sa určite týka verbálneho radikalizmu pána Slotu, ale obzvlášť aj Maďarskej gardy. Vyzývam obidva štáty a obidvoch premiérov, a všetky strany tohto Parlamentu, aby urobili všetko pre umlčanie radikálov, aby títo ukončili blokádu hraníc a aby zabezpečili, že k slovu sa dostanú mierumilovní ľudia, ktorí chcú ochraňovať menšiny a pomáhať im.

19. Oficiálne privítanie

Predseda. – Dámy a páni, som veľmi rád, že v galérii môžem privítať skupinu bývalých členov prvého slobodne voleného parlamentu Nemeckej demokratickej republiky.

Tento parlament sa zapísal do učebníc histórie, keď rozhodol o opätovnom zjednotení Nemecka a krátko potom sa sám rozpustil. Delegáciu vedie pani doktorka Sabine Bergmannová-Pohlová, ktorá bola v tom čase predsedníčkou Ľudovej snemovne. Celú delegáciu srdečne vítam v Európskom parlamente.

(potlesk)

20. Jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu (pokračovanie)

Jim Higgins (PPE-DE). – Vážený pán predseda, systém eCall v motorových vozidlách je veľkou výhodou, ktorá pomáha tiesňovým službám dostať sa na miesto nehody čo najrýchlejšie. Toto zariadenie presne identifikuje miesto nehody, aby k nemu mohli zdravotnícke služby a policajné a hasičské zložky prísť čo najrýchlejšie. Je to mimoriadne dôležité najmä vo vidieckych a izolovaných oblastiach, a to hlavne vtedy, keď havaruje len jedno auto.

Systém eCall je dnes štandardným vybavením všetkých nových áut v mnohých štátoch EÚ. V mojej krajine, v Írsku, kde máme stále neprijateľne vysokú mieru smrteľných nehôd, však, žiaľ, ešte nie je k dispozícii. Myslím si, že tento systém by mal byť povinný vo všetkých členských štátoch.

Ide o záchranu života a toto zariadenie životy určite zachraňuje. Z toho dôvodu vyzývam Komisiu, nech nalieha na členské štáty, aby trvali na tom, aby bolo toto zariadenie súčasťou všetkých nových motorových vozidiel.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Podľa prieskumu Sociologického ústavu Slovenskej akadémie vied obyvatelia Slovenska maďarskej národnosti sú hrdí, že sú občanmi Slovenskej republiky. Tento názor má viac ako 70 % ľudí. To je historicky najvyššie percento v dejinách Slovenskej republiky.

Tento výsledok hovorí jasnou rečou oproti vystúpeniam niektorých politikov, ktorí sa snažia zavádzať Európu, že maďarská menšina na Slovensku je diskriminovaná. Na scéne Európskeho parlamentu niektorí kolegovia miesto toho, aby si sadli za rokovací stôl, dva roky predvádzajú spôsob komunikácie, ktorý ešte viac radikalizuje domácu politickú scénu.

Chcel by som vyzvať tých, ktorým na priateľskom spoložití Maďarska a Slovenska záleží, aby podporili úsilie obidvoch premiérov, ktorí sa v sobotu stretli, aby koordinovali boj proti extrémizmu, aby obidve krajiny smerovali k dobrým susedským vzťahom.

Oceňujem, že už druhý deň po rokovaní maďarský premiér prijal opatrenie, ktoré vedie k zmenám legislatívy proti extrémizmu. To bude najlepšia zbraň voči tým, ktorí dnes beztrešne ohrozujú demokraciu v tomto regióne.

Eoin Ryan (UEN). – Vážený pán predseda, jedným z kľúčových prvkov Bielej knihy EÚ o športe je eliminácia rasizmu, a to najmä na futbalových zápasoch. Rasizmus sa, žiaľ, ukázal v plnej ohavnosti v škótskej futbalovej lige a všetkým je nám to veľmi ľúto. Niektorí hráči, ktorí vyhlásili, že budú hrať za Írsko, boli vystavení rasistickým nadávkam a aj skandovaniu piesne o hlade, čo je veľkou urážkou nielen hráčov, ale aj írskoho ľudu.

Som veľmi rád, že Škótska futbalová asociácia a aj bývalý britský minister vnútra John Reid v tejto veci konajú. Rasizmus nemôžeme tolerovať, nech sa jeho ohavná tvár obráti kamkoľvek, a myslím si, že všetci musíme vstať a povedať, že je to absolútne neprijateľné, a musíme tomu zabrániť, kdekoľvek sa také niečo udeje.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predseda, na samite EÚ – Rusko v Nice sa minulý piatok rozhodlo, že rokovania o novej dohode o partnerstve s Ruskom budú pokračovať 2. decembra aj napriek tomu, že niektoré členské štáty vyjadrili znepokojenie a niektoré problémy, ako napríklad ďalšie dianie v Gruzínsku a na Kaukaze, sa nevyriešili.

Vývoj situácie v Rusku som sledoval so značným znepokojením. Duma dosť záhadne zahlasovala za to, aby sa funkčné obdobie prezidenta predĺžilo na šesť rokov. Po ľudských právach sa stále šliape, čo sa ukázalo aj

v prípade Svetlany Bachminovej, bývalej zamestnankyne Michaila Chodorkovského, podnikateľa uväzneného na päť rokov: orgány naďalej odmietajú povoliť jej predčasné prepustenie z väzenia na Sibíri, aj keď je v pokročilom štádiu tehotenstva. Pri rokovaní sa Európska únia nesmie poddať ruským pokusom o vydieranie, čo sa týka energie, a musí sa jasne vyjadriť k porušovaniu ľudských práv.

József Szájer (PPE-DE). – (HU) Vážený pán predseda, dámy a páni, jedným z najdôležitejších práv európskych občanov je právo na voľný pohyb. Pred rokom, keď sme otvorili schengenské hranice, sa na niektorých hraniciach nových členských štátov objavili zvláštne prekážky, napríklad na rakúsko-českých, maďarsko-slovenských, ako aj na maďarsko-rakúskych hraniciach. Blízko môjho rodného mesta umiestnili rakúske orgány pri ceste, ktorá je inak voľne prejazdná, značku zákazu vjazdu.

Keďže podľa nášho názoru obmedzuje táto nepríjemná prekážka jedno z najdôležitejších práv európskych občanov, a to právo na voľný pohyb, ja a moji kolegovia Othmar Karas a Lívia Járóková sme túto značku symbolicky zakryli vlajkou EÚ na znak protestu proti nej, čo miestnych ľudí veľmi rozhnevalo.

Vážení poslanci, vážené poslankyne, dnes už nemusíme bojovať proti železnej opone – už niekoľkokrát som o tomto kúsku skutočnej železnej opony pri mojom rodnom meste hovoril – ale len proti niekoľkým značkám zakazujúcim vjazd, no aj tak si myslím, že by sme mali dozrieť na to, aby sa aj tieto v duchu Európy odstránili.

Čo sa týka maďarsko-slovenského konfliktu, rád by som povedal len toľko, že tí, ktorí protestujú proti extrémistom, by boli dôveryhodní, len ak by urobili podobne, keď Ján Slota, člen koalície strany, robil vyhlásenia proti Maďarom a vyzýval na vyhodenie Maďarov zo Slovenska.

Kristian Vigenin (PSE). – Vážený pán predseda, tento rok si pripomíname 70. výročie pogromov počas Krištáľovej noci. Zdá sa, že kolektívna pamäť čoraz viac zabúda, keďže čelíme čoraz väčšiemu extrémizmu spojenému s rasizmom, xenofóbiou, antisemitizmom a agresívnym nacionalizmom na celom svete vrátane európskych demokratických štátov.

So zreteľom na európske voľby v roku 2009 je skupina PSE presvedčená, že politickí predstavitelia môžu zohrať pozitívnu úlohu v celkovej podpore vzájomného rešpektu a porozumenia.

Skupina PSE je odhodlaná zvýšiť informovanosť o hodnote kultúrnej a náboženskej diverzity ako zdroja, ktorý obohacuje celú spoločnosť. Stále zdôrazňujeme, že je potrebné, aby sa osobnosti verejného života zdržiavali vyhlásení, ktoré stigmatizujú celé skupiny ľudí. Rád by som povedal, že som v pomykove z toho, že strana PPE si za hlavného partnera v Bulharsku vybrala – a stále má za partnera – stranu, ktorej vedúci predstaviteľ uznáva štátnickosť Stalina, Hitlera a Maa, muža, ktorý verí, že spôsob, akým dosiahnuť integráciu, je vnucovať každému novorodencovi nebulharského etnického pôvodu bulharské meno, a ktorý tvrdí, že v Bulharsku sú bulharskí občania, v Turecku tureckí a ak je niekto Turek, mal by ísť do Turecka.

Rád by som vedel, či vy, pán predseda, alebo strana PPE podporujete ten istý prístup k etnickým Turkom v Nemecku. Zdôrazňujem, akú dôležitú úlohu majú európske strany pri opatrnom výbere partnerov, pretože keď vymeníte kvalitu za kvantitu, medzi prvé obete bude patriť dôveryhodnosť strany PPE, stabilita vnútroštátnych politických systémov a, samozrejme, aj presvedčenie obyčajných voličov pravice.

Predseda. – Pán Vigenin, keďže ste sa obrátili na mňa osobne, dovoľm si zdôrazniť, že minulý pondelok si Európsky parlament v Bruseli veľmi dojímavou uctil výročie Krištáľovej noci.

Čo sa týka môjho členstva v strane, tu konám vo svojej funkcii predsedu, nie člena strany, hoci som svojej strane samozrejme oddaný. Budete sa teda musieť opýtať priamo zodpovedných, keďže to nie je otázka, ktorá sa dá adresovať predsedovi.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) V prvom rade vítame akčný plán, ktorý bol prijatý na nedávnom stretnutí G20, ako aj mimoriadne príspevky pána Barrosa a pána prezidenta Sarkozyho. Konečné rozhodnutia odrážajú stratégiu, o ktorej členské štáty Európskej únie diskutovali a ktorú aj prijali.

Mali by sme tiež vítať záväzok všetkých účastníkov spoločne pracovať a bojovať proti súčasnej kríze finančného sektora. Ľudí momentálne nezaujímajú spory, len skutočné riešenia. Vzájomná závislosť vytvára obojsmerné kanály, vďaka ktorým sa síce rozširuje kríza, ale zároveň sa môžu rozširovať aj riešenia pre hospodársku obnovu.

Nezamestnanosť v akejkoľvek štáte Európskej únie dvojnásobne urýchľuje rast nezamestnanosti v našej rozvíjajúcej sa ekonomike, Rumunsku. Toto sa deje po prvýkrát v dôsledku toho, že ľudia, ktorí pracujú v zahraničí,

posielajú domov, a po druhé pre znižovanie počtu pracovných miest, ktoré ponúkajú zahraničné spoločnosti obmedzujúce svoju činnosť.

Dnes musíme nezamestnanosť analyzovať na úrovni Európskej únie, ale riešenia je potrebné realizovať a financovať na oboch koncoch týchto kanálov.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Veľmi pekne vám ďakujem, pán predseda. Dámy a páni, rád by som vás upozornil na napätie na trhu s kukuricou, ktoré je mimoriadne silné najmä v strednej Európe. Rekordná úroda, nepriaznivé podmienky na medzinárodnom trhu a kolísavé výnosy, ktoré sú v strednej Európe bežné, ťahajú v niektorých regiónoch v Maďarsku ceny hlboko pod intervenčnú úroveň.

V mene výrobcov a v záujme stability trhu musíme niečo urobiť. Za terajších okolností nie je Maďarsko schopné samo vykúpiť nadbytok, no jednako sú aj iné spôsoby, ako stabilizovať trh. V prvom rade je potrebné zvýšiť kvantitu intervencie pre tie členské štáty, ktoré nemajú prístavy. Systém musí v tomto ohľade zohrať úlohu bezpečnostnej siete, ako sme pôvodne plánovali.

Po druhé, v prospech krajín bez prístavov je potrebné vyzývať na predloženie ponuky v záujme vývozu do tretích krajín. Napokon je tiež potrebné otvoriť špeciálne súkromné skladovacie zariadenia. Prijatie týchto opatrení by ohromne pomohlo, aby sa situácia nezhoršovala a aby sa naši pestovatelia mohli prispôbiť výnimočným okolnostiam. Ďakujem za pozornosť.

Predseda. – Týmto uzatváram tento bod rokovania.

21. Desať rokov fungovania Hospodárskej a menovej únie a výzvy do budúcnosti (rozprava)

Predseda. – Budeme pokračovať rozpravou o prvých desiatich rokoch hospodárskej a menovej únie a výzvach do budúcnosti. V tejto súvislosti by som rád v Európskom parlamente čo najsrdečnejšie privítal premiéra a ministra financií Luxemburska a prezidenta Euroskupiny pána Jeana-Clauda Junckera.

(potlesk)

Samozrejme, som veľmi rád, že môžem privítať aj príslušného komisára pána Joaquína Almuniiu.

Pervenche Berès, spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán predseda, vážený pán prezident Euroskupiny, vážený pán komisár, myslím si, že toto je veľmi dôležitý moment, a téma, o ktorej budeme dnes diskutovať, značne ovplyvňuje Európanov ako celok.

Myslím si, a všetci sú dnes o tom presvedčení, že euro je náš najväčší kapitál, naša najlepšia investícia. Teraz je čas zhodnotiť veci, ale pomocou zhodnotenia v čase krízy musíme jednoznačne nájsť prostriedky na to, aby sa veci znovu rozhýbali. V akej situácii by sme boli bez eura? Bez eura by bol dnes Island viac-menej ako Írsko, alebo skôr Írsko by sa podobalo Islandu.

V tejto kríze sme znovu otvorili rozpravy, lebo každý si práve uvedomil, aké dôležité bolo euro pre našu schopnosť čeliť udalostiam nielen v bežných časoch, ale aj v čase krízy.

Vážený pán komisár, rada by som vám poďakovala za váš zmysel pre predvídavosť, lebo keď ste v máji roku 2008 v tomto Parlamente predložili tento dokument, nikto si neuvedomoval, aký užitočný a potrebný by mohol byť alebo akou oporou by bol pre prácu zameranú na predpokladanie ďalšieho vývoja a zvládnutie krízy, ktorej čelíme, a to na solídnom základe, akým je euro.

Som si však plne vedomá toho, že v priebehu vašich diskusií s ministrami hospodárstva a financií mali títo zrazu na mysli iné veci, veci, ktorým predtým nevenovali pozornosť: finančné trhy. Musíte im pripomenúť, že ak chcú v budúcnosti prekonať krízovú situáciu, v ktorej sme teraz, nepodariť sa im to, pokiaľ neurobia dve veci.

Budú musieť uviesť hospodársku a menovú úniu do rovnováhy. Videli sme, ako sa to robí s cieľom zvládnuť krízu na finančných trhoch. Vidíme, ako sa to robí dnes s cieľom zvládnuť krízu v reálnom hospodárstve, ktorej čelíme. Menová politika môže urobiť veľa, ak dá trhom injekciu likvidity, ktoré tak môžu fungovať, a ak zníži sadzby, vďaka čomu sa môžu oživiť investície. Ale to je všetko! Potom je už len na vláдах, aby podnikli kroky na záchranu bánk, vytlačili toxické produkty a v budúcnosti oživilí hospodársku činnosť v rámci Európskej únie.

Preto je čas, aby sa ministri hospodárstva a financií obrátili na Zmluvu, ktorá hovorí, aby považovali svoju hospodársku politiku za politiku spoločného záujmu. Vážení pán komisár, na tomto základe znovu otvorte rozpravy v Rade Ecofin, žiadajte plán, ktorý ste jej navrhli, a znova sa k nám pripojte na základe návrhov, našich návrhov, ktoré ste schválili, aby euro v budúcnosti naozaj slúžilo rastu a zamestnanosti.

Vzhľadom na menovú politiku samozrejme rešpektujeme nezávislosť Európskej centrálnej banky, ale rešpektujeme aj Zmluvu ako celok a článok 105 stanovuje okrem cenovej stability aj to, že Európska centrálna banka musí sledovať ostatné ciele Únie. Musím to zdôrazňovať? Musím povedať, že zajtra tiež môžeme otvoriť novú rozpravu? Nie je potrebné, toto nie je v našej správe, ale nebude potrebné otvoriť rozpravu o zahrnutí cieľa stability finančného trhu do cieľov menovej politiky? To je moja otázka.

Je jasné, že fungovanie hospodárskej a menovej únie nebude napredovať, ak nebudeme brať väčší ohľad na vzťah medzi reálnym hospodárstvom a finančnými trhmi. Za to, že sme na to zabudli, dnes platíme.

Čo sa týka rozšírenia, táto kríza znovu otvára podmienky rozpravy, ale myslím si, že by sme mali zostať nekompromisní. Reformovať pred vstupom do eurozóny je jednoduchšie ako reformovať po vstupe do eurozóny, aj keď je to nesmierne náročné. Vážení pán komisár, toto bol kľúčový bod vašej správy: myšlienka, že rozdiely, ktoré vznikli v rámci fungovania eurozóny, sú dôvodom na obavy. Sú väčšie, než sme si na začiatku mysleli.

Z toho dôvodu vás my, Európsky parlament, vyzývame, aby ste Európskej únii poskytli nástroje na sledovanie kvality verejných výdavkov, aby sme videli, ako členské štáty reagujú, a aby sme zabezpečili, že toto nebude len rozprava o hraniciach, len všeobecná rozprava namiesto rozpravy o kvalite verejných výdavkov, ktorá je úlohou ministrov hospodárstva a financií.

Pán komisár, myslíme si, že v pláne, ktorý nám navrhujete, je potrebné už dnes sa obrátiť na členské štáty a požiadať ich, aby prehodnotili svoje plány. Ich národné reformné plány v súčasnosti neberú ohľad na najnovšie predpovede, ktoré ste predniesli.

Ak chceme zobrať koordináciu spoločnej hospodárskej politiky vážne, tieto plány je potrebné prehodnotiť na základe predpovedí rastu, ktoré ste predniesli a ktoré podporili a potvrdili MMF a OECD.

Napokon, čo sa týka návrhov, ktoré koncipujeme, chcela by som vás upozorniť na otázky, o ktoré ide z hľadiska vonkajšieho zastúpenia eurozóny. Už príliš dlho máme pasívny postoj. Euro nás ochránilo. Ale okrem toho, že nás ochraňuje, musí nám teraz umožniť, aby sme boli hráčom, ktorého je na medzinárodnej scéne počuť, aby sme neboli len hráčom do počtu v rozprave medzi ostatnými veľkými menovými mocnosťami. Sme veľkou menovou mocnosťou, čoho následky musíme niesť v plnom rozsahu, a to by tiež malo byť predmetom dôslednej, koordinovanej rozpravy v rámci Rady ministrov.

My, Európsky parlament, sme veľmi ochotní zohrať v tejto súvislosti svoju úlohu, ako viete.

Werner Langen, spravodajca. – (DE) Vážení pán predseda, rád by som privítal predstaviteľov eurozóny, pána premiéra a pána komisára pre hospodárske a menové záležitosti. Keď zvážime celkovú situáciu, myslím si, že môžeme povedať, že v priebehu svojich prvých desiatich rokov bolo euro absolútnym úspechom. Nešlo to všetko úplne hladko, ale inštitúcie ukázali, že majú svoj význam, a to najmä v čase krízy na finančných trhoch. Na základe spolupráce inštitúcií v rámci eurozóny sa dali rozhodnutia rýchlo prijímať, okamžite realizovať a najmä boli príkladom pre všetkých 27 členských štátov.

Predložili sme správu so 62 podrobnými bodmi vrátane hodnotenia minulosti a vyhládok do budúcnosti. Pani Berèsová už hovorila o istých bodoch týkajúcich sa vyhládok do budúcnosti a ja by som ich rád rozvinul. Okrem všetkých tých pozitívnych reakcií na euro je tu stále otázka, čo bude ďalej. Sú eurozóna a Európska centrálna banka pripravené na nastávajúce problémy? Určite sa stretneme s jedným či druhým problémom, ktorý budeme musieť analyzovať. Rád by som vám pripomenul rozdiely vo vývoji konkurencieschopnosti v eurozóne, lebo skutočnosť, že hoci máme centrálnu menovú politiku, máme aj decentralizované rozpočtové a finančné politiky, je kľúčová. Pakt stability a rastu môže byť oporným bodom medzi týmito dvomi úrovňami, len ak sú členské štáty pripravené držať sa ho, akceptovať podmienky a ukázať potrebnú disciplínu. Pakt stability a rastu preto stojí pred svojou prvou veľkou skúškou – musí zvládnuť finančnú krízu. Podľa môjho názoru má potrebnú flexibilitu a v extrémnych prípadoch sa môžu za akýchkoľvek okolností objaviť dočasné výnimky, ale Pakt stability a rastu sa nemôže prikláňať len na jednu stranu.

Ďalšou otázkou je, čo sa stane s dlhom. Balík pre finančné trhy vznikol rýchlo, vlády prijali opatrenia a videli sme schopnosť konať v tejto kríze, napríklad aj u Komisie, ale otázka je, či teraz odhodíme zásady, ktoré prispeli k stabilite eura, alebo si ich budeme aj naďalej osvojovať a držať sa ich.

Okrem toho sme predniesli nespočetne veľa návrhov, ktoré však nemôžem a ani nebudem vymenúvať vzhľadom na prekvapivo krátky čas, ktorý som na svoje vystúpenie dostal. Faktom však je, že potrebujeme autoritatívnejšie a jednotnejšie vonkajšie zastúpenie eura. V tomto máme s pánom premiérom Luxemburska a prezidentom Euroskupiny úplne rovnaký názor. Prekvapilo ma, že pán Juncker nebol ako prezident Euroskupiny pozvaný na nedávny samit vo Washingtone. Hovorím to úplne otvorene, pretože to príkro kontrastuje s pozitívnym vývojom udalostí. Prirodzene, tiež chceme, aby sa Európsky parlament primerane angažoval, a na programe máme jeden bod, o ktorom sme rokovali veľmi dlho, a to konkrétne otázku, či stačí zvýšiť koordináciu rozpočtovej a finančnej politiky, alebo či – ako si myslí Francúzsko – to nestačí a skôr potrebujeme zabezpečiť inštitucionálnu formu tzv. hospodárskej vlády, ktorá je v Nemecku taká sporná. Ktorá cesta je správna? Čo sa týka našej skupiny, odpoveď je jasná: nepotrebujeme hospodársku vládu, ale väčšiu koordináciu, a to aj čo sa týka dohodnutej kombinácie politických opatrení. Členské štáty však musia ukázať aj potrebnú disciplínu, inak sa môže euro ocitnúť v ťažkostiach v dlhodobom horizonte a to nikto nechce.

Veľká vďaka všetkým zodpovedným. Parlament je pripravený úzko spolupracovať a my sme si istí, že touto správou udáme tón.

Joaquín Almunia, člen Komisie. – (ES) Vážený pán predseda, vážený pán prezident Euroskupiny, dámy a páni, v prvom rade musím v mene Komisie poďakovať dvom spravodajcom, pani Berèsovej a pánovi Langenovi, a všetkým, ktorí na tejto vynikajúcej správe pracovali.

Ku kvalite tejto správy pri príležitosti desiateho výročia hospodárskej a menovej únie je potrebné im zablahoželať. Zablahoželať by sme si mali aj k spolupráci medzi rôznymi politickými skupinami, ktorá sa preukázala vo forme vysokej miery kohézie v rámci Parlamentu. Je to ďalšia devíza a ďalší pozitívny prvok hospodárskej a menovej únie, ako pre súčasnosť, tak i do budúcnosti.

Táto hospodárska a menová únia existuje už desať rokov, čo bolo východiskovým bodom našej analýzy a tiež správy, ktorú pripravila Komisia. Východiskovým bodom to bolo aj pre oznámenie Komisie, ktoré som mal tú česť vám predložiť 7. mája. Desiate výročie eura a hospodárskej a menovej únie však pripadlo na čas mimoriadne ťažkej a zložitej hospodárskej situácie. Umožňuje nám to zanalyzovať hospodársku a menovú úniu z hľadiska toho, aké môže byť euro, naša jednotná mena, náš znak integrácie, užitočné pri zvládaní takej situácie, ktorú sme nikdy predtým nezažili.

Záver je taký, že prvých desať rokov eura bolo veľmi pozitívnych. Z hľadiska užitočnosti hospodárskej a menovej únie pri zvládaní súčasnej situácie je záver tiež pozitívny. Zažívame ťažké časy, ale v rukách máme mimoriadne užitočný nástroj, aby sme tieto ťažkosti zvládli.

Záver analyzy uvedený v našom oznámení, ktoré som tu predložil 7. mája, a závery vašej správy je, samozrejme, potrebné zaviesť do praxe, aby sme tento nástroj mohli teraz užitočne využiť. Súhlasím s dvomi spravodajcami, že koordinácia je kľúčovým prvkom.

O koordinácii sme hovorili aj minulý víkend na stretnutí vo Washingtone. Bez koordinácie nemôžeme túto situáciu efektívne zvládnuť. Bez koordinácie hospodárskych politík nemôže v takejto situácii riešiť svoje hospodárske problémy nikto. Bolo to evidentné pred niekoľkými týždňami, keď sme museli čeliť riziku kolapsu finančného systému. Je to evidentné aj teraz, keď musíme čeliť hrozbe recesie vo väčšine našich hospodárstiev a keď po prvýkrát v živote čelíme ešte aj riziku deflácie.

Rozpočtové politiky sa musia skoordinať. Správa o hospodárskej a menovej únii hovorí o potrebe prísnejšieho rozpočtového dohľadu v záujme rozšírenia spôsobu, akým sa koordinujú fiškálne a rozpočtové politiky, ako povedal pán Langen. Na pamäti však musíme mať aj udržateľnosť, ako spomenula pani Berèsová, kvalitu verejných financií a skutočnosť, že v Pakte stability a rastu, ktorý bol revidovaný v roku 2005, máme systém pravidiel. Táto revízia sa dnes ukázala byť veľmi užitočná, lebo v čase hospodárskej obnovy nám umožnila pokročiť s fiškálnou konsolidáciou. Rok 2007 zavřila eurozóna takmer na bode zvratu – po prvýkrát vo svojej histórii s deficitom 0,6 – 0,7 % – ale to znamená, že teraz máme dostatočnú flexibilitu, aby mohla naša fiškálna politika pomôcť udržať dopyt, k čomu by mala prispieť aj naša menová politika.

Záver našej správy sú teraz mimoriadne užitočné najmä z hľadiska potreby prepojiť rozpočtové politiky so štrukturálnymi reformami a v tomto ohľade súhlasím s pani Berèsovou: musíme zrevidovať a prispôbiť národné lisabonské programy, národné reformné programy a musíme tiež zrevidovať programy stability a konvergencie členských štátov a prispôbiť ich súčasnej situácii. O tomto budeme rokovať v nastávajúcich mesiacoch a z toho dôvodu, ako viete, predloží Komisia 26. novembra akčný plán, v ktorom sa budú uvádzať ciele, nástroje, politiky a záväzky. V tomto pláne predostrieme potrebu adaptovať národné programy s cieľom

zjednotiť národné politiky a zabezpečiť ich konvergenciu a konzistenciu s európskou stratégiou, politikami a nástrojmi. Súhlasím s vami i so správou, že musíme posilniť vonkajšie rozmery eura a hospodárskej a menovej únie.

Ako pán Juncker veľmi dobre vie, potrebujeme stratégiu vo vzťahu k multilaterálnym organizáciám a iným hlavným stranám, vďaka ktorej by sme mohli hájiť svoje záujmy z hľadiska meny a hospodárskej a menovej únie, a tak hájiť aj hospodárske záujmy Európskej únie.

Táto stratégia sa musí zakladať na zásadách a prioritách, ako aj na akčných nástrojoch, ktoré nám umožnia hovoriť jednotne, vďaka čomu sa posilní vplyv každého jedného Európana a najmä eurozóny. Je to aj vec riadenia. S mnohými aspektmi riadenia, ktoré ste do svojej správy zahrnuli, úplne súhlasím a dúfam, že ministri financií v Rade Ecofin a v Euroskupine budú súhlasiť tiež.

Pani Berèsová – čoskoro skončím – vo svojom vystúpení povedala, že pán komisár a Komisia by mali ministrov financií znova upozorniť na závery tejto správy. Jedna Molièrova mužská postava povedala, že si myslela, že hovorila vo veršoch, ale v skutočnosti hovorila v próze bez toho, že by si to uvedomila. Myslím si, že rokovania, ktorých sa teraz zúčastňujú ministri v Euroskupine počas predsedníctva pána Jeana-Clauda Junckera, ministri z Rady Ecofin a ministri na stretnutí vo Washingtone, sú rokovania, ktoré dokonale zapadajú do priorit a potreby koordinácie uvedenej v správe Komisie a vo vašej správe, hoci niektorí si toho možno nie sú vedomí.

(potlesk)

Jean-Claude Juncker, prezident Euroskupiny. – (FR) Vážený pán predseda, vážený pán komisár, pani Berèsová, pán Langen, dámy a páni, rád by som začal gratuláciou vašim dvom spravodajcom k ich správe, ktorú vám i nám dnes predložili, keďže ju čítame a vedieme o nej rozpravu. Táto správa je dobrá a dostatočne podrobná na to, aby sme mali v priebehu nasledujúcich mesiacov čo robiť.

Súhlasím s analýzou uvedenou v správe pani Berèsovej a pána Langena, ktorá sa týka hodnotenia prvých desiatich rokov jednotnej meny. K ich správe už niet čo dodať ani z nej čo odstrániť. Okrem toho je to správa, ktorá má podporu veľkej väčšiny tohto Parlamentu, aspoň pokiaľ sa k nej vyjadrila Komisia. Všimol som si, že nadšenie Parlamentu, čo sa týka jednotnej meny, je dnes omnoho výraznejšie než pred 12 alebo 13, alebo dokonca 10 rokmi, a to by nás malo tešiť.

Čo sa týka hospodárskych rozdielov, rozdielov medzi štrukturálnymi reformami a rozdielov z hľadiska riadenia verejných financií, v prvom rade by som rád zdôraznil, že nerozumiem, čo to znamená, keď sa v správe uvádza, že výsledky nespĺňajú očakávania, ktoré existovali v čase zavedenia jednotnej meny. Neviem o žiadnej kvantitatívnej správe o rozdieloch medzi rôznymi členskými štátmi eurozóny. Keďže takáto správa neexistuje, ide teda o neobjasnený výrok, ktorému nerozumiem. Podľa môjho názoru sa tieto rozdiely z času na čas prehlbujú, čo však zatiaľ súdržnosť eurozóny neohrozilo, ale ak budú takéto rozdiely pretrvávať, súdržnosti to môže uškodiť v dlhodobom horizonte.

Pokiaľ ide o ostatné veci v tomto ohľade, mali by sme byť radi, že Európa – všeobecne Európska únia a konkrétne Euroskupina – ktorá dnes čelí jednej z najväčších kríz, ktoré musela za posledných niekoľko desaťročí prekonať, šikovne zvládla krízu, v ktorej sme sa v súčasnosti ocitli, a to najmä preto, že sa vyhla chybám zo sedemdesiatich rokov minulého storočia. Povedať, že sme sa nedopustili tých istých chýb, má veľký význam, pretože z hospodárskeho i politického hľadiska nám to umožnilo zabrániť kríze, aby prehĺbovala rozdiely v rámci menovej únie a narúšala jej súdržnosť.

Je fakt, že tvárou v tvár kríze takých rozmerov, akú zažívame dnes, a tvárou v tvár kríze, ktorá čoraz viac zasahuje do reálneho hospodárstva, potrebujeme silnú a koordinovanú hospodársku politiku na európskej úrovni a tiež musíme považovať nad najlepším spôsobom jej zorganizovania tak, že vezmeme do úvahy na jednej strane náš koncepcný a regulačný rámec – teraz mám na mysli Pakt stability a rastu a lisabonskú stratégiu – a na strane druhej závažnosť krízy, následky ktorej sú omnoho vážnejšie, ako sme si mysleli pred niekoľkými mesiacmi.

Vznik druhej najväčšej meny na svete určite prináša výhody, ale aj povinnosti. Naše povinnosti a povinnosti ostatných nám minulý piatok a sobotu pripomenul samit G20 vo Washingtone. Tri týždne, ktoré nám zostávajú do decembrového zasadnutia Európskej rady, musíme využiť čo najlepšie a zdokonaľiť európsku stratégiu, a zabrániť nesúrodým reakciám na národnej úrovni. Tieto nesúrodé reakcie nás, samozrejme, ohrozujú. Preto si rád vypočujem výzvy a opakované výzvy na koordináciu hospodárskej politiky, ktoré sa vyjadrujú väčšinou v jazyku Voltaira.

Chcel by som, aby tí, ktorí vyzývajú na koordináciu hospodárskych politík, najprv uviedli príklad, aby dokázali, že ich slová sú úprimné. Všimol som si, že rôzne vlády rôznych členských štátov eurozóny neustále nahlas, a to oprávnene, upozorňujú na problémy, ktorým čelí ich automobilový priemysel. Chcel by som, aby tí, ktorí hovoria o automobilovom priemysle a neustále rozprávajú o koordinácii hospodárskych politík, skoordinovali svoje národné postupy, pokiaľ ide o prevzatie iniciatívy v automobilovom priemysle. Všetko ostatné je bezvýznamné. Skoordinujte to a dokažte úprimnosť svojich slov na príklade.

(potlesk)

Čo sa týka menovej politiky, viete, aký som váhavý, nikdy by som sa o nej nevyslovil, hádam okrem toho, že si stále myslím, že úloha, ktorú zohrala Európska centrálna banka za posledných niekoľko mesiacov, bola priam exemplárna.

Integrácia a dohľad nad finančnými trhmi – to je ďalšia oblasť hodná úvah, ktorej sa vaši spravodajcovia vo svojej správe venovali. Skupina G20 uviedla ambiciózny plán, ktorý musí G20, a teda aj Európska únia a členovia Euroskupiny, pretransformovať do konkrétnych krokov. Nepochybne si spomínate, že členovia krajín eurozóny a Európskej únie ako prví vyžadovali, aby sme sa z krízy, ktorej v súčasnosti čelíme, dostatočne poučili, a ja by som si nechcel tieto spomienky pripomínať v budúcnosti. Štyri roky sme – hovorím o vedení Euroskupiny – japonským a americkým ministrom financií neustále opakovali a našich amerických priateľov upozorňovali na riziko ich dvojnásobného deficitu, ako aj na riziko, ktoré vzniklo systematickým podceňovaním rizík týkajúcich sa najmä nehnuteľností.

Na úrovni G7 a najmä počas nemeckého predsedníctva G7 sme niektorí celkom otvorene celé dva roky žiadali o rozsiahlejšiu reguláciu finančných trhov. Nepozdáva sa mi, že tí, ktorí toto v minulosti odmietli, dnes vzbudzujú dojem, že vedú európsku reakciu. Vlády USA a Spojeného kráľovstva mali všetok čas potrebný na prijatie návrhov Euroskupiny na lepšiu reguláciu finančných trhov, ale nechceli tak urobiť. Nemali by dnes vzbudzovať dojem, že vedú ostatných.

Čo sa týka rozšírenia eurozóny, nemám čo dodať k tomu, čo uviedli vaši spravodajcovia. Len by som chcel zdôrazniť, že patriť do eurozóny je, samozrejme, výhodou, príležitosťou, ale zároveň to so sebou prináša povinnosti, pričom niektoré z nich bude potrebné splniť ešte pred vstupom do eurozóny.

Toto celkom pochopiteľné nadšenie z novej formácie G7 však spôsobuje problémy týkajúce sa vonkajšieho zastúpenia eurozóny. V rámci Euroskupiny stále apelujeme na to, aby Európska únia a Euroskupina mali v skupine G20, Medzinárodnom menovom fonde a Fóre finančnej stability väčšiu účasť. My v Euroskupine sme pre Komisiu ako prví požadovali trvalé miesto v skupine G20, čo však nezabránilo predsedovi Komisie žiadať o predsedníctvo Euroskupiny – následky tohto uvidíme neskôr. Myslíme si však, že Európska centrálna banka a Komisia by mali mať v skupine G20 trvalé zastúpenie, ako aj Euroskupina, či už ju bude zastupovať prezident Euroskupiny, ktorý sa umiernené pokúša viesť prácu ministrov financií, o ktorých pán Sarkozy povedal, že nie sú na rovnakej úrovni, alebo niekto iný. Nedožadujem sa predsedníctva Euroskupiny na úrovni ministra financií pre vlastné potešenie a slávu, ktorá je prchavá; robím tak zo zmyslu pre povinnosť. Ak si niekto myslí, že sa týchto úloh zhostí lepšie, nech tak urobí, ale v priebehu nasledujúcich rokov by ich mal vykonávať aspoň tak intenzívne, ako o ne dnes bojuje.

Čo sa týka ostatných vecí s ohľadom na hospodárske nástroje HMÚ a riadenie našej skupiny, myslím si, že už niekoľko rokov robíme pozoruhodné pokroky, ale keď rokujeme o devízovej a menovej politike na medzinárodnej úrovni, je nemysliteľné, aby druhú najväčšiu menu na svete nezastupovali z politického a menového hľadiska tí, ktorí sú zodpovední za riadenie týchto dvoch aspektov a týchto dvoch oblastí našej spoločnej politiky.

Ak chceme od ministrov financií v rámci Euroskupiny, aby riadili hospodársku časť hospodárskej a menovej únie náležite, potom musia hlavy štátov alebo vlád dať svojim ministrom financií potrebné pokyny. Ako viete, v Luxembursku to nepredstavuje žiaden problém.

(potlesk)

Predseda. – Veľmi pekne ďakujem, pán Juncker, nielen za túto správu, ale aj za vašu odhodlanú prácu na tejto veci, ktorú ste vykonali ako prezident Euroskupiny.

Jean-Pierre Audy, spravodajca Výboru pre medzinárodný obchod požiadaného o stanovisko. – (FR) Vážený pán predseda, pán prezident Euroskupiny, pán Juncker, pán komisár, dámy a páni, na začiatok by som rád pogrataloval našim kolegom, pani Berèsovej a pánovi Langenovi, ku kvalite ich správy a poďakoval sa im

za to, že do nej začlenili aj pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré predložil Výbor pre medzinárodný obchod.

Desať rokov po svojom vzniku by sa mala HMÚ považovať za príbeh európskeho úspechu, na ktorý by sme mali byť hrdí. Nikto nemôže poprieť skutočnosť – a veľa štúdií ju potvrdzuje – že menová politika a obchodná politika sú prepojené a že v tomto ohľade je pozitívna úloha stability meny potrebná pre udržateľný rast medzinárodného obchodu.

Zo zvýšeného používania eura ako medzinárodnej meny profitujú členské štáty eurozóny, lebo európske podniky môžu znižovať výmenné riziko a zlepšovať svoju medzinárodnú konkurencieschopnosť.

Hoci však Európska centrálna banka zvyšuje dôveryhodnosť eura preferovaním cenovej stability, nikto nemôže vážne pochybovať o skutočnosti, že inflácia je realita na celom svete a že v slobodnej trhovej ekonomike sa nedá tento svetový fenomén prekonať len s pomocou prostriedkov európskej menovej politiky.

Je jasné, že výmenné kurzy eura sú už veľmi dlho veľmi vysoké a majú nepriaznivý vplyv, a to najmä z dôvodu obmedzovania vývozu a podporovania dovozu v rámci vnútorného trhu. Mnoho výrobcov v tomto ohľade už vyslovilo svoje obavy. Podľa štúdie, ktorú sme zabezpečili v rámci Výboru pre medzinárodný obchod, nás politika vysokého kurzu ECB už niekoľko rokov stojí 0,5 bodu rastu ročne.

Z toho dôvodu ma mrzí, že Komisia nevykonala presnejšiu analýzu medzinárodnej úlohy eura a jeho vplyvov na vnútorný trh vzhľadom na medzinárodný obchod.

Menové politiky, ktoré niektorí partneri EÚ uplatňujú s cieľom podhodnotiť svoju menu, nespravodlivo podryvajú obchod. Mohli by sa považovať za necolné prekážky medzinárodného obchodu. V tomto kontexte navrhujeme skúmať realizovateľnosť orgánu, ktorý by reguloval menové rozdiely, a to na základe modelu, ktorý Spojené štáty dokázali vytvoriť v oblasti obchodu v rámci Svetovej obchodnej organizácie.

Tento orgán, ktorý by patril pod MMF, by mohol pomôcť stabilizovať medzinárodný menový systém, znížiť riziko zneužitia a svetovým trhom vrátiť dôveru, ktorú potrebujú.

Podporujem návrh Komisie vytvoriť spoločné európske menové pozície, a to tak, že pre eurozónu získame dlhodobé jediné kreslo v medzinárodných finančných inštitúciách a fórach.

Na záver chcem povedať, že mi je ľúto, že správa sa nezaobrá myšlienkou hospodárskej vlády. Pán Juncker, toto nie je vec úprimnosti, je to politický návrh na zorganizovanie nástrojov Spoločenstva.

V uplynulých časoch vlády riešili veľké medzinárodné nepokoje vojnou. Dnes bojujeme v hospodárskej a sociálnej vojne, v ktorej ľudia nezomierajú, ale stávajú sa nezamestnanými, a my už ani nevieme, kto je naším nepriateľom.

V tomto kontexte nebudme naivní a neúnavne pracujme s cieľom realizovať európske hospodárske a sociálne riadenie. To druhé určite nebude samo osebe stačiť, ale je nevyhnutnou podmienkou na úspech európskeho sociálneho trhového hospodárstva.

PREDSEDÁ: PÁN MAURO

podpredseda

Karsten Friedrich Hoppenstedt, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som veľmi pekne poďakoval spravodajcovi za komentár k budúcnosti eura a všetkým súvisiacim oblastiam politiky a chcel by som povedať, že vo výbore si získal rozsiahlu podporu.

Ďakujem aj ostatným účastníkom, najmä pánovi Junckerovi, ktorý bol na stretnutí MMF vo Washingtone tvárou Európy a vykonal tam veľmi dobrú prácu. Boli sme naňho veľmi hrdí a ja by som len rád povedal: nenechajte sa odradiť negatívnymi diskusiami a pokračujte v tejto veľmi úspešnej práci.

Pred desiatimi rokmi som mal tú česť hovoriť o eure v mene Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov a vtedy som povedal, že euro bude silné aj napriek negatívnym ohlasom, napríklad tým, ktoré mal novozvolený kancelár Gerhard Schröder. Ten vtedy povedal, že euro je chorľavé nedonosené dieťa. To sme popreli a myslím si, že sme mali pravdu.

Po niekoľkých rokoch držania diéty pomocou prísnej, dôslednej a ozdravovacej politiky euro napokon uzrelo svetlo sveta a zožalo úspech. Nechcem sa k tomu znovu vracieť, ale predsa poviem ešte toľko, že pán Gordon Brown bol vtedy úradujúci predseda Rady a jasne vtedy povedal, že v historickom procese menovej

únie zohral Európsky parlament významnú úlohu. Prehovorili aj ďalší zainteresovaní vrátane pána Jacqua Santera a pána Wilfrieda Maartensa, ktorý vtedy krajiny eurozóny – najprv 11, potom 15, potom 16 – označil za priekopníkov odvážnej Európy.

Myslím si, že v Európe potrebujeme do budúcnosti odvahy, aby sme mohli pokračovať v úspešnej práci a pevne stáť zoči-voči ostatným veľmociam sveta – USA, Ázii a ostatným svetovým mocnostiam – a to úspešne s eurom. Menové rezervy v eurách na celom svete sú najlepším dôkazom úspechu eura a eurozóny.

Elisa Ferreira, v mene skupiny PSE. – (PT) Chcem poďakovať nielen spravodajcom, ale aj Komisii za iniciatívu pri príprave tohto textu, ktorý bilancuje prvých desať rokov hospodárskej a menovej únie. Ide o strategický text a táto analýza bola nevyhnutná.

Ako tu už dnes odznelo, euro predstavuje neodškriepiteľný úspech. Od Lisabonu po Helsinky a od Dublinu po Bratislavu sa euro ukázalo byť silné a solídne, a to aj v týchto ťažkých, turbulentných časoch. Rozširovať hranice tohto klubu je naozaj nevyhnutné.

Dnes však pevnosť tohto európskeho projektu prechádza skúškou v mnohých ďalších rozmeroch. Ako už bolo povedané, euro je základom pre fungovanie finančného systému. No aj text Komisie jasne poukazuje na rozhodujúci záver, že rast reálneho hospodárstva ani sociálna či priestorová konvergencia nedrží krok s týmto úspechom. Komisia, naopak, jednoznačne usudzuje, že rozdiely sa v priebehu prvého desaťročia jednotnej meny výrazne prehĺbili.

Tieto rozdiely ovplyvňujú regióny v našej krajine, najmä severné Portugalsko, ale aj iné regióny v ostatných členských štátoch. Politika jednotnej meny, najmä veľmi vysoký výmenný kurz, má väčší vplyv na regióny, ktoré najväčšmi čelia medzinárodnej konkurencii a ktoré najviac vyvážajú.

Dnešná kríza, ktorá vznikla z deregulácie finančných trhov, vážne ovplyvňuje reálne hospodárstvo a neustále zhoršuje situáciu mnohých občanov v mnohých regiónoch. Regióny, ktoré čelia medzinárodnej konkurencii, ktoré závisia od malých a stredných podnikov a pre ktoré je prístup k úverom veľmi dôležitý, sa teraz stávajú obeťami tohto procesu a hrozí im aj hospodársky prepád.

Úspech eura závisí od dôvery, ktorú do neho vložia európski občania. Najmocnejšie európske krajiny už podnikli kroky na oživenie národných hospodárstiev. Menovať môžeme napríklad iniciatívu vo vzťahu k automobilovému priemyslu. Európa je však viac než to. Musí byť omnoho viac ako len viac-menej koordinovaný súhrn národných politík. Je čas urobiť z eura jeden z ústredných nástrojov Európy, aby sme zabezpečili silnú menu a silné reálne hospodárstvo. Euro musia sprevádzať mechanizmy, ktoré zaručujú hlavný cieľ – dosiahnutie sociálnej a regionálnej konvergenzie, lebo tá je v podstate srdcom európskeho projektu.

Rozprava o koordinácii hospodárskych politík v eurozóne je teraz nepochybne relevantnejšia a aktuálnejšia. Skoordinovať národné politiky však nestačí. Je potrebné urobiť viac. Lisabonská stratégia, ktorá je čisto len súhrnom národných iniciatív, a Pakt stability a rastu, ktorý na každú krajinu, ktorá ho využíva a podlieha mu, tlačí inak, sú obmedzenia, ku ktorým môžeme prirátaj aj obmedzený rozpočet, ktorý máme k dispozícii.

Krízy vytvárajú príležitosti. Menovú úniu môžeme udržať, len ak nie sú v prosperite členských štátov a medzi ich občanmi veľké rozdiely, a to bez ohľadu na to, kde sa narodili. Ako inak dokážeme zmobilizovať ľudí, aby podporovali jednotnú menu? Komisia musí konať na základe vlastnej diagnózy, a preto netrpezlivo čakáme na konkrétne návrhy, ktoré Komisia tomuto Parlamentu a európskym občanom predloží 26. novembra.

Táto kríza musí nevyhnutne viesť k novej fáze únie, v ktorej bude konsolidáciu a posilnenie finančného systému sprevádzať reálna prosperita založená na súdržnosti a koncepcii občianstva, ktorá je tiež hospodárska.

Wolf Klinz, v mene skupiny ALDE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v súčasnosti prežívame najvážnejšiu finančnú krízu za posledné desaťročia a Európska centrálna banka a euro zatiaľ prechádzajú lakmusovým testom tejto finančnej krízy s meniacimi sa farbami. ECB prekonáva krízu rýchlym a rozhodným konaním a svoju prácu si robí lepšie než akákoľvek iná centrálna banka, čo len pôsobivo dokazuje, aké schopnosti má jej krízový manažment v ťažkých časoch. Euro sa ukázalo byť silnou menou, ktorá pomáha udržať eurozónu v stabilite, a pomocnú ruku vo forme cielených opatrení podalo dokonca aj niektorým krajinám mimo eurozóny.

Výzva na európsku hospodársku vládu nie je na mieste, keďže pre koordináciu politík jednotlivých členských štátov a ich harmonizáciu sa urobilo veľa a stále sa aj robí. Úspechy v tejto oblasti sa dajú pripísať najmä vám, pán Juncker, a preto by som chcel túto príležitosť využiť a poďakovať sa hlavne vám.

Krajiny mimo eurozóny, ako sú napríklad Dánsko a Maďarsko, práve bolestivo zisťujú, aké drahé je nepatriť do Euroskupiny a nebyť pod ochranou eurového dáždika. Krajiny, ktoré sa predtým zdráhali vstúpiť do eurozóny, ako sú napríklad Dánsko a Švédsko, dnes menia svoj názor a uvažujú, že o niekoľko rokov do nej vstúpia.

Finančná kríza ďalej ukazuje, ako úzko sú finančné systémy prepojené a aké sú zraniteľné. Je preto v našom záujme, aby krajiny, ktoré sa na takúto úroveň ešte nedostali, prijali euro čo najskôr, a krajiny, ktoré odmietajú do eurozóny vstúpiť, zmenili svoj názor, i keď nie s ústupkami, ktoré sa nezhodujú s podmienkami na vstup. Európska hospodárska a menová únia je stabilným priestorom s jasnými kritériami pre vstup a tie by sa nemali zmierňovať. Jediná vec, ktorá možno stojí za uváženie, je – vzhľadom na mieru inflácie – nepoužívať tri najlepšie krajiny v Európskej únii ako referenčný bod, ale radšej sa na eurozónu pozeráť ako na celok, keďže teraz sme väčším klubom, ktorý má 16 členov.

Keďže Pakt rastu a stability bol pred niekoľkými rokmi zrevidovaný, je dosť flexibilný, aby v časoch hospodárskej nerovnováhy primerane reagoval na problémy, akým je napríklad dnešná kríza. Bola by preto chyba pokúšať sa oslabiť a preformulovať jeho požiadavky.

Kríza takisto celkom jasne dokazuje, že nadmerné deficit, ako napríklad v USA, nie sú dlhodobo udržateľné, že hospodársky vývoj na úver vo veľkej miere nefunguje, a tým aj to, že k opatreniam na konzistentnú konsolidáciu rozpočtu neexistujú žiadne alternatívy. Sme presvedčení, že na rozdiel od toho, čo sa dnes o finančných trhoch hovorí a prepiera v médiách, finančná kríza v konečnom dôsledku menovú úniu skôr posilní, ako oslabí.

Eoin Ryan, v mene skupiny UEN. – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som rád pani Berèsovej a pánovi Langenovi pogratuloval k práci, ktorú v tejto veľmi dôležitej správe urobili. Je to výborná správa, ktorá by nemala zostať zabudnutá.

Keď bola táto téma po prvýkrát ohlásená na úrovni výboru, boli sme práve svedkami veľmi odlišnej hospodárskej klímy. V Spojených štátoch amerických vznikla kríza rizikových hypoték, ale nemyslím si, že niekto predvídal jej účinky a rozsah následkov, ktoré bude mať na finančné trhy po celom svete.

So zhoršujúcou sa finančnou situáciou sa mení aj tón našich rozpráv vo Výbore pre hospodárske a menové veci. Aktuálna kríza je globálna a ak ju chceme prekonať, potrebujeme koordinovanú globálnu reakciu, takže srdečne vítam iniciatívu, ktorá bola cez víkend ohlásená, ako aj jej výsledok. Musíme urobiť ešte veľa práce, ale myslím si, že je to veľmi dobrý začiatok.

Pre Írsko je stabilita, ktorú mena euro priniesla najmä vzhľadom na úrokové sadzby a výmenné kurzy, kľúčovým faktorom, ktorý nám umožní, aby sme sa z tohto chaosu dostali síce nie bez škôd, ale celkom určite stále na nohách.

Ak je v Írsku, inde v eurozóne alebo inde v Európe niekto, kto stále pochybuje o výhodách členstva v eurozóne, pozrite sa na severozápadnú Európu a všimnite si, čo sa deje na Islande.

Ak by Íri počúvali tých, ktorí boli nielen proti Lisabonskej zmluve, ale aj proti Maastrichtskej zmluve a Zmluve z Nice, kde by bolo Írsko teraz? Boli by sme mimo. Neboli by sme v eurozóne a súčasná kríza by nás z hospodárskeho hľadiska veľmi vážne zasiahla, lebo by sme nemali stabilitu, ktorú nám prinieslo euro.

Neočakávam odpoveď od strán, akou je Sinn Féin, ktorá neustále odporovala Európe i krokom, ktoré sme podnikli, ale naozaj si myslím, že je čas, aby tieto strany povedali, čo presne si myslia a aké je ich stanovisko k celkovej otázke Európy a našej hospodárskej budúcnosti.

Pierre Jonckheer, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán prezident Euroskupiny, pán komisár, v mene našej skupiny by som tiež rád poďakoval pani Berèsovej a pánovi Langenovi za dôležitú správu, ktorú nám predložili. So svojimi 62 odsekmi a 14 nahusto zapísanými stranami je to veľa látky na premýšľanie. Rád by som využil prítomnosť pána prezidenta Euroskupiny a pána komisára, aby som ich v mene našej skupiny oboznámil s niekoľkými postrehmi, ktoré si z nášho pohľadu zaslúžia viac skúmania, ako priniesla táto správa.

Moja prvá poznámka sa týka politiky výmenného kurzu eura. Pripúšťam, že stále nerozumiem, či vo vzťahu k ostatným medzinárodným menám existuje politika výmenného kurzu eura a či sa v rámci G20 alebo inde rokuje o spôsobe, akým sa budú ďalej financovať veľmi rozsiahle deficity Spojených štátov.

Moja druhá poznámka sa týka témy koordinácie. Myslím si, že euro je úspechom, a to najmä z politického hľadiska, pretože Európskej únii zabezpečuje status politickej mocnosti. Zároveň si však myslím, že koordinácia nefunguje veľmi dobre, a to minimálne v troch bodoch.

Prvým bodom je otázka zdaňovania. Viete, aký názor má na to Skupina zelených/Európska slobodná aliancia: sme za daňovú súťaž v rámci Únie, ale za spravodlivú daňovú súťaž. Myslíme si, že pokiaľ ide o boj proti daňovým rajom, a to aj v rámci Európskej únie, príliš zaostávame, a že pokiaľ ide o rozšírenie smernice o zdaňovaní príjmu z úspor, tiež príliš zaostávame.

Čo sa týka otázky koordinácie rozpočtovej politiky – čo je druhý bod – všimol som si, že všetky členské štáty sa angažujú v tzv. ozdravných plánoch. Na európskej úrovni som napríklad počul pána Straussa-Kahna povedať, že 1 % HDP Spoločenstva je potrebné založiť, pričom toto číslo predstavuje prakticky celý rozpočet EÚ na jeden rok. Aké je naše stanovisko k takémuto názoru? Myslím si, že koordinačné snahy nie sú veľmi úspešné, a tiež si myslím, že vaše reakcie vzhľadom na zrevidovaný Pakt stability a rastu nie sú dostatočné ani neriešia problém, ktorý nás čaká.

Tretím bodom, v ktorom sa mi koordinácia zdá byť slabá a nedostatočná, je mzdová politika, ktorú praktizujú rôzne krajiny EÚ. Nemecko prišlo k svojej silnej výkonnosti v skutočnosti tak, že posledných 10 rokov praktizovalo mzdovú politiku, ktorá je z hľadiska veľkosti nemeckého hospodárstva zodpovedná za celkový rozmach eurozóny. Myslím si, že to predstavuje problém z hľadiska úrovne vnútorného dopytu a úrovne miezd v mnohých profesijných kategóriách, nehovoriac o probléme neistoty zamestnania.

Na základe týchto troch bodov budem od vás, pán prezident Euroskupiny, a od Rady ministrov financií, ktorú zastupujete, očakávať, že v budúcnosti prejavíte väčšie ambície, keďže hovoríme aj o problémoch, ktoré ešte len prídu.

Sahra Wagenknecht, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, 10 rokov po založení menovej únie sa Európa ocitá vo veľkej kríze. Banky kolabujú, alebo sa posilňujú miliardami z vnútroštátnych rozpočtov, trh kolabuje a milióny ľudí sa boja o svoju prácu a budúcnosť.

Nezlyhal len trh: práve prevládajúca politika sa akoby nechcela poučiť z vlastných chýb. Dospeli sme k záveru, že pri zakladaní hospodárskej a menovej únie sme sa dopustili vážnych chýb. Jednou z týchto chýb bolo štrukturálne oddelenie menovej a fiškálnej politiky: nikto nemôže vytvoriť spoločnú menu, pokiaľ zároveň aspoň zhruba nezharmonizuje daňovú politiku a politiku výdavkov. Zdá sa mi, že hospodárska nerovnováha sa v rámci eurozóny enormne prehĺbila. Teraz rozhodne potrebujeme lepšiu koordináciu hospodárskej a najmä daňovej politiky. Potrebujeme efektívne opatrenia na boj proti daňovému dampingu; potrebné je tiež zatvoriť daňové raje a napokon znova začať kontrolovať pohyby kapitálu.

Druhá veľká chyba spočíva podľa nášho názoru v štruktúre Paktu stability a rastu. Každý, kto si v týchto časoch myslí, že konsolidácia rozpočtu je základom, žije očividne v inom svete: nič by nebolo katastrofálnejšie, ako na hospodársku krízu v tomto momente zareagovať zrejmyými úspornými programami. Pakt stability preukázateľne zlyhal. Mala by ho nahradiť integrovaná európska stratégia pre solidaritu a trvalo udržateľný rozvoj. Podľa nášho názoru potrebujeme na obnovenie verejnej infraštruktúry a zlepšenie kvality života sociálne znevýhodnených skupín v Európe investičnú ofenzívu.

Tretia chyba spočíva podľa nášho názoru v štruktúre samotnej Európskej centrálnej banky, ktorá nepodlieha žiadnemu demokratickému dohľadu a ktorej jediným cieľom je cenová stabilita. Podporujeme zavedenie demokratického dohľadu nad Európskou centrálnou bankou a tiež žiadame, aby sa mandát menovej politiky ECB upravil tak, aby mali rast a zamestnanosť v budúcnosti rovnakú váhu ako cenová stabilita.

Súčasná kríza je zároveň príležitosťou na ďalekosiahle reformy európskej menovej a finančnej štruktúry. Túto príležitosť nesmieme premárniť.

Nils Lundgren, v mene skupiny IND/DEM. – (SV) Vážený pán predsedajúci, ak by sme v Európe mali spoločný literárny referenčný rámec, svoje vystúpenie by som začal citátom od veľkého švédskeho básnika: „Hlas lichôtok ťa učí: niekedy počúvaj aj hlas pravdy.“ Metrum je alexandrín s cezúrou. Obidvaja spravodajcovia zhodnotili vec tak, že menová únia je úspechom. V dôsledku toho tiež vytvárajú okolo eura mýtus, ktorý nie je zakorenený v kritickom západnom myslení.

Pravda o eure je úplne iná. Po prvé, jeho prvých desať rokov prinieslo so sebou obrovské náklady vo forme zníženého rastu a zvýšenej nezamestnanosti. Po druhé, menová únia až doteraz ani raz neprešla skúškou ťažkých časov. Výskum naznačuje, že účinok na objem zahraničného obchodu by mohol byť dosť veľký, možno aj 3 – 4 % HNP. Na druhej strane je zjavné, že sociálno-ekonomický zisk z tohto nárastu je veľmi nízky, možno 3 – 5 promile HNP, čo je jednorazový zisk. Tento zanedbateľný nárast prosperity sme získali na úkor krajín eurozóny, ktoré nedokázali praktizovať nezávislú menovú a finančnú politiku. Nemecko vstupovalo do tejto menovej únie s veľmi nadhodnotenou menou a pretrvávala v nej s vysokou úrokovou mierou a príliš reštriktívnou finančnou politikou.

Náklady sú značné a čo bude teraz nasledovať? Predložený príbeh znie tak, že krajiny eurozóny sa energicky spojili a vedú boj proti finančnej kríze. Ako všetci vieme, je to výmysel. Iniciatívu prebralo Spojené kráľovstvo, ktoré nie je v menovej únii, a pán Gordon Brown. Eurozóna ich nasledovala.

Roger Helmer (NI). – Vážení pán predsedajúci, dovoľte mi pogratulovať pánovi Lundgrenovi k jeho poznámkam a vyjadriť pochybnosti s ohľadom na vystúpenie pána Ryana zo skupiny UEN, ktorý hovorí, že stabilita, ktorú euro Írsku prinieslo, je preň hotovým dobrodomím. Ak by sledoval najnovší vývoj írskeho hospodárstva, vedel by, že nepružnosť menovej politiky eura prispela k vážnym inflačným problémom najmä na trhu s nehnuteľnosťami a že írsky bublina na trhu s nehnuteľnosťami bola omnoho vážnejšia, ako by musela byť, ak by Írsko bolo dokázalo kontrolovať vlastnú menovú politiku.

Euro nám ponúklo veľké výhody, ponúklo nám jednoduchšie cestovanie, rast a účinnosť a ľahší prevod peňazí medzi členskými štátmi. Ale nestalo sa tak. Áno, cestovanie je jednoduchšie, ale nevideli sme ani rast, ani efektivitu a ja si myslím, že prevod peňazí medzi štátmi eurozóny je aspoň taký zložitý a drahý, aký vždy bol.

Naše pochybnosti o projekte eura sa potvrdili. Väčšina krajín má vo väčšine času zlú úrokovú mieru. V Taliansku je najhrozivejšia kríza konkurencieschopnosti pre jednotkové mzdové náklady, ktoré vzrástli o 40 % v porovnaní s Nemeckom. Euro je vraj veľkým úspechom vďaka svojej sile, ktorú má ako mena. Nuž, mali by sme sa opýtať niektorých vývozcov z eurozóny, čo si myslia o sile eura. Prináša im obrovské škody.

Skutočná skúška úspechu meny je stupeň dôvery na trhu, ktorá sa v tomto prípade meria rozdielmi medzi dlhopismi medzi štátmi eurozóny. Keď som sa naposledy pozeral, rozdiel medzi dlhopismi medzi Gréckom a Nemeckom bol vyšší ako 150 základných bodov. To je neudržateľné. Dokazuje to, že trhy majú voči euru absolútny nedostatok dôvery. Otázkou pre nás nie je, ako dlho dokáže euro vydržať, ale ktorý členský štát sa ho vzdá ako prvý.

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) Vážení pán prezident Euroskupiny, vážení pán komisár, úvodom mi dovoľte poďakovať sa obom spravodajcom za ich dobre vyváženú správu.

V súvislosti s touto správou budem skôr reagovať na aktuálne problémy eurozóny. Aj napriek desaťročným pozitívnym aspektom jej fungovania, eurozóna stojí pred novými problémami, ako čeliť finančnej kríze a následne hospodárskej recesii.

Svojím príspevkom chcem poukázať na niektoré nesystémové regulačné zásahy niektorých vlád členských štátov do trhového prostredia pod zámienkou riešenia tejto novej situácie.

S počudovaním musím tiež konštatovať, že k určitým nezdravým intervenciám do finančného hospodárskeho sektora členských štátov sú i vlády často povzbudzované aj niektorými vyhláseniami niektorých predstaviteľov Európskej únie, ktorí často riešia iba tie vonkajšie prejavy tejto situácie.

Týka sa to napríklad aj dodržiavania podmienok Paktu rastu a stability, kde sa niektoré vlády už nechali počuť, že zrejme neudržia plánovaný deficit verejných financií s odvolaním sa na podnety z Európskej únie.

Preberaním problémových finančných inštitúcií vládami niektorých členských štátov sa vytvára nebezpečný precedens pre vyvlastňovanie súkromných spoločností v ktoromkoľvek sektore, ktoré nie sú ochotné prispôbiť sa nesystémovým regulačným a diskriminačným zásahom, napríklad aj v záujme udržania inflácie.

Veľké finančné intervencie do niektorých sektorov hospodárstva, ako napríklad automobilový priemysel, vyvolávajú otázky, či také zásahy príliš nedeformujú trh a nediskriminujú aj ostatné sektory.

Bez jasnej a dôslednej koordinácie a jasných pravidiel na úrovni Európskej únie, resp. eurozóny len ťažko zvládneme tieto veľmi vážne procesy.

V tejto súvislosti chcem vyzvať zástupcov Európskej komisie a Európskej centrálnej banky a ďalších relevantných inštitúcií Európskej únie na rozvážny postoj a koordináciu pri hľadaní optimálnych riešení v tejto neľahkej dobe, keď už vlastne celá Európa čelí hospodárskej recesii.

Prehnaná regulácia a vládne intervencie do slobodného trhu môžu v krátkodobom horizonte na nejaký čas síce pozastaviť ďalší úpadok hospodárstva v Európskej únii, ale zo strednodobého pohľadu určite neprinesú veľa očakávaných rozvojových impulzov.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pán komisár Almunia, dámy a páni, hospodárska a menová únia pridala európskemu integračnému procesu nový rozmer. Jej riadenie sa zakladá na dvoch nesymetrických pilieroch: menovej únii, ktorá je povahou federálna, a hospodárskej koordinácii, ktorá je medzivládna. Obidva piliere musia zabezpečovať stabilitu, rast, spravodlivosť a udržateľnosť, ktorú naši občania vyžadujú.

Bilancia desiatich rokov eurozóny je pozitívna. Dôkazom je skutočnosť, že euro sa čoraz častejšie považuje za útočisko a bezpečné miesto pre členské štáty. Musíme však zájsť ďalej a rozšíriť jeho rozsah. Musíme to urobiť, ak chceme čeliť problémom, ktoré so sebou prináša globalizácia, zmena klímy a starnutie populácie a aj dnešná finančná kríza, ktorá si vyžaduje zlepšenie spôsobu nášho postupu. Musíme to urobiť aj preto, aby sme prekonali celé spektrum recesie, s ktorým sa stretáme po prvýkrát.

Euro nemôže byť len bezpečným prístavom, ale aj motorom, ktorý poženie rast. Eurozóna a hospodárska a menová únia musia vedieť zareagovať na tieto problémy.

Musím pogratulovať spravodajcom k vynikajúcej práci a poďakovať sa im najmä za to, že do správy začlenili aj dva moje návrhy. Prvým bolo stanoviť v definícii našej menovej politiky spolu s hospodárskym pilierom a menovým pilierom aj potrebu finančnej analýzy, aby sme mohli túto politiku definovať správne. Jej definícia musí brať do úvahy prenos menovej politiky, vývoj úverov a finančných aktív, charakteristiku nových produktov a koncentráciu rizík a likvidity.

Po druhé, do úvahy musíme brať rozdiely medzi členskými štátmi, ktoré sa budú s ďalším rozširovaním prehlbovať. Menová politika typu „rovnaký meter na všetkých“ nebude v mnohých prípadoch vyhovovať situácii rôznych krajín. Preto by sme ju mali upraviť, a to založením finančných nástrojov pre tie krajiny, ktoré môžu zažívať účinky kontrakcie v dôsledku politiky typu „rovnaký meter na všetkých“, keďže účinky expanzie sa dajú ľahko opraviť pomocou fiškálnej politiky.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Hovorí sa, že každá kríza ukáže silné aj slabé stránky hospodárskych a inštitucionálnych štruktúr. Pripúšťam, že predtým som nepochybovala o tom, že viac pozornosti krajinám eurozóny vytvorí predpoklady na vznik dvojrychlostnej Európy a že hospodárstvo rozvíjajúcich sa krajín, napríklad Litvy, bude čeliť prekážkam komplikujúcim vstup do eurozóny. Ale aktuálny vývoj na finančných trhoch zmenil moje stanovisko k úlohe Eurosкупiny a vplyvu Európskej únie.

Je zjavné, že eurozóna odolala prvej silnej vlne finančnej krízy. Je jasné, že súčasný hospodársky pokles môže zastaviť realizácia lepšie koordinovanej hospodárskej politiky medzi členskými štátmi, čo urýchli integráciu a rozširovanie vnútorného trhu. Krajiny, ktoré zostali za hranicami eurozóny, trpia viac. Obeťami finančnej krízy sme sa stali preto, lebo prichádza k odlivu kapitálu. Z toho dôvodu niekedy jednoznačne namietame proti rozhodnutiam, ktoré by uľahčili pohyb kapitálu v krajinách Európskej únie, a nie preto, že by sme boli proti integrácii. Ako ekonómka viem, že integračné procesy stimulujú hospodársky rast. Naozaj by sme však chceli, aby sa eurozóna stala skalou, na ktorej by sa rozbili vlny finančnej krízy, skalou, na ktorú by sme sa vyšplhali a na ktorej by sme hľadali útočisko pred ľadovým vetrom.

Čo je potrebné urobiť, aby sa sila eurozóny stala silou celej Európskej únie? Celkom určite by sme mali prestať navrhovať veľa nových opatrení. Pán komisár, dnes som si prezrela uznesenia, ktoré Európsky parlament prijal vzhľadom na hospodársku politiku. Ak by sa aspoň malá časť týchto návrhov už realizovala, bolo by to v náš prospech. Návrhov je veľmi veľa a mne sa zdá, že už nebudeme predkladať ďalšie. Teraz by sme mali tieto návrhy skonsolidovať.

V súčasnosti rokujeme o tom, či potrebujeme viac zásahov štátu alebo liberálnejšiu politiku, aby sme zdolali hospodársku recesiu. Povedala by som, že by sme mali využiť obidve tieto hospodárske stratégie. Je predovšetkým zjavné, že potrebujeme sociálnu ochrannú sieť, v rámci ktorej by štát poskytoval podporu a príspevky, aby si ľudia, ktorí prišli o prácu v dôsledku krízy, v dôsledku reštrukturalizácie, mohli nájsť v živote nové miesto. Na druhej strane potrebujeme liberálne reformy, aby bol integračný proces silnejší

a aby vytváral príležitosti pre rozširovanie podnikania v Európskej únii. V tomto ohľade musí eurozóna zohrávať dôležitú úlohu.

Na záver by som sa rada pripojila k svojim kolegom a povedala vám, pán prezident Eurosкупiny, že oceňujeme vašu prácu a vieme, aké je to všetko komplikované – aspoň v Európskom parlamente máte podporu.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, výsledky desiatich rokov hospodárskej a menovej únie by sa mali hodnotiť z medzinárodnej perspektívy. Mali by sme si položiť otázku, v akých oblastiach ukázala Európska únia svoje výhody v porovnaní s najväčšími konkurentmi na svete, čiže USA a Áziou. Z tejto perspektívy jasne vidíme, že súvaha eurozóny je v červených číslach. Európska únia sa rozvíja pomalšie ako jej konkurenti. Nárast počtu pracovných miest, a to najmä nárast produktivity práce, je menší ako v USA, nehovoriac o Ázii. To znamená, že spoločná mena si neplní svoju základnú úlohu.

Ďalším aspektom je budúcnosť eurozóny: dokumenty Európskej centrálnej banky a orgánov EÚ kladú čoraz väčší dôraz na potrebu používať euro ako nástroj na zavedenie rovnakých hospodárskych politík v členských štátoch, najmä čo sa týka rozpočtových a fiškálnych politík. Toto vyhlásenie znepokojuje menej rozvinuté krajiny, najmä nové členské štáty. Ako sa môžu rozvíjať a prekročiť priepasť, ktorá ich delí od starších členských štátov, keď im nútime politiku, ktorá spomaľuje hospodársky rast vo všetkých členských štátoch?

Hlavná kritika Európskej centrálnej banky znie tak, že sa snaží urobiť z eura svetovú menu a ignoruje hospodárske problémy regiónov a menej rozvinutých členských štátov. Do úvahy tiež neberie sociálne aspekty, napríklad demografickú štruktúru a mobilitu občanov.

Pozícia orgánov EÚ je ešte neprípustnejšia, keď zväzíme, že Nemecko a Francúzsko roky nedodržiavali prísne maastrichtské podmienky, lebo vedeli, že je to v ich národnom záujme. A navyše, nikdy neboli brané na zodpovednosť a ani potrestané. Podľa môjho názoru by sme preto nemali udržiavať súčasnú hospodársku doktrínu eurozóny, ale urobiť radikálnu zmenu, ktorá by pomohla nielen zmierniť súčasnú finančnú krízu, ale najmä uvoľniť energiu pre každý členský štát EÚ, aby sa mohol hospodársky rozvíjať.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predsedajúci, návrh Európskej komisie týkajúci sa prvých desiatich rokov hospodárskej a menovej únie si v niektorých bodoch odporuje. Jeho zámerom je uzatvoriť cyklus trhovej deregulácie, pričom v reálnom hospodárstve sú ceny tovarov a služieb na rekordne najvyššej úrovni a predpokladá sa, že nezamestnanosť v eurozóne stúpne v roku 2009 na 8,6 % a v roku 2010 až na 9 %.

Aktuálna situácia len potvrdzuje, že priepasť medzi bohatými a chudobnými sa vôbec nezmenšuje. Svetová hospodárska a finančná kríza je priamo prepojená s obmedzeniami štátu a politikou deregulácie. Navyše, zatiaľ čo sa potvrdilo, že rozdeľovanie bohatstva nie je rovnomerné, Komisia podporuje ďalšie uplatňovanie a vyrovnávajúci účinok Paktu stability a rastu a významnejšiu rolu Medzinárodného menového fondu.

Tento prístup šliapie po svojráznosti hospodárstiev jednotlivých členských štátov a je v rozpore s filozofiou rôznych mier rastu v každom jednom členskom štáte.

Hanne Dahl (IND/DEM). – (DA) Vážený pán predsedajúci, tento rok si pripomíname desať výročie zavedenia eura v mnohých krajinách EÚ. V Dánsku sme po dlhých a dôkladných rokovaníach zavedenie eura odmietli už dvakrát a teraz je čas bilancovať a zhodnotiť situáciu. Na našu spoločnú menu sa musíme pozeráť veľmi kriticky. Po vypuknutí finančnej krízy sa od júla euro vo vzťahu k doláru prepadlo o 30 %. Investori nemajú voči euru dôveru. Otázka znie, prečo? Časť odpovede je zrejmá: veľa nasvedčuje tomu, že menová politika, ktorej sa EÚ pridrižiava a ktorá sa zameriava len na boj proti inflácii, nie je správna. V tomto momente jednoducho nie je prísna finančná politika, ktorej sa členské štáty musia pridrižiavať kvôli Paktu stability a rastu, tou správnou. Slabý kurz eura vo vzťahu k doláru je výsledkom toho, že do hospodárskej politiky krajín, ktoré používajú euro, sa nevkladá žiadna dôvera. Môžeme tiež povedať, že finančná kríza dokazuje aj niečo iné – že univerzálny prístup týkajúci sa eura nefunguje. Čoraz viac ekonómov je toho názoru, že by sme sa mali pridrižiavať expanzívnej finančnej politiky. Ak chceme euro použiť ako nástroj, potrebujeme omnoho viac individuálnych hospodárskych politík, ako euro umožní. Univerzálny prístup nebude nikdy nikomu plne vyhovovať. Všetkým bude vyhovovať len s výhradami.

Na záver, pánovi Klinzovi – ktorý povedal, že my v Dánsku by sme chceli prijať euro a že naša mena je slabá – by som rada povedala, že dánske hospodárstvo je pevné ako skala a že finančnú krízu sme zvládli lepšie ako priemerná krajina eurozóny.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pri príležitosti 10. výročia hospodárskej a menovej únie nemáme veľmi čo oslavovať. Zúfalo sa pokúšame využívať rôzne záchranné balíky, aby sme zabránili

roztrhnutiu priehrady do nášho finančného systému, a zatiaľ sme dokázali akurát naoko zaplatať diery. Banky si do vrecka strčili miliardy zo štátnych peňazí, pričom si stále rozdeľujú prémie a zisky, a z priemerného občana sme už niekoľkokrát urobili hlupáka: peniaze z jeho daní skončili v rulete bánk a za to stojí pred hrozbou nezamestnanosti a možno aj straty svojich úspor a dôchodku.

Uprostred tejto dilemy zrazu počuť hlasy, že by sme mali konečne niečo urobiť a zabezpečiť, aby európske spoločnosti neskončili v rukách neeurópskych vlastníkov, napríklad čínskych. Tento odpredaj Európy sa cezhraničným leasingom a podobnými machináciami začal už pred rokmi. HMÚ sa navyše dostala do ťažkostí kvôli narastajúcemu gréckemu dlhu a talianskej bezstarostnosti po vstupe do eurozóny.

Preto musíme zabezpečiť, aby nové členské štáty neopakovali chyby, ktoré sme spravili v súvislosti s eurom, a aby sa s verejnými financiami, čiže peniazmi ľudí, už nehrali hazardné finančné hry. Musíme nielen dôkladne monitorovať pochybné finančné machinácie v celej EÚ, ale aj vyžadovať solidárny príspevok od tých, ktorým také špekulácie prinášajú zisk. EÚ musí predovšetkým úplne a zásadne odmietnuť nespútaný kapitalizmus a namiesto neho chrániť svojich občanov pred bezuzdnou nenásytnosťou a nepriaznivými vplyvmi nekontrolovanej globalizácie.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán Juncker, dámy a páni, pánovi Mölzerovi zrejme ušla pointa, keďže to, o čom hovoril, malo s eurom sotva niečo spoločného.

Euro a rozširovanie sú najviditeľnejšími úspechmi Európskej únie za posledných 10 rokov. Tiež však musíme mať na pamäti, že tento úspech by nikdy nebol možný bez maastrichtských kritérií, Paktu stability a rastu a Európskej centrálnej banky a bez politickej vôle a ochoty niešť zodpovednosť na európskej úrovni. Teraz hovoríme o spolupráci a koordinácii. Je pravdou, že potrebujeme lepšiu spoluprácu a koordináciu, ale aby to bolo možné, musíme jeden druhému viac dôverovať. Potrebujeme lepšiu spoluprácu a koordináciu, v neposlednom rade v dôsledku väčšieho angažovania Európy v oblasti hospodárskych postupov.

V časoch rôznych kríz pomáhali Európska centrálna banka, Federálna rezervná banka a Japonská centrálna banka chrániť Európu pred menovou krízou. Preto by som ešte raz rád zdôraznil, že žiadny samit sa nezaobíde bez predstaviteľov eurozóny a Európskej centrálnej banky. Finančná kríza ukázala, že euro nám pomohlo predchádzať menovým špekuláciám a tomu, aby sa vyskytovali v eurozóne. Reakcie v Dánsku, Spojenom kráľovstve, Švédsku a Maďarsku nám jasne ukázali, čo pre nás euro urobilo.

Vážený pán predsedajúci, na záver chcem povedať, že aj my chceme, aby mala Európska únia zastúpenie v MMF, Svetovej banke a svetovom finančnom hospodárstve v súlade so svojím významom. Všetkých, ktorí sa teraz dožadujú svetovej regulácie, vyzývame, aby to, čo žiadajú od ostatných, sami urobili v Európe a vo svojich členských štátoch.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, vážený pán Juncker, na úvod by som rád srdečne pogratuloval zrelému oslávencovi desiatych narodenín a poďakoval sa obidvom spravodajcom za vynikajúcu správu.

Euro, samozrejme, dokázalo svoju silu za niekoľko posledných mesiacov. Pred desiatimi rokmi len málo ľudí verilo, že euro bude sláviť taký impozantný úspech. Niektoré krajiny vrátane tej mojej nedočkavo čakali vonku. Niektorí kritici si určite mysleli, že euro skúškou neprejde, ako povedal pán Lundgren. Ale on i ostatní proroci zániku sa mýlili. Po mesiacoch finančnej neistoty je jasné, že len spolupráca v hospodárskych veciach s eurom ako základným pilierom dokáže poskytnúť istotu, ktorú si súčasné globálne hospodárske systémy vyžadujú. Práve skutočnosť, že trhu sa uľahčilo vďaka spoločným krokom, dokazuje silu spolupráce v oblasti eurozóny.

Euro by malo byť menou celej Európy. Ak sa má táto vízia stať skutočnosťou, už aj tak prísne konvergenčné kritériá by sa nemali sprísňovať ešte viac. Preto si myslím, že nie je správne, aby sme z členstva v eurozóne spravili exkluzívny klub s vysokými vstupnými požiadavkami, ako to požaduje jeden z doplnujúcich a pozmeňujúcich návrhov.

Dovoľte mi povedať pár slov o pozícii Švédska mimo eurozóny. Švédsku, ktoré je jednou nohou v Európskej únii, ale stále mimo eurozóny, sú výhody a nevýhody jasnejšie ako kedykoľvek predtým, a to dokonca, dúfam, aj pánovi Lundgrenovi. Keď v roku 1992 vypukla vo Švédsku finančná kríza, nemohli sme robiť vlastne nič, len nechať korunu padnúť. Lekcia, ktorú nám vtedajšia finančná kríza dala, nás viedla k rozhodnutiu stať sa členom európskej rodiny. Hodnota švédskej koruny voči euru za posledný rok klesla. Teraz, keď sa rieši táto finančná kríza, sa Švédsko ocitlo mimo ochrany eura aj uznesení, ktoré prijíma a vyžaduje krízový manažment v rámci eurozóny. Práve teraz by si mali malé krajiny, akou je Švédsko,

uvedomiť hodnotu spoločnej meny. Stabilita, ktorú euro ponúka, ponúka dlhodobú perspektívu, ktorá je pre krajinu závislú od vývozu ako Švédsko dôležitá. Švédske hospodárstvo sa rozvíja dobre, to je pravda, ale členstvo v eurozóne by dalo našej menovej politike väčšiu stabilitu a vytvorilo by viac pracovných miest a stabilnejšie hospodárstvo a prinieslo by rozsiahlejší vývoz.

Švédske strany by mali byť preto pripravené prehodnotiť svoj pasívny postoj k euru ako k mene pre Švédsko. Švédsko by malo byť úplným členom Európskej únie. Preto nastal čas, aby sme v našej krajine začali vážne rokovať o novom referende. Čo sa mňa týka, dúfam, že Švédsko sa stane členom do piatich rokov.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Váženy pán predsedajúci, rád by som v tejto rozprave upozornil na dve otázky, ktoré podľa môjho názoru vrhajú tieň na fungovanie hospodárskej a menovej únie. Po prvé, krajiny mimo eurozóny sa rozvíjajú rýchlejšie ako krajiny v eurozóne. V rokoch 2002 – 2007 sa staré členské štáty mimo eurozóny – Anglicko, Švédsko a Dánsko – rozvíjali omnoho rýchlejšie ako krajiny eurozóny. Nárast HDP bol v týchto štátoch takmer dvojnásobný v porovnaní s priemerom eurozóny a ich miera nezamestnanosti bola omnoho nižšia ako v eurozóne. Rozdiely medzi krajinami eurozóny a novými členskými štátmi sú ešte výrečnejšie.

Po druhé, ide o nerovnaké zaobchádzanie s krajinami, ktoré aspirujú na členstvo v hospodárskej a menovej únii, a tými, ktoré sú už v nej. Kandidáti na menovú úniu musia splňať prísne fiškálne a menové kritériá už dva roky pred prijatím eura, pričom dve najväčšie krajiny EÚ – Nemecko a Francúzsko – ktoré sú v eurozóne, štyri roky (2002 – 2005) prekračovali hranicu deficitu rozpočtu. Tieto dve krajiny potrebovali zmenu Paktu stability a rastu, aby nemuseli za nedodržanie zaplatiť pokuty v celkovej výške niekoľko miliárd eur.

Jens Holm (GUE/NGL). – (SV) Táto správa chváli HMÚ. Zaujímalo by ma, čo vlastne chceme oslavovať. Eurozóna je v recesii a nezamestnanosť prudko stúpa. Niekoľko veľkých krajín HMÚ už nespĺňa základné hospodárske požiadavky na členstvo. Toto samo osebe naznačuje, o aký skostnatý projekt ide.

Pred piatimi rokmi hlasoval švédsky národ proti HMÚ. Pri niekoľkých príležitostiach som však už počul, ako Komisia povedala, že Švédsko sa skôr či neskôr musí stať členom HMÚ. Preto by som rád využil túto príležitosť a opýtal sa Komisie, či by to mohla raz a navždy vysvetliť. Musí sa Švédsko stať členom HMÚ?

HMÚ si vyžaduje zásadnú reformu. Zahrnúť by sa mal jasný cieľ Európskej centrálnej banky bojovať proti nezamestnanosti. Umožniť by sa mala väčšia hospodárska flexibilita. To by predstavovalo niekoľko dôležitých krokov správnym smerom.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Ďakujem vám, pán predsedajúci, zavedenie eura považujem za úspech, keďže vďaka stabilite, ktorú euro prináša, sme boli svedkami klesajúcej nezamestnanosti a stúpajúcej zamestnanosti. Súčasná kríza priniesla ďalší dôkaz, pretože štát, ktorý môže využiť túto silnú rezervnú menu, jednoducho nemôže mať ťažkosti v platobnej bilancii, pričom ostatné štáty – napríklad Maďarsko – také problémy majú.

Eurozóna však napriek podpore z Kohézneho fondu neuspela v dosiahnutí konvergenzie. Skúmať by sme teda mali dôvody, pre ktoré sa tak stalo. Je to veľmi silný magnet pre kapitál. Preto navrhujem, aby sme pri skúmaní toho, čo sa stalo, brali do úvahy nielen HDP, ale aj HND.

Som rád, že v správe sa uvádza, že by sme mali prijať opatrenia proti členským štátom, ktoré neustále predkladajú nesprávne predpovede cez ružové okuliare – ako vieme z udalostí v Maďarsku v roku 2006 – a myslím si, že je to naozaj potrebné.

Myslím si, že je dôležité, aby si členstvo v EÚ uchovalo svoju prestíž. Štáty, ktoré nie sú členmi Európskej únie, by na jednej strane nemali vstupovať do eurozóny, keďže by to znamenalo, že nedokážeme odôvodniť obrovské úsilie, ktoré niektoré štáty vynakladajú, aby sa stali členmi.

Nástroje ECB by sa najmä v súčasnej kríze mali využiť pre každý členský štát, a to hlavne čo sa týka likvidity. V tomto ohľade by sme nemali byť sebeckí. Dáva to význam ochrannému štítu EÚ a členstvu vo vnútornom trhu, ktorý predstavuje veľký problém najmä pre menej rozvinuté členské štáty. Rovnako by sme to mali brať do úvahy pri zostavovaní Výkonnej rady ECB.

Najdôležitejším faktorom je však vonkajšie zastúpenie eurozóny. Je potrebné, ale na udeľovanie mandátu vonkajšieho zastúpenia eurozóny by sa mal zúčastniť každý členský štát. Vonkajšie zastúpenie by nemalo byť exkluzívnym klubom, keďže EÚ je jednotnou entitou.

Na záver by som rád povedal, že členské štáty musia do eurozóny vstúpiť čo najskôr, a to pod prísnyimi, ale logickými podmienkami. Preto ma teší rozumný návrh pána Klinza, aby sa referenčné krajiny obmedzili na krajiny EÚ. Ďakujem za pozornosť.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) V súvislosti s finančnou krízou v posledných týždňoch obyvatelia Európy získali skúsenosť, že členské štáty v eurozóne sú lepšie vybavené na zvládnutie veľkých otrasov. Vidia to aj ľudia v našej krajine, na Slovensku, ktorá od 1. januára vstúpi do eurozóny.

Finanční investori a špekulanti z devízových trhov nás už dnes považujú za súčasť eurozóny. S našou menou, keď máme stanovený pevný konverzný kurz, sa im už špekulovať neoplatí. Pritom meny našich susedných krajín padajú. Špekulanti v nich vidia riziko, ktoré z dôvodu finančnej krízy na finančných trhoch nechcú znášať. Niektoré meny sa prepadli na viacročné minimá.

Prijatie eura pre malé a otvorené ekonomiky chráni podnikateľov a obyvateľov pred kolísaním kurzu. Dokonca aj obyvatelia krajiny s najvyššou mierou zamestnanosti na svete, Dánska, ktoré dlhodobo patrí medzi štáty s najvyššou konkurencieschopnosťou a najvyššou kvalitou života na svete, zistili, že keby dnes boli členom eurozóny, mali by priaznivejšie úrokové sadzby a ľahšie by sa vyrovnali so súčasnými svetovými problémami. Platí to samozrejme aj o Švédsku, o ktorom sme tu dnes hovorili. Možno teraz je tá správna chvíľa, aby aj oni prehodnotili svoj vstup do eurozóny.

Dnes tu zaznela kritika z úst kolegu z našej krajiny, že vláda na Slovensku pripravuje opatrenia na posilnenie rámca regulácie a dohľadu. Rád by som aj jeho upozornil na uznesenie Európskeho parlamentu, ktorý nedávno požiadal Komisiu, aby navrhla opatrenia na posilnenie rámca regulácie a dohľadu v celej Európskej únii. Iná cesta nie je. Preto za túto cestu hlasovala väčšina poslancov Európskeho parlamentu z rôznych politických skupín.

Na záver by som rád zablahoželal obom spravodajcom k výbornej správe.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Hospodárska a menová únia má 10 rokov. Je to pekné výročie, ale aj príležitosť zvážiť, ako sa európska a svetová hospodárska, finančná a politická situácia zmenila a či maastrichtské kritériá vyhovujú aktuálnym svetovým zmenám.

V roku 2005 sme zrevidovali Pakt stability a rastu, možno preto, že najväčšie krajiny eurozóny nerealizovali jeho požiadavky.

Za 10 rokov prakticky žiadna krajina eurozóny nerealizovala všetky maastrichtské kritériá.

Vieme, že cieľová miera inflácie Európskej centrálnej banky sú 2 %. Ak by sme na tejto cieľovej miere trvali dnes, videli by sme, že ju nedosiahla ani jedna krajina EÚ. K septembru tohto roka oscilovala inflácia krajín EÚ medzi 2,8 % v Holandsku a 14,7 % v Lotyšsku a maastrichtské kritérium cenovej stability by bolo 4,5 %.

Ak členovia eurozóny nerealizujú kritérium cenovej stability, ako môžeme vôbec hovoriť o stabilite inflácie? O stabilite inflácie sa začalo hovoriť v roku 2006, keď sa eurozóna začala rozširovať. Hovoríme o nových požiadavkách čisto len pre nových kandidátov do eurozóny? Aké sú vyhliadky pre rozširovanie eurozóny?

Európsku komisiu a Európsku centrálnu banku vyzývam, aby znova prehodnotili zásady hospodárskej a menovej únie, vládu a maastrichtské kritériá a aby si položili otázku, či sa v súčasnej svetovej hospodárskej a finančnej situácii zavádzajú a čo pre hospodársku a menovú úniu a kandidátov do eurozóny chystá budúcnosť.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, pán Juncker, máte smolu, lebo dnešná rozprava o úspechu eurozóny sa vedie v čase, keď Eurostat ohlásil, že v krajinách so spoločnou menou sa začína veľká recesia. Malo by vás to primäť skôr k sebakritike než k neviazanej propagande úspechu. Autori vo svojej správe chvália pokles nezamestnanosti, ktorá bola za posledných deväť rokov len tesne nad 1,5 %, ale podľa najnovších predpovedí môžeme v nasledujúcom roku v eurozóne očakávať výrazný nárast nezamestnanosti. Druhá strana mince je menej príjemná a správa ju zdôrazňuje. Ide o veľmi neuspokojivý hospodársky rast a výrazný pokles produktivity (z 1,5 % v deväťdesiatych rokoch minulého storočia na 0,75 % za posledné desaťročie).

Je jasné, že euro nie je všeliekom na hospodárske problémy ani nástrojom, ktorý by len sám osebe zabezpečoval rýchlejší hospodársky rast a väčšiu prosperitu než v krajinách EÚ mimo eurozóny – v Švédsku, Dánsku a vo Veľkej Británii.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, nemožno pochybovať, že zrod HMÚ a eura je jedným z najsvetlejších okamihov šesťdesiatročnej histórie európskej integrácie.

Po prvýkrát sme boli v Európe i vo svete svedkami takého štruktúrovaného prechodu na spoločnú menu, a to bez vojny, bez krviprelievania, cestou konsenzu a politickej vôle nezávislých krajín, ktoré sa spoločne a demokraticky rozhodli vykročiť touto cestou smerom k menovej stabilite. Bola to náročná cesta, ale vyhovovala obidvom zložkám Európy: krajinám, ktoré boli zvyknuté na finančnú stabilitu a naďalej sa pridŕžovali tých istých protiinflačných politík, ako aj krajinám, ktoré po desaťročiach bez finančnej disciplíny po prvýkrát našli v eure oázu, v ktorej mohli zracionalizovať a reštrukturalizovať svoj hospodársky základ.

Toľko, čo sa týka minulosti. Teraz sme však vo veľmi zložitej fáze, v rozhodujúcej fáze, kedy sa musíme pozrieť na písmenko H v HMÚ. Doteraz nám M v HMÚ, jej menové zložky, pomáhali dostať sa tam, kde sme dnes, ale obávam sa, že odteraz sa budeme bez súdržného, konzistentného, jednotného európskeho prístupu k hospodárskym aspektom diskusie len prizerať, ako sa nám mnoho úspechov stráca pred očami.

Takže do budúcnosti nám zostávajú dve zatiaľ nesplnené veci: koordinačné pravidlá pre európske hospodárske riadenie, ktoré preniknú aj do globálneho systému a napravia excesy a anarchiu, ktorá spôsobila súčasnú krízu, a po druhé, musíme odsúdiť hospodársku manipuláciu s ľuďmi zo strany tých, ktorí chcú túto krízu využiť na to, aby mohli na také významné úspechy vrhnúť tieň pochybností.

Manuel António dos Santos (PSE). – (PT) Na úvod by som chcel zablažovať spravodajcom k výbernej správe. Len nemnohí ľudia, ktorí sú absolútne nevšímaví alebo ktorí vôbec nerozumejú veciam, si môžu myslieť, že euro a súvisiaca menová politika nie sú obrovským úspechom pre ľudstvo a veľkým úspechom pre európske hospodárstvo. Aby ste porozumeli významu eura, stačí, keď sa pozriete na obrovské množstvo pracovných miest, ktoré sa v Európe vytvorili v čase jeho existencie. Tiež neradno opomenúť významnú skutočnosť, že v krízovej situácii reaguje európske hospodárstvo vďaka svojim nástrojom lepšie ako ostatné regionálne hospodárstva, a preto tí, ktorí boli nedávno skeptickí vzhľadom na spoločnú menovú politiku a euro, teraz žiadajú o spoluprácu s eurozónou a dokonca o integráciu do nej.

To však nie je všetko a neznamená to, že ja osobne som spokojný s tým, ako Európska únia zvláda otázky finančnej konsolidácie a finančnej stability. V tomto Parlamente som už veľakrát povedal, že som za finančnú stabilitu a Pakt stability a rastu, ale zdá sa mi, že tento pakt sa s reálnym hospodárstvom nie vždy kamarátil. Tento pakt ani menová politika neboli pre reálne hospodárstvo skutočnými priateľmi. Reálne hospodárstvo často trápia obrovské problémy v dôsledku príliš konvenčného uplatňovania pravidiel Paktu stability a rastu.

Nikdy som sa nestretol s ekonómom ani som nečítal žiadnu učebnicu ekonómie, ktorá by potvrdila, že dva, tri a šesťdesiat, magické čísla Paktu stability a rastu (inflácia, deficit a miera zadlženosti), boli vedecky dokázané. Nikdy som sa nestretol s nikým a najmä nie s ekonómom alebo ekonomickým teoretikom, ktorý by v akejkol'vek čase povedal, že je absolútne nevyhnutné tvrdošijne trvať na takomto type konfigurácie. Komisia a konzervatívnejšie kruhy v Európe tvrdošijne obhajujú myšlienku, že musíme mať vyrovnané alebo nulové rozpočty. Je to úplne absurdná myšlienka. Pri akejkol'vek miere rastu znamená vyrovnaný rozpočet úplnú elimináciu dlhu v budúcnosti. Je to nespravodlivé zo sociálneho, ako aj z medzigeneračného hľadiska a nemá to nič spoločné s realitou ani reálnym hospodárstvom.

Jim Higgins (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, správa pani Berèsovej a pána Langena je vynikajúca, pretože nám ponúka históriu HMÚ za posledných 10 rokov a hovorí, ako by mala v budúcnosti napredovať. Euro je významným úspechom: je to druhá najdôležitejšia mena na svete, inflácia sa za prvých desať rokov pohybovala na úrovni 2 % cieľa ECB, ďalej uľahčilo cestovanie, obchodovanie a zamestnávanie, ale najdôležitejšie je, že predstavuje ďalší krok v konsolidácii EÚ.

Oznámenie z minulého týždňa, že eurozóna je v recesii, teraz znamená, že musíme okamžite podniknúť kroky v rámci EÚ, ako aj v celosvetovom meradle, ale určite nesmieme viniť za súčasnú krízu euro. Pravidlá Paktu stability a rastu sú dobre mienené, čo sa týka stanovenia usmernení o maximálnych pôžičkách pre členské štáty, ale nepredvídali – a nikto ani nemohol predvídať – súčasnú svetovú hospodársku krízu. Súčasná kríza si podľa môjho názoru vyžaduje flexibilitu, lebo pokiaľ sa úverová kríza finančných inštitúcií nezmierni, môžeme očakávať len toľko, že kríza sa ešte zhorší a ešte viac ľudí príde o svoje pracovné miesta.

Musím povedať, že chcem pochváliť pána predsedu Barrosa a pána prezidenta Sarkozyho za spôsob, akým reprezentovali Európsku úniu minulý týždeň na rokovaní G20 vo Washingtone. Myslím si, že môžeme byť na nich hrdí my aj Európa.

Na záver chcem dodať, že musíme preskúmať, ako sme sa do tejto krízy dostali a čo bolo toho príčinou. Musíme si zobrať ponaučenie a zabezpečiť, aby sa to už nikdy nestalo. Ak to znamená reformu – reformu inštitúcií, reformu Medzinárodného menového fondu – urobme ju. Ak to znamená preskúmanie fungovania Európskej centrálnej banky, urobme ho. Urobme v tejto fáze dôkladnú analýzu a nech je už kríza, ktorú Európa teraz zažíva, akákoľvek – nevieme, aká je vážna, kedy sa skončí ani aké budú jej následky – dôkladne ju preskúmame a navrhujeme riešenia.

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán Juncker. Aj podľa mňa je spoločná mena veľkým európskym úspechom. Niekoľko rokov sme mali nízke ceny a nízku mieru inflácie, mali sme nízke úrokové sadzby, mali sme transparentnosť cien medzi krajinami, mali sme makroekonomickú stabilitu – a to je úspech najmä pre tie krajiny, ktoré mali predtým problémy s infláciou a deficitom svojho rozpočtu. Aj ja si myslím, že je to úspech.

Rád by som povedal niekoľko slov k tomu, čo povedal môj poľský kolega pred pár minútami: že v eurozóne máme rastúcu nezamestnanosť a finančnú krízu. Teraz tu už, bohužiaľ, nie je, ale ak by zostal, mohol by si vypočítať niekoľko múdrych slov. Lebo ignoruje skutočnosť, že bez eura by bola Európa v omnoho horšej situácii, než je teraz. Je to evidentné, najmä ak sa pozrieme na situáciu krajín ako Island a Maďarsko, ktoré teraz čelia obrovským hospodárskym problémom. Ak by boli súčasťou eurozóny, ich situácia by bola omnoho lepšia.

Rád by som povedal, že o dlhodobom úspechu každej meny rozhodnú reálne faktory, rozhodne o ňom dlhodobý hospodársky rozvoj, ktorý je v Európe slabý. Mohli sme si všimnúť, že v uplynulých týždňoch sa americký dolár voči euru posilnil, čo nasvedčuje skutočnosti, že aj v hospodárskej kríze si investori alebo aspoň väčšina z nich myslí, že dolár je pre ich investície bezpečným prístavom. Preto potrebujeme v Európe vytvoriť základ pre dlhodobý rast, ktorý posilní európsku menu. Vyžaduje si to však reformu, hospodársky rozmach a vyššie miery produktivity.

Po druhé, myslím si, že by sme mali zrevidovať nominálne konvergenčné kritériá a prispôsobiť ich novým podmienkam, najmä inflačné kritériá a spôsob výpočtu orientačného ukazovateľa, aby novým členským štátom, ktoré majú veľmi dynamické hospodárstvo, umožnili vstúpiť do eurozóny.

Paolo Bartolozzi (PPE-DE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som poďakoval prezidentovi Euroskupiny aj pánovi komisárovi, ako aj dvom spravodajcom, ktorí túto správu pripravili, lebo som presvedčený, že zavedenie eura umožnilo občanom úspešnejšie spravovať vlastný rodinný rozpočet, keďže môžu šetriť na výdavkoch na tovar a služby, ale nielen to.

Ako už bolo povedané, boli sme svedkami miery inflácie na úrovni približne 2 %, ako aj vytvorenia asi 16 miliónov pracovných miest za posledných desať rokov a zníženia deficitu verejného rozpočtu, ktorý v roku 2007 – ako povedal pán komisár – dosahoval asi 0,6 % HDP v porovnaní so 4 % v osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch minulého storočia.

Euro si navyše získalo medzinárodnú prestíž a stalo sa atraktívnou menou aj pre krajiny mimo Spoločenstva a napriek dnešnému finančnému chaosu, ktorý svetovému finančnému a bankovému systému uštedril niekoľko vážnych úderov, euro nepochybne zmiernilo zničujúci účinok finančnej krízy globálnych rozmerov. Dnes však hrozí, že celosvetové zníženie dopytu bude aj naďalej oslabovať vývoz a maríť výhodu diskontnej sadzby eura, ktorú ohrozuje pokles hodnoty dolára.

Je jasné, že sa znovu musíme uchýliť k výrazným úpravám základnej štruktúry eura, aby sme členským štátom, ktorých HDP je podpriemerný, umožnili vyrovnáť sa so svojou nevýhodou. Z toho dôvodu srdečne vítame plán HMÚ na lepšiu analýzu hospodárskych rozdielov, napredovanie štrukturálnych reforiem a monitorovanie verejných výdavkov a finančných trhov, ktorý urýchli ich integráciu. Toto všetko môžeme a musíme dosiahnuť krok za krokom, keď sa dostaneme z tejto nestability, ktorá teraz zhoršuje nielen naliehavé rozhodnutia, ktoré musia národné vlády prijať, ale aj zmätok, v akom sa sporitelia ocitli, a dúfajme, že to bude čo najskôr. Dôveru sporiteľov je potrebné obnoviť, aby sa dali investície a spotreba znovu do pohybu a aby sa zlepšil celkový rámec, v ktorom môžeme potom konať pokojnejšie. Inými slovami, zodpovednosť musí byť kolektívna, ale príslušné orgány musia vyvinúť sústredené úsilie a posúdiť, aké reformy je potrebné podporiť prísnyh riadením a autoritatívnym politickým vedením.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som rada zablahoželala obidvom spravodajcom, pani Berèsovej a pánovi Langenovi, k veľmi vyváženej správe, ktorá zoširoka skúma danú tému. Po druhé, myslím si, že keď sa táto správa začala pripravovať, nikto netušil, že bude hotová v taký

správny čas. Myslím si, že je to dôkaz schopnosti EÚ reagovať na svetové problémy, zabezpečiť konkurencieschopnosť a vytvoriť stabilitu.

Bez európskej hospodárskej a menovej únie by boli teraz, v čase finančnej krízy, krajiny v eurozóne i mimo nej omnoho zraniteľnejšie. Za posledných 10 rokov zohrala Európska centrálna banka veľmi pozitívnu rolu a táto iniciatíva zabezpečila veľmi stabilnú menovú politiku a hospodársku politiku, ktoré nám vlastne umožnili zareagovať na krízu včas a podniknúť aktívne kroky nielen v oblasti EÚ, ale aj v celosvetovom meradle, čo sa týka diskusií o reforme svetovej finančnej štruktúry.

Myslím si, že táto kríza nie je len finančná: je to kríza rozhodovania a pravidiel hry. Teraz potrebujeme, aby Európa zohrávala významnejšiu úlohu v oblasti dohľadu a v Európskej centrálnej banke. Potrebujeme lepšie zosúladenú reguláciu všetkých finančných nástrojov. Potrebujeme transparentnosť pomocou riadnych postupov a najväčšmi potrebujeme, aby boli Európania v jednote veľmi vytrvalí, aby sa tieto politiky presadili v celosvetovom meradle. Musíme sa spojiť, lebo trhy už prerástli schopnosti našich jednotlivých štátov a potrebujeme koherentné kroky na vnútroštátnej, európskej a globálnej úrovni.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Euro bude najlepším investičným stimulom pre zahraničného investora aj v regióne strednej Európy, preto v súvislosti so zavedením eura na Slovensku od 1. januára 2009 bude záležať na vláde Roberta Fica, ako túto šancu využije.

Udržateľnosť inflácie a deficitu verejných financií budú na Slovensku veľmi úzko sledované, preto súčasná slovenská vláda musí pokračovať v reformách predošlej vlády Mikuláša Dzurindu. V opačnom prípade môže mať Slovensko problém s udržaním inflácie po vstupe do eurozóny.

Verím, že slovenská vláda si zoberie k srdcu odporúčania spravodajcov Európskeho parlamentu a nebude zadlžovať krajinu do budúcnosti. Nemala by siahať na dôchodkovú reformu so snahou o získanie zdrojov súkromných sporiteľov na krátkodobé vylepšenie deficitu verejných financií, nebude prijímať zákony proti pravidlám trhu a prispeje k zlepšovaniu podnikateľského prostredia.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, Európska únia čerpá svoju silu zo svojich približne 490 miliónov európskych občanov. Eurozóna je pilierom stability Európy a celého svetového hospodárstva. Len za posledných 10 rokov sa v eurozóne vytvorilo 16 miliónov pracovných miest. V budúcnosti bude musieť EÚ zareagovať na problémy, ktoré predstavujú demografické zmeny a zmena klímy. Starnúca populácia spôsobí veľké sociálne, hospodárske a rozpočtové problémy. Myslím si, že voľný pohyb tovarov, ľudí, kapitálu a služieb je potrebné chrániť, a to najmä teraz – na pozadí finančnej krízy a hospodárskej recesie.

Odstránenie prekážok, ktoré bránia voľnému pohybu pracovnej sily, zaručuje riadne, slušné pracovné podmienky všetkým európskym pracovníkom a poskytuje účinný prostriedok na boj proti sociálnemu dampingu a daňovým únikom. Európsku komisiu a členov Eurosкупiny vyzývam, aby prijali potrebné opatrenia a spolu s vládami členských štátov odstránili prekážky, ktoré bránia voľnému pohybu rumunských a bulharských pracovníkov. Eurozóna musí byť príkladom sociálneho trhového hospodárstva.

Vittorio Prodi (ALDE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som poďakoval pánovi komisárovi Almuniovi a pánovi predsedovi Junckerovi za prácu na vývoji tohto nástroja, ktorý je taký dôležitý. Euro je solídna realita, ktorá nás chráni v tejto kríze.

Preto musíme vytrvať v úsilí a vyvinúť hospodársku politiku fungujúcu popri menovej politike, ktorá bola taká úspešná; politiku pre Eurosкупinu ako celok, ale prípadne aj pre EÚ, a to práve preto, lebo v tomto dôležitom okamihu musíme zaviesť núdzový program, ktorý sa bude zaoberať predpokladanými hospodárskymi problémami.

Preto si myslím, že potrebujeme silný záväzok, potrebujeme sa angažovať v programe s náležitými účinkami, aby sme v EÚ vybudovali energetickú infraštruktúru a usporili energiu. Som presvedčený, že tak musíme urobiť čo najskôr.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, dovoľte mi vysloviť svoj názor v zarážkach.

Rovnorodé trhy sú jadrom systémového zlyhania, ktoré nastalo, a ak skutočne dobrí aktéri, akými sú pán Juncker a pán Almunia, nedokážu trhom vrátiť ich rôznorodosť, potom len odkladáme zlyhanie do budúcnosti. Rovnorodé trhy sú jadrom tohto problému.

Po druhé, v Írsku sa predpokladalo, že euro ako mena by bolo niečo ako vozidlo bez brzd, volantu a svetiel. Aký zlý predpoklad! Kde by sme boli v Írsku dnes, ak by neexistovalo euro a Európska centrálna banka? Prečo si za to neprpisujeme väčšie zásluhy? Je to jedna z vecí, ktorá by nám pomohla s procesom ratifikácie Lisabonskej zmluvy.

Na záver, čo sa týka argumentu o očkovaní, rodičia majú právo rozhodnúť sa, ale ak sa každý rodič rozhodne, že očkovať sa nebude, rozšíri sa epidémia.

Povedal by som len toľko: žiadny človek nie je ostrov sám pre seba. Veľká Británia je možno ostrovom, ale nastal čas, aby prehodnotila otázku vstupu do eurozóny, lebo všetci nemôžeme ísť vlastnou cestou.

Gerard Batten (IND/DEM). – Vážený pán predsedajúci, vždy bolo absolútnym ekonomickým nezmyslom, aby malo množstvo rôzne výkonných krajín rovnaké úrokové sadzby a výmenné kurzy. Prvoradou úlohou a právnou povinnosťou Európskej centrálnej banky je navyše kontrolovať infláciu, ktorá je v postupujúcej hospodárskej kríze naším najmenším problémom.

Toto sú zlomové línie, ktoré európsku jednotnú menu nakoniec roztrhnú. Ale eurofili v Spojenom kráľovstve teraz používajú argument, že klesajúci kurz libry je príležitosťou, aby sme vstúpili do eurozóny. Znalosť základov ekonómie by im napovedala, že to je presne ten dôvod, prečo by Veľká Británia do eurozóny vstupovať nemala.

Schopnosť libry nájsť si svoju hodnotu voči ostatným štátom bude základným faktorom, ktorý Británii pomôže prečkať prichádzajúcu hospodársku búrku. Spojené kráľovstvo potrebuje európsku jednotnú menu ako topiaci sa muž zvieraci kazajku.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, v prvom rade by som rád zablahoželel obidvom spravodajcom, pani Berèsovej a pánovi Langenovi. Desať rokov nie je veľa ani málo, ale jednoznačne zohrali veľkú rolu pri konsolidácii jednotného trhu a teraz aj pri vytvorení štítu na ochranu proti finančným špekuláciám. Myslím si, že prísnejšia regulácia finančného a bankového sektora môže byť v kombinácii so stimulujúcimi investíciami do výskumu a vývoja, podporou hospodárskej súťaže a poskytnutím finančného vzdelávania občanom omnoho efektívnejším riešením v čase krízy.

Myslím si, že štáty Európskej únie musia teraz preukázať hospodársku a finančnú solidaritu, keďže samotný zásah do finančného a bankového sektora nestačí na stabilizáciu hospodárskej krízy, možno tak na povrchnú. Pán komisár, dúfam, že kríza nebude mať vplyv na plánovanie rozpočtu na roky 2007 – 2013, keďže európske fondy možno budú mať želaný účinok a zabezpečia EÚ udržateľný rozvoj.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, čo sa týka britského členstva v eurozóne, myslím si, že Veľká Británia sa hneď od začiatku zdráhala pripojiť sa k európskym zmluvám. Veľmi rýchlo to rozhodnutie oľutovala. Potom žiadame o vstup v tom najhoršom možnom momente. Keby sme boli bývali zakladajúcim členom eurozóny – a mali sme ním byť – dnes by sme boli v omnoho lepšej pozícii. Teším sa na to, ako najbližšia konzervatívna vláda onedlho požiada o vstup do eurozóny.

(potlesk)

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, mám len dve poznámky. Po prvé, euro prešlo skúškou a zvládlo ju. Bez eura by sme sa v tejto finančnej kríze pravdepodobne nevyhli špekulácii, ktorá by bola namierená proti všetkým národným hospodárstvám Európy. V tomto zmysle euro preto skúšku zvládlo. Pravdepodobne by sme v Európe čelili vážnym problémom – ak nie úplnej katastrofe – ak by sme v tejto kríze nemali euro.

Podľa mňa budú v budúcnosti rozhodujúce dve veci. Euro môže zostať stabilné a napredovať voči doláru ako svetová rezervná mena, len ak zaručíme dve veci: po prvé, ECB, ktorá v kríze potvrdila oprávnenosť svojej existencie, musí zostať nezávislá – ako už bolo spomenuté – a po druhé, musíme ďalej rozšíriť Pakt stability a rastu. Vo svojej aktuálnej forme je tiež veľmi užitočný, ale musíme ho aj uplatňovať a chrániť.

Joaquín Almunia, člen Komisie. – (ES) Vážený pán predsedajúci, rád by som poďakoval všetkým poslancom, ktorí v tejto rozprave vystúpili. Myslím si, že túto rozpravu môžeme uzavrieť tým, že sme dospeli k rozsiahlemu konsenzu v prospech správy, o ktorej rokujeme, a k rozsiahlej podpore trvania projektu hospodárskej a menovej únie a aj v prospech našej jednotnej meny. Nehovorím to len preto, že by som chcel opakovať dôvody tých, ktorí podporili vytvorenie hospodárskej a menovej únie pred 10 rokmi, ale pre analýzu toho, čo sa stalo za to desaťročie a čo musíme urobiť teraz, vo veľmi ťažkých hospodárskych časoch.

Súčasný problém, samozrejme, nemôžeme pripisovať euru. Ako všetci vieme, príčiny tejto veľmi hlboké krízy nespočívajú tu v Európe ani v eurozóne. Je však jasné, že za ňu platíme daň, ako aj ostatné industrializované krajiny, rozvíjajúce sa ekonomiky a rozvojové krajiny. Je to preto, lebo vo svetovom hospodárstve sa nedajú veci jedna od druhej izolovať. Ale s hospodárskou a menovou úniou máme aspoň nástroje na účinnejšie zvládnutie problémov. Myslíme si, že sa dokážeme z tejto krízy dostať rýchlejšie, ak budeme spolupracovať, než keby sa každá krajina pokúšala prekonať ju samostatne.

Súhlasím so všetkými – a je ich veľa – ktorí povedali, že Európska centrálna banka je inštitúcia, ktorá od svojho založenia viac ako primerane opodstatnila dôveru, ktorú sme vložili do Maastrichtskej zmluvy. Myslím si, že svoju prácu urobila veľmi dobre a že by sme ju mali podporiť, lebo je neodmysliteľnou súčasťou hospodárskej a menovej únie.

Tiež súhlasím s tými, ktorí povedali, že Pakt stability a rastu by sa mal zachovať v dnešnej podobe, po revízii v roku 2005, aby sme mohli využiť flexibilitu, ktorá sa v tom roku zaviedla a o ktorej sme tu viedli rozpravu už veľa krát. Táto flexibilita nám umožní udržať rozpočtovú disciplínu a pravidlá rozpočtovej disciplíny. Umožní nám zabezpečiť udržateľnosť cieľov našich štátnych rozpočtov. Zároveň nám však umožní využiť našu fiškálnu politiku v situácii, ktorá si vyžaduje aktívnu politiku z hľadiska nástrojov zdaňovania a fiškálnej politiky.

Fiškálny stimul musíme skoordinať, aby bol efektívny. Náš rámec rozpočtovej disciplíny túto koordináciu uľahčuje, ale tiež ukladá obmedzenia, aby koordinácia fiškálneho stimulu neohrozila udržateľnosť našich štátnych rozpočtov. Po tretie – a veľa rečníkov to už dnes spomenulo – nepochybne musíme posilniť hlas eura pri obrane stability našej meny a v bilaterálnych a multilaterálnych vzťahoch s držiteľmi našej meny, s tými, ktorí predstavujú iné meny, a najmä s ostatnými menami veľkých hráčov na poli svetového hospodárstva.

Táto kríza napokon pramení z makroekonomickej nerovnováhy, ktorú sme mohli zvládnuť, ale nezvládli sme pre nedostatok efektívnych mechanizmov na riešenie globálnej nerovnováhy. Hovorili sme o tom vo Washingtone a musíme o tom hovoriť stále. Ako Európania to môžeme efektívne zvládnuť, len ak dáme euru absolútnu politickú podporu a potrebné riadiace mechanizmy, aby sme mohli hájiť svoje záujmy, čo si aj zaslúžia, a to pomocou výmenného kurzu pre našu menu. Myslím si, že touto cestou by sme sa mali uberať, ako sa aj uvádza v správe, ako povedal aj pán prezident Euroskupiny, ako sa vyjadrila Komisia a ako sa bude vyjadrovať aj čoraz viac členských štátov v nasledujúcich mesiacoch.

Vyžaduje si to koordináciu, ale jedine správny typ koordinácie. Neznamená to, že by sme mali spochybňovať nezávislosť Európskej centrálnej banky alebo umelo koordinovať rozhodnutia o hospodárskej politike, ktoré sa musia aj naďalej prijímať podľa okolností v každej krajine. To nie je skutočná koordinácia. Musí to byť taká koordinácia, ktorá vždy stála za ekonomickým odborom hospodárskej a menovej únie, čiže koordinácia, ktorá slúži cieľom hospodárskej a menovej únie v makroekonomických politikách, ako aj v prepojení, ktoré musí existovať medzi makroekonomickými a štrukturálnymi politikami.

Keď v Komisii hovoríme o koordinácii, hovoríme o tomto type koordinácie. Domnievam sa, že za súčasných okolností dokazuje riziko recesie, ktorému čelíme, že táto koordinácia je prioritou a že hospodárska a menová únia nám dáva nástroje, aby sme to dosiahli.

Jean-Claude Juncker, prezident Euroskupiny. – (FR) Vážený pán predseda, budem veľmi stručný, keďže väčšina tých, ktorí sa pokúšali túto rozpravu viesť, tu už nie je. Takže nemusím na ich vystúpenie reagovať.

Čo sa týka ostatného, povedal by som, že konsenzus, ktorý vzišiel z rozpráv Európskeho parlamentu, na mňa urobil dojem, keďže sme sa takmer všetci zhodli na tom, že euro bolo úspechom. Som veľmi rád, že tak hovoria tí, ktorí patria do eurozóny. Som veľmi rád, že tak hovoria aj tí, ktorí by chceli, aby ich krajiny tiež patrili do eurozóny. Všimol som si aj to, že tí, ktorí odjakživa tvrdili, že všetko, čo robíme, je nevýslovná hlúposť, svoj názor nezmenili, čo nemôžeme charakterizovať iným spôsobom než tým, ktorým oni charakterizujú náš postoj. Čiže v Parlamente nie je nič nového, možno okrem toho, že úzkosť – aby som bol slušný – sa aj tak infiltrovala do našich rozpráv. Spôsobuje ju finančná a hospodárska kríza, ktorej v súčasnosti čelíme.

Preto by som v tomto ohľade rád uviedol dve veci ako reakciu na množstvo rečníkov. Nikto v Európe radikálne neobhájuje prílišnú konsolidáciu rozpočtu. Nikto. Pakt stability a rastu sme zreformovali. Niektorí poslanci tohto Parlamentu nesúhlasili s reformami, ktoré sme v tomto pakte urobili. Dnes ako prví chvália múdrosť rozhodnutí, ktoré boli prijaté v marci roku 2005, keď sme pri výklade tohto Paktu stability a rastu uplatnili ekonomickejšiu perspektívu. Táto perspektíva dnes členským štátom a ich rozpočtom umožňuje ľahšie

dýchať, aj keď sa dostávame do fázy, ktorá nie je depresívna, ale spôsobuje, že konsolidácia verejných financií nie je taká priamočiara.

Členské štáty, ktoré sa niekoľko posledných rokov správajú poctivo z hľadiska konsolidácie rozpočtu, majú dostatočné rezervy v rozpočte na to, aby mohli reagovať na súčasnú hospodársku krízu, a to aj na štrukturálne aspekty, ktorým v súčasnosti čelíme. Členské štáty, ktoré neboli také poctivé, majú väčšie ťažkosti s vyčleňovaním zdrojov z rozpočtu, ktoré by im umožnili zareagovať na krízu, ktorej práve teraz čelíme.

V celej eurozóne však máme povinnosť reagovať na krízu, pokiaľ ide o hospodársku politiku. O stabilite rozpočtu nestačí len hovoriť. Nestačí všetko úsilie sústrediť výlučne na finančnú krízu. Je jasné, že eurozóna musí na hospodársku krízu zareagovať rázne a koordinovane. Preto máme niekoľko týždňov, aby sme zhromaždili všetky prvky, ktoré potrebujeme, aby sme mohli urobiť analýzu a konať, a tak aj rázne zareagovať na krízu v praxi. Všetci, ktorí vyžadujú väčšiu koordináciu hospodárskych politík, však musia na tom pracovať tak, že sa nebudú snažiť pripravovať sa na rozhodnutia o hospodárskej politike, o ktorých svojim kolegom v rámci Euroskupiny nepovedali.

V rámci Parlamentu je ľahké vyzývať na koordináciu hospodárskych politík. Na základe vášho rokovacieho poriadku by som vám navrhol, aby ste predložili medziskupinový text, v ktorom veľké skupiny konajúce ako Európsky parlament vyzývajú Euroskupinu a jej príslušné národné vlády, aby už viac neohlasovali svoje opatrenia týkajúce sa hospodárskej politiky predtým, ako o nich upovedomia svojich kolegov z Euroskupiny.

Naliehajte na svoje vlády – je jednoduché to vyžadovať tu – naliehajte na svoje vlády, aby rešpektovali zásadu koordinácie hospodárskych politík. Prijmite medziskupinové uznesenie a uvidíme. O dva, tri, štyri mesiace uvidíme, či vlády – a politické strany, ku ktorým patríte, sú väčšinou súčasťou vlády, ktorú oslovíte – urobili to, čo ste od nich žiadali. To by bolo dôveryhodné, rozumné, logické, racionálne a konzistentné.

Preto hovorím, že potrebujeme ráznu a koordinovanú ekonomickú reakciu na prehlbujúcu sa hospodársku krízu. A čo sa týka mzdovej politiky, nepovieme všetko, čo by sme chceli povedať, ale všetko, čo je potrebné povedať.

Máte pravdu, keď hovoríte, že socialistické vlády Zelených v Nemecku praktizovali mzdovú politiku, ktorá znížila kúpyschopnosť nemeckých pracovníkov. Situácia sa odvtedy zlepšila. Rovnaká poznámka sa navyše vzťahuje aj na Francúzsko, ktorého vláda nebola svojho času – v období rokov 1998 až 2002, resp. 2003 – reakcionárska. Podľa toho, čo som sa dozvedel, je to skôr naopak. Samozrejme, trochu sebakritiky by v dobrom obohatilo pripomienky niektorých ľudí.

Čo sa týka ostatného, zdaňovania úspor, sme tri roky popredu podľa harmonogramu, na ktorom sme sa zhodli. Pán Jonckheer, veľmi správne vyzývate na rozšírenie škály finančných produktov, ktoré by mali patriť do rámca tejto smernice. Čo sa týka daňových rajov, budete so svojou vládou rokovať vo svojom jazyku a zistíte, že máte pred sebou veľa práce.

Pervenche Berès, spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ďakujem za túto rozpravu. Myslím si, že je to rozumný príspevok Európskeho parlamentu k tomu, čo od vás odteraz v súvislosti s realizáciou plánu očakávame, vážený pán komisár, pán prezident Euroskupiny.

Vážený pán Juncker, povedali ste nám: „Keby len skupiny dospeli k dohode!“ Nuž, skupiny sa onedlho dohodnú: zajtra budú hlasovať za odsek 61 písmeno d) a odsek 61 písmeno g), v ktorých žiadajú presne to, na čo ich vyzývate. Preto sa na to môžete spoľahnúť už zajtra, keď sa stretnete s ministrami hospodárstva a financií.

Povedali ste nám: „Neexistuje žiadna správa o rozdieloch.“ Možno neexistuje úplne presná správa, no jedno je isté: konvergencia hospodárskych situácií v rámci eurozóny, ktorú sme očakávali, sa neuskutočnila a pani Ferreirová vám k tomu uviedla konkrétny príklad.

Pokiaľ ide o nezhody medzi členskými štátmi, pán prezident Euroskupiny, opäť s vami nemôžem súhlasiť. Nemám čas pre tých, ktorí požadujú koordináciu, keď sa im to hodí, a následne, keď sa im to hodí viac, ju odmietajú a obhajujú národnú zvrchovanosť. Problémy koordinácie hospodárskej politiky sú problémami spoločného záujmu a situácia, v ktorej sa dnes nachádzame, je neprijateľná: v Spojených štátoch sa už podarilo realizovať dva Paulsonove plány, kým v Európe nám hovoríte, že stále potrebujeme ešte pár týždňov, aby sme prišli na to, čo povedať európskym občanom, ktorí očakávajú naše reakcie. Všetci potrebujeme spojiť svoje sily a Komisia má dnes v rukách prostriedky, ktorými dosiahne pokrok na základe návrhov Európskeho parlamentu. Dúfam, že nás vypočujú a podporia.

Werner Langen, spravodajca. – (DE) Vážený pán predsedajúci, chcel by som začať tam, kde pán premiér skončil. Domnievam sa, že flexibilita, ktorú v týchto týždňoch preukazuje eurozóna a 27 členských štátov, je veľmi dobrým začiatkom. Teraz ju treba rozvinúť ešte viac a ja nepochybujem o tom, že ak skúsenosti, ktoré ste sem obaja priniesli, budú prijaté aj členskými štátmi, potom budeme na správnej ceste.

Rád by som všetkým poďakoval za ich príspevky. Pán Hoppenstedt citoval z prvej rozpravy o eure, v ktorej bolo euro označené za predčasne narodené dieťa. Dnes, po 10 rokoch, sa z neho stal urastený chlapec – v mojom jazyku je euro chlapcom, kým nemecká marka bola ženského rodu – ktorý mal na prvom stupni základnej školy len samé dobré známky a teraz ide na druhý stupeň. Ešte sa len ukáže, či sa mu aj naďalej bude dariť prekonávať prekážky, no ja mám dôvod veriť, že uspeje. Keď počujem od pána Beazleyho, že aj konzervatívci v Spojenom kráľovstve zvažujú prijatie eura, je to celkom nová perspektíva. Na to môžem povedať len jedno, samozrejme, ani Spojené kráľovstvo nemôže prijať euro len tak: budete musieť plniť svoje povinnosti v súvislosti s koordináciou a reguláciou finančných trhov a splňať nevyhnutné minimum harmonizácie.

Z tohto pohľadu ideme správnou cestou. Chcel by som poďakovať Komisii a najmä pánovi Almuniovi a prezidentovi Euroskupiny za ich vynikajúcu spoluprácu. V súvislosti s vašimi návrhmi vás berieme za slovo. Chceme s vami spolupracovať.

(potlesk)

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v utorok 18. novembra 2008 o 12.00 hod.

22. Odporúčania týkajúce sa uplatňovania zásady rovnakého odmeňovania žien a mužov (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0389/2008) pani Bauerovej v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť s odporúčaniami pre Komisiu o uplatňovaní zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy (2008/2012(INI)).

Edit Bauer, spravodajkyňa. – (SK) Rozdielne odmeňovanie mužov a žien nie je novým problémom. Vyše päťdesiat rokov má článok Rímskej zmluvy, ktorý zakázal diskrimináciu v odmeňovaní mužov a žien, ale od roku 1975 máme platnú smernicu 117, ktorá prikazuje členským štátom uplatňovať princíp rovnakého odmeňovania za rovnakú prácu. Samozrejme, nie každý rozdiel v odmenách je výsledkom diskriminácie. Podľa zákona veľkých čísiel však pretrvávajúce rozdiely v hodinových hrubých mzdách nie sú zdôvodniteľné.

Od roku 1995 do roku 2006 sa podľa Eurostatu rozdiely na báze hodinových zárobkov znížili zo 17 na 15 %, a to za podmienok, že dnes už väčšinu absolventov univerzít tvoria ženy.

Síce trend je klesajúci, ale nie priamočiary. Podľa štúdie dublinskej nadácie v roku 2007 v štyroch krajinách Európskej únie tieto rozdiely dokonca narástli. Ak by sa rozdiely v zárobkoch znižovali existujúcim tempom a nenarastali by z času na čas, vyrovnali by sa možno po viac ako ďalších sedemdesiatich rokoch.

Môžeme sa zhodnúť na tom, že existujúca legislatíva v danej oblasti asi je málo efektívna. Dôvody existencie rozdielov v odmeňovaní sú rôzne. Sú systémového i individuálneho charakteru. Sektorálna, vertikálna a horizontálna segregácia, klasifikácia povolání, podmienky zosúladovania rodinného a pracovného života a stereotypy tiež hrajú významnú úlohu v pretrvavaní rozdielov v odmeňovaní, ktoré sa neskôr pretransformujú do rozdielov v penziách a v konečnom dôsledku vyúsťujú do toho, čomu hovoríme, že chudoba má ženskú tvár.

Rozdiely v odmeňovaní majú aj individuálny rozmer. Podľa analýzy Komisie tieto narastajú s vekom, dobou zamestnanosti a vzdelaním. Navyše štatistiky hovoria o tom, že u mladých ľudí sú rozdiely minimálne. Objavia sa až po narodení prvého dieťaťa a návrate ženy z materskej dovolenky.

Vo vzťahu k demografickej kríze, ktorej čelíme, tento problém okrem toho, že je vážnym faktorom ekonomickej súťaže, otvára hlboký morálny problém, ktorý tiež nie je možné prehliadať.

Otázka dnes stojí tak, čo môže Európsky parlament urobiť pre riešenie tejto záležitosti. Na jednej strane je pretrvávajúci problém, na druhej legislatíva, ktorá je málo účinná. Pritom, samozrejme, musíme mať na zreteli, že dôvody spôsobujúce rozdiely sú ďaleko za hranicami legislatívy.

Európsky parlament však má v rukách iba jeden prostriedok – legislatívu. V tejto záležitosti teda každý zúčastnený má svoju zodpovednosť, naša je v tom, či dokážeme vyslať signál, že chceme dokonalejšiu a účinnejšiu legislatívu v záujme nastolenia spravodlivejších pomerov na trhu práce.

PRESEDÁ: PÁN SIWIEC

podpredseda

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) Vážený pán predseda, dámy a páni, Komisia víta túto správu z vlastnej iniciatívy týkajúcu sa zásady rovnakého odmeňovania žien a mužov a blahoželá spravodajkyňi ku kvalite jej práce.

Komisia rovnako ako Parlament považuje 15 % rozdiel v odmeňovaní žien a mužov v dnešnej Európe za neprijateľný. Samozrejme, musíme byť opatrní a zohľadniť skutočnosť, že tento ukazovateľ porovnáva relatívne rozdiely v hrubej hodinovej mzde žien a mužov v rámci hospodárstva ako celku. Nemeriť sa ním teda iba priama diskriminácia, ale ide o ukazovateľ všetkých súvisiacich faktorov a všetkých znevýhodnení, ktoré pociťujú ženy, ešte než vstúpia na trh práce a po celú dobu svojej profesionálnej kariéry.

Oznámenie Komisie z júla 2007 uvádza, že právne predpisy Spoločenstva boli pri odstraňovaní priamej diskriminácie účinné – inými slovami v prípadoch, keď je odmena za rovnakú prácu žien nižšia než za prácu ich mužských kolegov. Menej účinné však boli pri zabezpečovaní dodržiavania zásady rovnakej odmeny za prácu rovnakej hodnoty.

Komisia dospela k záveru, že na základe podrobnej analýzy by bolo možné zvážiť doplnenie a zmenu právnych predpisov Spoločenstva s cieľom zaistiť predovšetkým to, aby systémy pre stanovovanie odmien vylučovali priamu a nepriamu diskrimináciu na základe rodovej príslušnosti.

Komisia oznámila, že v roku 2008 posúdi právne predpisy Spoločenstva z hľadiska ich významu v súvislosti s rozdielmi v odmeňovaní a že navrhne potrebné zmeny a doplnenia. Už spomínaná podrobná analýza práve prebieha a ja nemôžem predvídať jej výsledky. Komisia využíva externé odborné konzultácie, ako aj rozsiahle a podrobné znalosti a poznatky vnútroštátnych subjektov zaoberajúcich sa rodovou rovnosťou, aby zabezpečila jej kvalitu.

Predbežné výsledky tejto štúdie budú prerokované na seminári v prvej štvrtine roku 2009, na ktorom sa majú zúčastniť všetky zúčastnené subjekty vrátane členských štátov, odborníkov v oblasti práva, vnútroštátnych subjektov zaoberajúcich sa rodovou rovnosťou, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti.

Postoj Parlamentu bude v tomto procese rozhodujúci. Je dôležité, že jeden z orgánov podieľajúcich sa na vytváraní právnych predpisov vyjadril jasné stanovisko, že dané právne predpisy je potrebné urýchlene zmeniť a doplniť. Dôležité je tiež to, že praktické odporúčania Parlamentu týkajúce sa pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov sú spojené s oblasťami, ktoré hlavné zúčastnené strany označili za problematické, ako napríklad transparentnosť odmeňovania a hodnotenia práce a sankcie.

Na záver: stotožňujeme sa s názorom Parlamentu, že taký veľký rozdiel v odmeňovaní žien a mužov v Európe je neprijateľný. Komisia si uvedomuje, že je vhodný čas dokončiť analýzu a hodnotenie a stanoviť ďalší postup, ktorý by viedol ku konkrétnym výsledkom.

Donata Gottardi, spravodajkyňa Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci požiadanej o stanovisko. – (IT) Vážený pán predseda, pán komisár, dámy a páni, som skutočne hrdá na prácu tohto Parlamentu a jeho schopnosť využiť jestvujúce právomoci na návrh právnych predpisov.

Správa, o ktorej sa chystáme hlasovať, sa týka kľúčovej problematiky, základnej zásady právnych predpisov EÚ: zásady rovnakého odmeňovania žien a mužov na pracovisku. Nielenže je to základná zásada, ale prinajmenšom z časového hľadiska je aj prvá spomedzi zásad rovnosti. Vieme, že bola zahrnutá už v Rímskej zmluve, vieme, že sa uplatňuje už od čias prvých rozhodnutí Európskeho súdneho dvora a že sa riadila smernicou z roku 1975 a neskôr prepracovaným znením smernice z roku 2006, je predmetom sústavných štúdií a výskumu, ako povedal sám pán komisár, a neustálych žiadostí o jej uplatňovanie.

Prečo sa k tomu dnes opäť vraciame v takejto šírke a hĺbke? Sú na to rôzne dôvody: po prvé preto, že odmietame prijať rozšírené obchádzanie tejto zásady, o čom svedčia všetky štatistiky, a po druhé preto, lebo veríme, že si jednoznačne musíme poradiť s obrovskou nespravodlivosťou, ktorou trpia ženy vo všetkých krajinách Európskej únie a vo všetkých povolaniach na všetkých úrovniach a vo všetkých odvetviach, a dnes

je jasné, že nástroje, ktoré na to máme, nepostačujú, inak by sme za taký dlhý čas tento trend určite úspešne zvrátili.

Napokon, pretože si myslíme, že je čas vážne sa zaoberať rozdielmi v odmeňovaní a predovšetkým sa na ne nepozerať iba ako na epizódu v živote pracujúcich žien. Čo teda žiadame? Žiadame Komisiu o konkrétnu, adresnú smernicu o rozdieloch v odmeňovaní vo všeobecnosti, no tam sa nezastavíme; nežiadame len smernicu, Komisii posielame presné odporúčania. Postavili sme most, aby sme po ňom prešli k skutočnej zmene, a veríme, že tento most bude pevne stáť, ak ho bude podopierať osem pilierov.

V prvom rade chceme stanoviť definíciu diskriminácie v odmeňovaní; nestačí sa pozerať len na hrubú hodinovú mzdu, pretože to by odhalilo len priamu diskrimináciu, ktorú sme už vlastne prekonali. Nie je teda náhodou, ak sa všetok prieskum sústreďí na celkový obraz a zameriava sa na prácu na čiastočný úväzok, podporuje nás v úvahách o priamej a nepriamej segregácii, diskriminácii a horizontálnej a vertikálnej segregácii.

Žiadame porovnateľné, efektívne, konzistentné a kompletne údaje. Až príliš často sa stretávame s manipuláciou s údajmi či ich zatajovaním, ktoré umožňujú systémy na klasifikáciu zamestnancov na základe spiatocníckych pracovných štruktúr poznačených stereotypmi. Domnievame sa, že organizácie angažujúce sa za rodovú rovnosť môžu zohrať kľúčovú dvojakú úlohu v boji proti diskriminácii zvyšovaním informovanosti a poskytovaním školení pre právnych a sociálnych partnerov.

Snažíme sa zaviesť konkrétne tresty, pričom nezabúdame na potrebu preventívnych krokov a opatrení. Potrebujeme pozitívne opatrenia a integráciu, ktorá by zohľadňovala rodové hľadisko. Dúfam, že tento Parlament prijme text v celistvosti, pretože čím presnejšiu a detailnejšiu prácu predložíme Komisii, tým viac celý proces účinne zrýchlime. V to aspoň dúfame: nestačí len hovoriť či písať o rovnakej odmene, chceme ju premeniť na skutočnosť.

Anna Záborská, v mene skupiny PPE-DE. – (SK) Úprimne blahoželám pani Bauerovej k navrhovanému textu. Ako povedala pani Bauerová, téma, ktorú prerokovávame, je rovnako stará ako Rímska zmluva. Za päťdesiat rokov sa zmenilo len málo.

Otázka rovnakej odmeny za rovnakú prácu pre ženy a mužov sa s pozoruhodnou pravidelnosťou objavuje hlavne v období volieb. Ak Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť navrhuje sankcie pre podniky, ktoré nerešpektujú základný princíp odmeňovania, namietajú princípom subsidiarity, akoby tento oprávňoval k jeho nerovnosti.

Minulý týždeň som sa zúčastnila ministerskej konferencie v Lille. Ocenila som snahu francúzskeho predsedníctva hovoriť o tejto téme, ale konštruktívna reakcia na riešenie zo strany členských štátov bola minimálna. Štatistiky ukazujú, že nerovnosti v odmeňovaní u žien sa objavujú hlavne po narodení prvého dieťaťa.

Národné a európske politiky zosúladenia zodpovednosti za rodinu a profesionálnych ambícií by nemali dopustiť nové rozdiely medzi zamestnancami, ktorí majú rodinné povinnosti, a slobodnými prípadne bezdetnými, ktorí tieto povinnosti nemajú. Toto je v prvom rade otázkou modelu spoločnosti, ktorý hľadáme.

Ja navrhujem, aby sme vytvorili koalíciu s priemyselnými podnikmi. Kým ich riaditelia nebudú našimi prvými partnermi v nastoľovaní rovnosti odmeňovania, naše správy zostanú len na papieri.

Lissy Gröner, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, som ohrozená, že ženy majú s nami ešte stále trpezlivosť. O rovnosti v odmeňovaní hovoríme už 50 rokov, no nič významné sa nezmenilo. Číslo hovoria samy za seba: o 15 % menej za rovnakú prácu. Toto pripravuje ženy o spravodlivú mzdu, pretože ak sa na to pozrieme z druhej strany, znamená to, že ženy musia za rovnaké peniaze pracovať o štvrtinu dlhšie. Aký postoj v Európskej únii zastávame?

Členské štáty musia v tejto súvislosti urobiť viac a ja som vďačná pánovi Špidlovi, že sem na pôdu Parlamentu priniesol naše návrhy a ukázal vôľu podniknúť legislatívne kroky. Iná možnosť očividne neexistuje. V Nemecku, v jednom z najväčších členských štátov Európskej únie, dosahuje rozdiel v odmeňovaní v súkromnom sektore 23 %. To je neprijateľné a znamená to, že sme na chvoste EÚ.

Veľmi dobre vieme, že Francúzsko a krajiny Škandinávie podnikli pozitívne opatrenia. O to práve ide. Vyzývame sociálnych partnerov, aby podnikli kroky, a Socialistická skupina v Európskom parlamente vyžaduje transparentnosť v podnikaní, aby boli odmeny jasne viditeľné a zahrnuté v oficiálnom hodnotení,

aby sme to mohli vziať pevne do rúk. Pravidelný mzdový audit môže odhaliť úspechy či zlyhania v boji so mzdovou diskrimináciou.

Z môjho pohľadu sa v Nemecku nevyhneme zákonu pre súkromný sektor. Musíme vyvinúť tlak na členské štáty, aby zaviedli zákonom stanovenú minimálnu mzdu a tak zaistili, že si ženy dokážu zarobiť na živobytie, pretože práve to je najlepšou ochranou pred chudobou v starobe.

V každom prípade by som rada vyzvala Skupinu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, aby v záujme zachovania zrozumiteľnosti správy pani Bauerovej siahli svoje pozmeňujúce návrhy na vypustenie niektorých častí, ktoré by správu oslabili. V tejto chvíli sa držíme jej jasného jazyka.

Siiri Oviir, v mene skupiny ALDE. – (ET) Vážený pán komisár, vážený pán predsedajúci, vážení kolegovia. Spravodajkyňa pani Bauerová sa vyjadrila, že chudoba má ženskú tvár. Musím tiež zopakovať, že dokonca už v roku 1957 obsahoval článok 119 Rímskej zmluvy zásadu, že ženy a muži majú dostávať za rovnakú prácu rovnakú odmenu. Dnes, v roku 2008, však ženy v Európskej únii zarábajú v priemere o 15 % menej ako muži a v mojej domovine, v Estónsku, zarábajú až o 25 % menej ako muži.

Mzdová nerovnosť významne ovplyvňuje pozíciu žien v hospodárskom a spoločenskom živote počas aktívneho pracovného života i po odchode z neho. To u žien tiež zvyšuje riziko chudoby najmä v neúplných rodinách. Mzdová nerovnosť medzi mužmi a ženami často vedie k rozdielom medzi dôchodkami žien a mužov. Slobodným dôchodkyniam často hrozí riziko chudoby.

Preto vítam stanovisko navrhnuté v tejto správe, podľa ktorého by Európska komisia mala do 31. decembra 2009 predložiť legislatívny návrh týkajúci sa posúdenia súčasných právnych predpisov súvisiacich so zásadami rovnakého odmeňovania žien a mužov. Prijali sme už priveľa právnych predpisov a čakali sme príliš dlho, výsledky však nie sú veľmi dobré.

Čas ukázal, že tento problém nevyriešia len samotné právne predpisy Európskej únie. Významnou cestou k riešeniu tohto problému by mohlo byť zvýšenie dôležitosti tejto témy v politických akčných plánoch. Len účinná kombinácia politík, ktoré obsahujú lepšie a účinnejšie právne predpisy a určujú zodpovednú stranu, umožní nájsť pozitívne riešenie tohto problému.

Chcem sa taktiež poďakovať pani spravodajkyni za zdôraznenie veľmi dôležitých aspektov tejto správy a ďakujem vám za pozornosť.

Hiltrud Breyer, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, je skutočne pravdou, že ani 50 rokov po uzatvorení Rímskej zmluvy sme v súvislosti s rovnosťou žien a mužov na trhu práce takmer vôbec nepokročili. Čísla sú alarmujúce: 80 % zamestnancov na čiastočný úväzok tvoria ženy a v porovnaní so 72 % mužov je zamestnaných len 57 % žien. Mzdová nerovnosť sa od roku 2003 udržiava na rovnakej úrovni a od roku 2000 sa zmenila len o jedno percento. Toto sú alarmujúce čísla, ktoré tu všetci kritizujeme. Uvedli sme aj skutočnosť, že ženy sú znevýhodnené dvojnásobne, pretože mzdová nerovnosť sa premieta do rozdielov v nároku na dôchodok a v sociálnych normách, a rovnako aj náš daňový a sociálny systém neustále trestá ženy, napríklad nezosobášení partneri a rodiny s dvoma príjmami sú neustále znevýhodňované v mnohých daňových systémoch, napríklad v Nemecku.

Komisia uvádza, že pripraví legislatívne návrhy, no prečo prichádzajú tak neskoro? Prečo v tomto volebnom období Parlamentu prešlo toľko rokov bez akýchkoľvek návrhov v tejto oblasti? My v Parlamente sme už žiadali návrhy. Pokiaľ ide o kvóty, povedali sme, že by tu mali byť právne požiadavky. Máme aj členské štáty, ako napríklad Švédsko, ktoré si na splnenie cieľov stanovili časový rámec. Prečo nevyužijeme skutočnosť, že tu máme tieto požiadavky na rodovú rovnosť, na povzbudenie členských štátov, aby sa pokúsili vyriešiť tieto hanebné rozdiely v odmeňovaní. V Nemecku, ako tu už odznelo, sme, bohužiaľ, tretí od konca, hanebný rozdiel v odmeňovaní tu dosahuje 23 %. Musíme tiež jasne vyjadriť, že zákonom stanovená minimálna mzda prinesie zmeny najmä v odvetviach zamestnávajúcich prevažne ženy. Musíme mať ale aj odvahu, aby sme jasne povedali...

(Predsedajúci prerušil rečníčku.)

Ilda Figueiredo, v mene skupiny GUE/NGL. – (PT) Znehodnocovanie práce vyplácaním nízkej mzdy je stále jedným z najbežnejších spôsobov, ktorý využíva kapitalizmus na zvýšenie vykorisťovania zamestnancov. Tento postup ovplyvňuje najmä zamestnané ženy, čo tiež vplýva na znižovanie hodnoty materstva.

Je neprijateľné, aby vyše 30 rokov po prijatí smernice o rovnakom odmeňovaní žien a mužov naďalej pretrvával vysoký stupeň diskriminácie, najmä nepriamej diskriminácie vyplývajúcej z nedostatku stability pracovných miest, ktorý ovplyvňuje najmä ženy a mladých ľudí. V niektorých krajinách s vysokou nezamestnanosťou, ako napríklad v Portugalsku, sa priemerné rozdiely v odmeňovaní žien a mužov zvýšili, v súkromnom sektore presahujú 25 %, a to znamená, že chudoba má stále ženskú tvár, pri dôchodkoch platí to isté.

Európska komisia a členské štáty musia prijať opatrenia potrebné na zvýšenie hodnoty práce, prekonanie rozdielov v odmeňovaní a odstránenie stereotypov spojených so zamestnaniami a odvetviami, ktoré ženy stále diskriminujú. Tieto zamestnania a odvetvia, v ktorých prevládajú ženy, ako napríklad odvetvia maloobchodu a služieb a niektoré odvetvia priemyslu, musia byť lepšie ohodnotené.

Skúsenosti ukazujú, že zhoršovanie miery nezamestnanosti oslabuje práva žien, zintenzívňuje vykorisťovanie zamestnancov a zvyšuje diskrimináciu.

Preto trváme na novej politike, ktorá uprednostní práva zamestnancov, na boji proti diskriminácii a ochrane materstva a otcovstva ako základných sociálnych hodnôt.

Preto podporujeme túto správu, ku ktorej sme predniesli niekoľko pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, a zdôrazňujeme, že kolektívne vyjednávanie má dôležitú úlohu v boji proti diskriminácii žien a v neposlednom rade aj čo sa týka prístupu k zamestnaniu, odmeňovaniu, pracovným podmienkam, kariérnemu postupu a odbornej príprave.

Urszula Krupa, v mene skupiny IND/DEM. – (PL) Vážený pán predsedajúci, návrh správy o rovnakom odmeňovaní žien a mužov obsahuje niekoľko legitímnych skutočností o rovnakej odmene za prácu rovnakej hodnoty. Rovnosť v odmeňovaní je nevyhnutná, rovnako ako primerané odmeňovanie v zamestnaniach, v ktorých prevládajú ženy vďaka svojim fyzickým a psychickým predpokladom.

Účinok právnych predpisov, ktoré sú zapísané v množstve nezmyselne duplicitných dokumentov, jednoznačne závisí od účinného zavedenia do právnych systémov jednotlivých členských štátov. Pri ich zavádzaní však môžu nastať značné problémy v súvislosti s prevládajúcim súkromným sektorom, kde sa väčšina manažérov sústreďí predovšetkým na zisky svojich spoločností a vôbec nerešpektuje etické a morálne zásady a súčasne bráni akciám odborov, ktoré chránia zamestnancov a podieľajú sa na rokovaniach o mzdách. Problém nerovného odmeňovania je preto prvkom diskriminácie voči slabým.

Nepotrebujeme vedcov ani odborníkov, aby sme si uvedomili, že diskriminácia je predovšetkým výsledkom ľavičiarkej materialistickej ideológie, nedostatočného zavádzania etických zásad, chýbajúceho osobného rozvoja, sebeckosti, chamtivosti, využívania slabších a chudobných, a to nielen v oblasti odmeňovania, v Európskej únii ide o neustále sa rozvíjajúcu prax, ktorá zasahuje dokonca aj tie najchudobnejšie a najslabšie štáty v podobe diskriminácie katolíkov a osôb, ktorých názory sa líšia od názorov presadzovaných v duchu politickej korektnosti, ktorá sa tu vyžaduje.

Gabriele Stauner (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, skutočnosť, že ženy stále zarábajú menej ako muži za rovnakú prácu je smutnou kapitolou v našom Európskom spoločenstve.

Skutočne je to dosť nepochopiteľné, pretože z hľadiska práva je situácia absolútne jasná. Od založenia Spoločenstva v roku 1957 – ako tu už niekoľkokrát odznelo – bola táto zásada zakotvená v Rímskej zmluve ako priamo uplatniteľné právo. Inými slovami, každá žena sa môže obrátiť priamo na Európsky súdny dvor a domáhať sa tohto práva: EÚ neposkytuje silnejšiu právnu ochranu. Napriek tomu sme nesplnili cieľ tejto zásady v priemere o 20 %. Preto je úplne nevyhnutné – ako to tu navrhuje Komisia – aby sme presadzovali túto zásadu prostredníctvom sekundárnych právnych predpisov.

Po tom, čo tu odznelo, nám táto situácia opäť ukazuje, že existuje rozdiel medzi právom a skutočným životom. Ľudia, ktorí sú závislí od práce a platu – v mnohých prípadoch sú to ženy – sa jednoducho často neodvážia dožadovať sa svojich základných práv zo strachu zo straty zamestnania. Preto nestačí jednoducho opäť raz vyzvať podniky k zodpovednosti na základe faktu, že slušnosť káže, aby sa v súvislosti s odmeňovaním nezaobchádzalo so ženami horšie ako s mužmi. Ten, kto nepočúva, to musí pociťiť. Preto podporujem tvrdé a dôsledné sankcie uvalené na tých, ktorí porušujú zákon. Je najmä na členských štátoch, aby to konečne zobrali vážne a odhalili tieto podniky, ktoré konajú v rozpore s touto zásadou, a aby ich potrestali, napríklad prostredníctvom právnych predpisov pre verejné obstarávanie.

Mám malú kritickú poznámku voči Komisii: je možné, že ste v tomto prípade postupovali priveľmi laxne a priveľmi sa sústredili na hospodársku sféru. Gratulujem pani Bauerovej k jej správe.

Teresa Riera Madurell (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, aj ja by som chcela pogratulovať pani spravodajkyni k jej práci. Je to nesmierne dôležitá správa, keďže rozdiel v odmeňovaní v Európskej únii je realitou, ktorú treba odstrániť. Je neprijateľné, že ženy zarábajú o 15 % menej ako muži a že v súkromnom sektore môže tento rozdiel dosahovať až 25 %.

Proti tomuto rozdielu v odmeňovaní sa ťažko bojuje, pretože má korene v nepriamej diskriminácii: tú najneistejšiu prácu a väčšinu zamestnaní na čiastočný úväzok vykonávajú ženy.

Ako máme postupovať? V prvom rade musíme presadzovať politiky rovnakých príležitostí zacielené na zosúladienie pracovného a rodinného života a tiež politiky zamerané na zníženie počtu najmenej platených zamestnaní a zvýšenie miezd v týchto zamestnaniach, ktoré vykonávajú prevažne ženy.

Preto by som spomedzi odporúčaní tejto správy – hoci sú všetky veľmi dôležité – rada zdôraznila pozmenenie a doplnenie smernice o vykonávaní zásady rovnosti a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnania a povolania zahrnutím odkazov na rozdiely v odmeňovaní, a tiež pozmenenie a doplnenie rámcovej dohody o práci na čiastočný úväzok, kde sú rozdiely najväčšie.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, rád by som povedal pánovi komisárovi Špidlovi, že ak by sme okrem posudzovania skvelých návrhov zo správy pani Bauerovej dokázali prijať právne predpisy proti diskriminácii v oblasti odmeňovania na úrovni EÚ, domnievam sa, že by bolo správne začleniť tam aj diskrimináciu týkajúcu sa dôchodkov. Hoci môže ísť o subtilnejšiu, nepriamu formu diskriminácie, práve táto je obzvlášť odsúdeniahodná napríklad v Taliansku.

Týka sa to aj diskriminácie v súvislosti s dôchodkovým vekom, Európska komisia sa touto problematikou už zaoberala a ja sa domnievam, že musí byť uznaná. Ešte v roku 2004 Európska komisia zdôrazňovala talianskej vláde, že rozličný dôchodkový vek je neprijateľný: 60 pre ženy a 65 pre mužov, túto hodnotu môžeme považovať za bežnejší legálny vek. Ako radikáli sme spolu s Emmou Boninovou hľadali všemožné spôsoby, ako dôrazne predniesť názor verejnosti, že tento systém musí byť odstránený, vláde, opozícii a politickým stranám. Nepodarilo sa to.

Vďaka Európskej komisii Európsky súdny dvor 13. novembra konečne rozhodol, že táto diskriminácia je nezákonná a porušuje zmluvy a právo Spoločenstva. Najvážnejšou vecou je odôvodnenie, ktorým Taliansko bránilo túto diskrimináciu. Taliansko tvrdilo, že ho k tomu oprávňuje cieľ odstrániť jestvujúcu sociálno-kultúrnu diskrimináciu žien – inými slovami, diskriminácia na pracovnom trhu skutočne existuje. Aby odstránili túto formu diskriminácie, vytvorila ďalšiu, keď ženy musia odísť do dôchodku skôr ako muži. Podľa mňa si konkrétne toto opatrenie tiež vyžaduje zásah, pretože ho možno odstrániť na európskej úrovni.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Vážený pán predsedajúci, rada by som najprv poďakovala pani Bauerovej za dôležitú a konštruktívnu správu, ktorú plne podporujem. Po druhé, môj kolega sa nedávno vyjadril, že ženy sú slabé. Rada by som povedala, že ženy vôbec nie sú slabé. Sú to práve patriarchálne štruktúry v našej spoločnosti, ktoré ich oslabujú.

Smernica EÚ o rovnakej odmene existuje už 30 rokov. Napriek tomu ženy stále nie sú rovnocenné mužom – či už ide o mzdu alebo o vplyv – rovnako v spoločnosti i na pracovisku. Napriek tomu, že ženy majú vo všeobecnosti vyššie vzdelanie, za rovnakú alebo podobnú prácu zarábajú v priemere o 15 % menej ako muži. Je preto jasné, že na vyriešenie diskriminácie v oblasti odmeňovania nebude stačiť zlepšenie jestvujúcich právnych predpisov. Rozdiely v odmeňovaní medzi ženami a mužmi sú v konečnom dôsledku ďalším znakom neustálej diskriminácie žien v celej škále rôznych oblastí. Nestačí, že za rovnakú prácu dostávame nižšiu mzdu, často sme tiež nútené vziať netypickú prácu či pracovať na čiastočný úväzok a podobne. Diskriminácia v oblasti odmeňovania prenasleduje ženy celý život, pretože často majú horšie dôchodkové podmienky či horšie pracovné podmienky vo vyššom veku.

Je najvyšší čas, aby sme spoločne podnikli opatrenia na zastavenie tejto diskriminácie voči ženám.

Godfrey Bloom (IND/DEM). – Vážený pán predsedajúci, u väčšiny politikov, nanešťastie, pretrvávajú základné nepochopenie príčin rozdielov v odmeňovaní medzi pohlaviami. Základná premisa je chybná a udržiava mýtus o tom, že zamestnanosť ovplyvňuje dopyt, fenomén, ktorý riadia zamestnávateľia. Také čosi však neexistuje. Tým, čo argumentujú, že by všetky ženy mali dostávať rovnakú odmenu ako muži za prácu so zdanlivo podobným popisom, úplne uniká fakt, že žiadny jednotlivec nie je hospodárskou jednotkou.

Napriek už dnes prehnane zaťažujúcim právnym predpisom o zamestnanosti, ktoré zvyčajne vypracovávajú ľudia, ktorí majú len malé alebo žiadne skúsenosti s podnikaním, rozdiely v odmeňovaní pretrvávajú, a to z jedného prostého dôvodu: zamestnanosť ovplyvňuje ponuka a dopyt; je to voľba životného štýlu často

založená na prioritách ako skorší odchod do dôchodku, túžba žiť v istej časti vidieka alebo mesta, na vplyve osobných záľub či športu alebo starostlivosti o potomstvo. Zamestnávateľ a zamestnanec uzatvárajú spoločnú dohodu, rovnako ako kupujúci a predávajúci pri akejkoľvek inej komodite.

Výbor Spojeného kráľovstva pre rovnosť a ľudské práva zamestnáva podstatne viac žien ako mužov, no priemerná mzda mužov je vyššia ako mzda u žien. Súhlasím, že predchádzajúce právne predpisy mali len obmedzený účinok na takýto dynamický vývoj. Rovnako môžete vytvoriť právny predpis proti...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Ďakujem, pán predsedajúci. Vážený pán komisár, vážený pán predsedajúci, teším sa, že táto „ženská“ diskusia je pod vašim vedením.

Oceňujem snahu spravodajkyne Edit Bauerovej nájsť vyvážený prístup k formulovaniu odporúčaní pre Komisiu a k skvalitneniu právneho rámca EÚ, hlavne jeho účinného vynucovania.

V dôsledku rozličnej transpozície, vykonávania a interpretácie na vnútroštátnej úrovni sa smernicou, v ktorej sa stanovuje zásada rovnakej odmeny pre mužov a ženy, neodstránili rozdiely v odmeňovaní mužov a žien, ktoré súvisia hlavne s úrovňou profesionálnej segregácie.

Oceňujem, že pani spravodajkyňa vo svojej správe zvýraznila, že materstvo nemôže byť znevýhodňovaním žien, ktoré sa rozhodnú prerušiť svoju profesionálnu kariéru starostlivosťou o dieťa. Rodičia by mali v každom členskom štáte minimálne počas jedného roka po narodení dieťaťa dostávať podporu na úrovni ich čistého príjmu pred nástupom na materskú dovolenku a rovnako by sa mali takéto úpravy premietnuť aj do mzdového systému, podľa ktorého sa odpracované roky zohľadňujú pri určovaní odmeny. Materstvo sa musí preferovať a nie ženu znevýhodňovať.

Rovnako je dôležité vzdelávanie, ktoré môže prispieť k odstráneniu rodových stereotypov a k zlepšeniu odmeňovania málo platených pozícií a miest, ktoré zastávajú najmä ženy.

Členské štáty musia vykonávať dôslednú informačnú kampaň zameranú na zvyšovanie povedomia medzi zamestnávateľmi a zamestnancami o existujúcich alebo možných rozdieloch v odmeňovaní na pracovnom trhu EÚ. Zároveň ich musia v predstihu informovať o prijatých nevyhnutných opatreniach s cieľom zabezpečiť, že na porušenie zásady rovnakej odmeny za prácu rovnakej hodnoty budú zamestnávatelia sankcionovaní.

Verím, že aj vďaka odporúčaniam Európskeho parlamentu v tejto správe, ku ktorej pani spravodajkyňa Edit Bauerovej blahoželám, Európska komisia v spolupráci s Európskym parlamentom a členskými štátmi pripraví takú legislatívu, ktorá zabezpečí rovnaké platy pre mužov a ženy.

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Vážení kolegovia, táto správa je pravdepodobne najzávažnejším dokumentom, ktorý sme vypracovali v súvislosti s rozdielmi v odmeňovaní. Najmä priložené odporúčania predstavujú krok vpred v súvislosti s konečným uplatnením zásady rovnakého odmeňovania žien a mužov za prácu rovnakej hodnoty. Musím zablažovať tým, ktorí k tejto správe prispeli. Doteraz sa práca oceňuje na základe tradícií a schopnosti rokovať. Keď hovorím o rokovaní, myslím na zapojenie vplyvných odborových organizácií schopných prinútiť vládu a zamestnávateľov, aby prijali primerané platy. Obe tieto kritériá stavajú ženy do nevýhodnej pozície.

Potrebujeme nediskriminačný systém oceňovania práce a nový spôsob klasifikácie povolání. Vyzývame členské štáty a Komisiu, aby sa konečne vydali cestou prijatia konkrétnych opatrení na podporu rodovej rovnosti. Dúfame, že koncom tohto mesiaca v Paríži verejne podporia ustanovenie, ktoré je pre európske ženy najpriaznivejšie. Nemajme však žiadne ilúzie. Ak aj nový systém pripravíme a zrealizujeme, bude sa týkať len platenej práce. Prácu vykonávanú doma či prácu načierno budú aj naďalej vykonávať najmä ženy bez akýchkoľvek rozdielov v odmeňovaní, pretože za ňu nedostanú žiadnu mzdu.

Věra Flasarová (GUE/NGL). – (CS) Vážený pán komisár, dámy a páni, správu pani Edit Bauerovej považujem za veľmi prospešnú. Nerovné podmienky v odmeňovaní žien a mužov totiž patria k najviac zakonzervovaným prejavom diskriminácie žien. Ako uviedla pani Bauerová, chýba nám dobre spracovaná štatistika na pracoviskách na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ. Sama som sa tomuto problému venovala v množstve kníh a článkov, ktoré som v ostatných rokoch publikovala. Nižšie mzdy žien za rovnakú prácu pri rovnakej kvalifikácii a produktivite majú, bohužiaľ, hlboké príčiny v stereotypoch chápania zodpovednosti za výživu rodiny.

Táto povinnosť je tradične pripisovaná mužom a doteraz všetky zamestnávateľské štruktúry, či už v súkromnom alebo verejnom sektore, to viac či menej mlčky schvaľujú. Existuje hlboko zakorenená predstava o tom, že muž zo svojej mzdy živí nielen seba, ale aj svoju rodinu, zatiaľ čo plat ženy je len akýmsi prílepením k rodinnému rozpočtu.

Ťažko tomu uveriť, no táto ilúzia je tak silno zakorenená, že sa pri naplňaní rovnakých práv na pracovisku skutočne nemôžeme spoľahnúť na kultúrnu osvetu, ale musíme, bohužiaľ, hľadať cesty, ako rovnosť presadiť cestou právnych predpisov. Preto veľmi podporujem myšlienku, aby sa článok 29 smernice 2006/54 rozšíril o presné pokyny týkajúce sa uplatňovania zásad rovnosti.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, správa pani Bauerovej nepotrebuje žiadny ďalší komentár z našej strany, aby sme ukázali cestu, ktorou sa treba vydať v snahe zakázať jav, za ktorý by sa mala spoločnosť hanbiť a ktorý vytvára kolobeh nespravodlivosti, keď deti v rodine vidia, ako matky robia rovnakú prácu ako ich otcovia, a dostávajú za ňu menej, a keď ženy vidia svojich mužských kolegov, ktorí robia to, čo ony, no zarábajú viac.

Spoločnosť teda toleruje tento jav a opakuje ho, preto by ženy mali mať legislatívne prostriedky, ktoré im umožnia v prípade potreby napraviť svoje postavenie, a právomoci štátu by mali zaviesť primerané opatrenia, ktoré zohľadnia obdobia, keď sa žena venuje rodinnému životu, obdobia nezamestnanosti či obdobia choroby, a ktoré zaisťujú spravodlivé zdanenie, aby tak vykompenzovali nerovnosť odmeňovania žien za ich prácu, ktorá by sa nemala posudzovať len na základe času stráveného v zamestnaní, ale aj na základe kvality práce a ďalších prvkov, ktoré ženy do práce vnášajú.

Pán komisár, opakujem žiadosť, ktorú predniesol pán Cappato, aby ste v rámci Komisie prehodnotili svoj postoj k sporom, ktoré mali niektoré členské štáty v súvislosti s dôchodkovým vekom žien a mužov, a aby krajina, ktorá viedla tieto spory, bola postavená pred Európsky súdny dvor. V týchto sporoch sa snažili o nápravu pre všetky ženy bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú matkami, no, samozrejme, pre matky je ešte dôležitejšie vziať do úvahy celkový čas, najmä ak obhajujete zohľadňovanie celkového životného cyklu pri výpočte odpracovaného času.

(Predsedajúci prerušil rečníčku.)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, v Európskej únii zarábajú ženy v priemere o 15 až 25 % menej ako muži. Okrem toho systém odmeňovania, ktorý zohľadňuje odpracované roky pri určovaní úrovne odmeňovania, znevýhodňuje ženy, ktoré musia z rodinných dôvodov prerušiť svoju kariéru. Výchova detí, zmeny zamestnania či kratší pracovný čas stavia ženy do situácie trvalého štrukturálneho zaostávania. Koncepcia rovnakej odmeny za rovnakú prácu nemôže byť narušená stereotypným prístupom k rodovým a sociálnym úlohám, ktoré v minulosti významne ovplyvňovali voľbu povolania a vzdelania, ako aj materská dovolenka či prerušenie kariéry pre rodinu nemôže byť základom pre diskrimináciu voči ženám na pracovnom trhu.

Smernica o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania so ženami i mužmi v oblasti zamestnanosti a práce je neoddeliteľnou súčasťou *acquis communautaire* a členské štáty ju musia čo najskôr zaviesť. Úsilie o zníženie rozdielov v odmeňovaní sa musí plne uplatniť v právnych predpisoch o zamestnanosti a pravidelný audit rovnakého odmeňovania s hrozbou sankcií by mal ukončiť všetky formy diskriminácie, najmä diskriminácie na základe rodovej príslušnosti.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, som vďačná pani Bauerovej za jej výbornú správu. Ťažko uveriť, že dnes rokujeme o téme, ktorá je na programe od roku 1957, keď bolo rovnaké zaobchádzanie so ženami a mužmi a rovnaké odmeňovanie žien a mužov zakotvené v zmluvách. Európske predpisy a zákony máme už 30 rokov. Máme plán Európskej komisie na roky 2006 – 2010 a jedným z jeho kľúčových cieľov, ktorý obsahuje aj lisabonská stratégia, je znižovanie mzdových rozdielov medzi ženami a mužmi.

Napriek tomu sa rozdiely v mzdách nezmenšujú. Minulú sobotu som si v denníku *The Times* prečítala, že rozdiely v mzdách medzi ženami a mužmi v Spojenom kráľovstve sa v skutočnosti zvýšili na 21,7 % v súkromnom sektore a na 13,8 % vo verejnom sektore. Niet tu náznaku zlepšenia – vezmime si napríklad moju krajinu – ani v iných členských štátoch. Správa Svetového hospodárskeho fóra o rodovej rovnosti v Holandsku ukazuje, že Holandsko obsadilo v rebríčku podľa kritéria rovnakej odmeny za rovnakú prácu len 88. miesto.

Preto potrebujeme konať. V piatok prijali ministri Francúzska, Českej republiky a Švédska akčný plán. Kol'ko akčných plánov ešte potrebujeme? Pani Bauerová má v uznesení, ktoré predložila, veľké množstvo odporúčaní, je to skvelé, no z môjho pohľadu ide o dve priority. V prvom rade musíme zaistiť uplatnenie rovnakého zaobchádzania a v tejto súvislosti potrebujeme omnoho prísnejšie kontrolné opatrenia – na záseade rovnakého odmeňovania žien a mužov sú založené všetky naše systémy sociálneho zabezpečenia. Po druhé – a skutočne si myslím, že by ste na to mali upriamiť svoju pozornosť – tu máme rozdiely v dôchodkoch medzi ženami a mužmi. Čelíme problému starnutia populácie, a ak ženy nemajú dôchodok, potom vzniká veľmi smutná situácia. Na to sa musíme v budúcnosti zamerať.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Vítam diskusiu o tejto správe. Je neprijateľné, aby pretrvávali rozdiely v odmeňovaní žien a mužov. Našu diskusiu by sme však nemali obmedzovať len na rovnakú odmenu za rovnakú prácu. Musíme sa na to pozrieť zo širšej perspektívy. Individuálna podstata práce spočíva v samotnom základe všetkej činnosti a je veľmi dôležité nájsť spôsob určenia jej hodnoty pomocou jasných pravidiel, kritérií a ukazovateľov, ktorými dosiahneme vyššiu objektivnosť, a odstrániť diskrimináciu prostredníctvom jasných legislatívnych opatrení. Dôležitým nástrojom je ohodnotiť povolania a zamestnania a určiť ich cenu. Niektoré zamestnania sú vzhľadom na nízky finančný status nepríťažlivé, preto sa im muži vo všeobecnosti vyhýbajú a pracujú v nich ženy. Zlepšenie tejto situácie by malo pozitívny vplyv na zlepšenie hospodárskej nezávislosti žien. Nízky finančný status napríklad v oblasti služieb poskytovaných zdravotnými sestrami či učiteľkami je neprijateľný, pretože vôbec nekorešponduje s ich významom pre rozvoj spoločnosti. Toto je oblasť, v ktorej sú Komisia a členské štáty povinné konať.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). – (SL) Dámy a páni, rada by som začala tým, že považujem za neprijateľné, aby ženy zarábali v priemere o 15 % menej ako muži a že v súkromnom sektore môže tento rozdiel dosahovať až 25 %. Dovoľte mi v tejto súvislosti poukázať na moju vlastnú krajinu, Slovinsko. V oblasti vzdelania tu ženy nezaostávajú za mužmi, preto musíme konať. Mnohí ľudia sa pravdepodobne pýtajú, prečo podnikat' kroky na európskej úrovni a prečo nemôžeme nechať riešenie tohto problému na členských štátoch. Jedným z dôvodov je fakt, že znižovanie týchto rozdielov trvá už príliš dlho, a ďalší dôvod spočíva v tom, že vo väčšine členských štátov sa do politiky zapája príliš málo žien na to, aby sa problematike rodovej rovnosti venovala primeraná pozornosť.

Menšina dokáže na svoje problémy poukazovať dôveryhodným spôsobom len vtedy, ak v konkrétnej inštitúcii, napríklad parlamente či vláde, tvorí aspoň 30 % z celkového počtu členov. Existuje však veľké množstvo európskych krajín, v ktorých zastúpenie žien v politike nedosahuje 30 %. Priemerné zastúpenie žien vo vládach a parlamentoch členských štátov je pod úrovňou 30 %. V Európskom parlamente tvoríme 31 %, čo len o trochu presahuje kritickú hodnotu, preto musíme účinne poukazovať na problematiku rodovej rovnosti. Z tohto dôvodu to musíme urobiť odiaľto.

Ďalšou otázkou, ktorú si kladiem, je, či navrhované opatrenia nie sú priveľmi revolučné a či nie sú v rozpore so zásadou subsidiarity. V tomto súhlasím so spravodajkyňou, keď vraví, že právne predpisy nie sú dostatočne účinné a mali by sme ich posilniť. Naše návrhy musia byť odvážne a musia predstavovať pevné východisko na vytvorenie reálnych politík. Podporujem jej návrh, aby Komisia najneskôr do 31. decembra budúceho roku pripravila nový legislatívny návrh týkajúci sa existujúcich zákonov o rovnakej odmene pre ženy a mužov, a gratulujem spravodajkyňi k dobre pripravenej správe.

Iratxe García Pérez (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pred dvoma mesiacmi sme tu v Parlamente rokovali o výročnej správe o rovnosti medzi ženami a mužmi. Jeden z najviac znepokojujúcich aspektov, ktorý počas rozpravy vystúpil do popredia, je aj predmetom dnešnej rozpravy: rozdiel v odmeňovaní medzi ženami a mužmi.

Je znepokojujúce, že sme od roku 2003 nedokázali znížiť tento 15 % rozdiel. To znamená, že žena musí ročne odpracovať o 52 dní viac, aby dostala rovnakú odmenu ako muž.

Situácia v Európskej únii je absolútne neprijateľná, a preto musíme bez najmenších pochybností prijať účinnejšie právne predpisy a účinnejšie dohody so zamestnávateľmi a pokúsiť sa tak eliminovať tieto rozdiely v odmeňovaní.

V tejto súvislosti sa však už čoskoro budeme zaoberať ďalším diskutabilným problémom. Na budúci mesiac budeme prerokovávať smernicu o pracovnom čase, ktorý sa možno tiež ukáže ako znepokojujúci faktor ovplyvňujúci zosúladienie pracovného a rodinného života ženy. V súvislosti s prácou ide nepochybne o veľmi citlivý problém. Preto máme aj v tejto súvislosti značné očakávania.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). – (BG) Gratulujem pani Edit Bauerovej k skvelej práci, ktorú urobila na odporúčaniach o rovnakej odmene žien a mužov. Viem, že pri vypracovávaní dokumentu, ktorý sa tak veľmi, ako to len bolo možné, priblížil skutočnej situácii, vynaložila ohromné úsilie, a dúfam, že odporúčania, ktoré obsahuje, sa uplatnia v praxi.

V našej krajine, Bulharsku, dosahujú rozdiely v odmeňovaní žien a mužov 25 % až 30 % a hoci celkový obraz Európskej únie ukazuje nižší rozdiel, faktom zostáva, že ženy sú odmeňované horšie ako muži. Prečo? Jedným z faktorov je štruktúra odmeňovania v niektorých zamestnaniach s vysokým podielom zamestnaných žien. Ďalšia príčina vychádza zo skutočnosti, že nikto necíti zodpovednosť za situáciu, a preto nikto nepocituje ani zodpovednosť za jej riešenie. Súčasné hlboko zakorenené stereotypy a predsudky o tom, ako sa práca delí na základe rodovej príslušnosti, nás nielen brzdia, ale často slúžia ako ospravedlnenie ignorovania problémov.

Čo môžeme v tejto situácii urobiť? V prvom rade v súlade s tvrdením správy je povinnou podmienkou, aby členské štáty museli dodržiavať súčasné právne predpisy. Štátne politiky musia podporovať uplatnenie rovnosti práv a rovnakej odmeny. Po druhé, transparentnosť oceňovania práce a stanovovania výšky plátov musí byť integrálnou a nielen formálnou stránkou práce v podnikoch. A na záver by som chcela dodať, že podpora vnútropodnikového dialógu a dobrej komunikácie medzi manažmentom a zamestnancami, najmä v malých a stredných podnikoch, sa musí stať súčasťou skutočne novej kultúry v individuálnych európskych spoločnostiach a v Európe ako celku.

Rada by som ešte raz zablahožerala pani Bauerovej k jej obratnému predneseniu problémov a riešení, ktoré načrtla. Ďakujem vám za pozornosť.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, rada by som vám poďakovala za túto rozpravu. Rada by som nastolila istý problém, ktorým by sa možno mohla Komisia zaoberať. Hovoríme o rovnakej odmene za rovnakú prácu a všetci chceme, aby sa nám táto túžba splnila. Ako sa Komisia pozerá na súčasnú situáciu v oblasti zamestnanosti? Mám obavy, že pri toľkých zrušených pracovných miestach v krajinách Európskej únie sa môže situácia v dôsledku ľudskej túžby zarábať peniaze dokonca aj vtedy, ak je to menej, než si za prácu skutočne zaslúžia, ešte zhoršiť namiesto toho, aby sa zlepšovala. Rada by som si vypočula reakcie Komisie na túto tému.

Rada by som predniesla problém diskriminácie, ku ktorej určite dochádza u mužov i u žien: verejný sektor verzus zamestnanci súkromného sektora, kde vládnu značne odlišné podmienky zamestnávania. Títo zamestnanci majú odlišné práva na dôchodok a sociálne zabezpečenie a niekedy sa tieto rozdiely nezakladajú na rodovej príslušnosti, hoci oceňujem, že táto správa je o rodovej rovnosti, mám pádne dôvody sa obávať, že tento problém sa v súčasnej situácii môže skôr zhoršiť, než zlepšiť.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, medzi platmi, ktoré dostanú ženy a muži za vykonanie rovnakej práce, je 15 % rozdiel. V prípade žien manažérok dosahuje toto číslo 20 % či dokonca 30 %, keď ide o manažérky malých a stredných podnikov.

28 % žien zamestnaných v oblasti priemyselného výskumu a len 34 % žien v priemysle má viac ako jedno dieťa.

Vážený pán komisár, počas obdobia, keď sú ženy na materskej dovolenke, vedie priemerná ročná percentuálna hodnota, ktorá sa používa pri výpočte dávok v materstve, k finančnej strate, napriek významu tohto obdobia zo spoločenského hľadiska. Matky nesmú byť trestané za rodenie a starostlivosť o deti počas prvých mesiacov ich života.

Rovnako si myslím, že materský príspevok by sa mal vyplácať nielen matkám, ktoré pracovali počas ostatných 12 mesiacov pred pôrodom. Nemyslím si, že dieťa môže za to, či matka počas tohto obdobia pracovala alebo nie. Predovšetkým sa domnievam, že hneď od pôrodu nesmie dochádzať k žiadnej diskriminácii detí.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Môžem len zopakovať, že už v roku 1974 boli prijaté dokumenty, ktoré zaväzovali členské štáty odmeňovať ženy a mužov za rovnakú prácu rovnako. Avšak prešlo viac ako 30 rokov a situácia sa nezmenila. Okrem toho sa v mojej krajine, Litve, začala reforma dôchodkového systému. Časť príspevkov platených zamestnancami na štátne dôchodkové poistenie sa presúva do súkromných dôchodkových sporiacich fondov. Už po pár rokoch začalo byť zrejmé, že aby ženy dostali z týchto fondov rovnakú anuitu, musia platiť o 35 % vyššie príspevky ako muži, pretože žijú dlhšie. Okrem toho vystúpenie z týchto fondov je ako vystúpenie z otroctva, je to nemožné – je to porušenie ľudských práv a slobody voľby. Popri Litve len Bulharsko využíva rovnaký rodový systém.

Po preskúmaní podobných prípadov vyzývam Komisiu, aby sa ujala iniciatívy a navrhla riešenia.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážený pán komisár, dámy a páni, je viac než alarmujúce, že ženy musia v Únii pracovať takmer o dva mesiace dlhšie, aby si zarobili toľko, čo muži. Napriek tomu, že Európa vymiera, neostáva nám nič iné, než konštatovať, že mzdová diskriminácia žien a rodín s deťmi pretrváva, dokonca až na úrovni 25 % napriek tomu, že ženy už svojou vzdelanosťou prevýšili mužov v pomere 60 : 40. Pani Bauerová upozorňuje, že v takzvaných mužských profesiách býva práca ženy bez objektívnych príčin podhodnotená. Ak to má príčinu v nedostatku odpracovaných rokov, ktoré žena venuje starostlivosti o rodinu, je potrebné sa nad tým vážne zamyslieť. Rodina nesmie byť handicapom.

Kolegyňa Bauerová robí vlny, presviedča argumentmi, aby sa začala revízia antidiskriminačných zákonov. Osobne tiež podporujem návrh, aby bol prístup k verejným zákazkám a projektom financovaným z fondov Únie podmienený preukázaním antidiskriminačnej mzdovej politiky daného podniku. Verím, že to je cesta, ako zmeniť rodové stereotypy zamestnávateľov predovšetkým v súkromnom sektore. Rada by som poďakovala pani spravodajkyni za veľmi profesionálnu správu.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, je typické, že tu pri diskusii o tejto významnej otázke odzneli zo strany mužov len dva príspevky. V prípade pána Blooma bol jeho príspevok až taký mužský, že sa s ním dalo len ťažko súhlasiť.

Dnes tu však rokujeme o veľmi dôležitej správe. Rokujeme o správe, ktorá nám hovorí, že práca má významnú hodnotu a že musí byť adekvátne odmenená a toto odmeňovanie sa musí rozlišovať na základe kritérií ako povaha práce, efektívnosť, s akou sa vykonáva, schopnosť vytvárať pridanú hodnotu, nie však na rodovom základe. Aj v členských štátoch sa však situácia mení. Dovoľte mi spomenúť moju krajinu, kde sme len nedávno zaviedli rodovú rovnosť, ktorá umožňuje otcom ísť na otcovskú dovolenku, ukazuje to, že sa blížime k cieľu a sme na správnej ceste.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, ženy nedostávajú za rovnakú prácu rovnakú odmenu. Ich mzda je však nižšia aj preto, že pracujú v slabšie odmeňovaných odvetviach a v zamestnaniach na dobu určitú či pracovných formách nižšej kvality. Dôsledkom nerovnosti v odmeňovaní je aj nerovnosť v oblasti sociálneho zabezpečenia, najmä čo sa týka dôchodkov. Na jednej strane sú za rovnakú prácu slabšie odmeňované, a na druhej strane odpracujú vzhľadom na svoje materské povinnosti menej rokov, pričom v oboch prípadoch ide o príčiny chudoby žien po dosiahnutí dôchodkového veku. Práve preto nerovnosť v odmeňovaní zasahuje ženy dvojnásobne.

Rada by som zdôraznila, že zákon zvyčajne zakazuje diskrimináciu, tá sa však v praxi neustále objavuje. Hlavnou otázkou preto ostáva presadzovanie zákona v praxi.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) V tejto súvislosti nie je žiadny dôvod na diskrimináciu žien a o tejto veci tu nediskutujeme. Tri stručné otázky: na hospodárskom základe by mala odmena zodpovedať účinkom práce na základe poskytnutej služby bez ohľadu na to, kto ju vykonáva. Po druhé: Európa starne, či sa nám to páči alebo nie. Možno by sme mali uvažovať o príplatkoch pre ženy, ktoré vykonávajú rovnakú prácu ako muži, no súčasne sa rozhodnú mať deti a vychovávať ich, čím zachovávajú populáciu. Po tretie: dobrým príkladom v tejto oblasti sú akademické inštitúcie, teda aspoň tie, ktoré poznám a ktoré poskytujú rovnaké príležitosti a odmeňujú jednoducho na základe výsledkov. Možno by sa tento model mohol rozšíriť aj do ďalších odvetví.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, rád by som sa pripojil k vystúpeniam mužov, ktorých je v dnešnej rozprave poľutovaniahodne málo, ktorí si však uvedomujú, že verejná rozprava a zaradenie takej dôležitej témy ako rovnosť v odmeňovaní žien a mužov do politického programu je jednou z najdôležitejších vecí a práv zaručovaných vnútroštátnym a európskym právom.

Môžem povedať, že, rovnako ako všetci ostatní, ani ja nesúhlasím s tým, aby úroveň odmeňovania závisela od rodovej príslušnosti. Môže závisieť od vzdelania a praxe, no za žiadnych okolností nie od pohlavia. Domnievam sa, že vnútroštátne právo a právne predpisy EÚ sú v tomto bode dosť dobre prepracované a v mnohých prípadoch sa dá povedať, že sú veľmi dobré, obávam sa však, že nie sú presadzované, zavádzané do praxe, pretože v tomto smere tu nemáme žiadnu tradíciu. Európsky súdny dvor často zdôrazňuje, že sa tieto predpisy nepresadzujú. Otázkou preto nie je, či vytvárať ďalšie zákony, ale zaistenie ich dodržiavania.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, rozdiely v odmeňovaní, ktoré tento Parlament odsudzuje, je ešte ťažšie pochopiť, ak si uvedomíme, že vo všetkých členských štátoch sa dnešné mladé ženy pýšia väčšou úspešnosťou v škole ako muži a že tvoria najvyššie percento absolventov.

Rovnako by som rada zdôraznila, že už od roku 1975 tu máme pevný legislatívny základ, a najmä od roku 2006, a práve to mi umožnilo, aby som v rokoch 1975 až 1980 v našej krajine podporovala ženy, ktoré trpeli diskrimináciou, aby začali právne konanie proti svojim zamestnávateľom hlavne vo verejnom sektore. Späťne im vyplátili stovky miliónov luxemburských frankov, meny, ktorú sme v tom čase používali.

V prvom rade by sme mali využiť kvalitné platné právne predpisy, a to aj vtedy, ak by to znamenalo vylepšiť ich podpora výborných odporúčaní našej spravodajkyne.

Vladimír Špidla, člen Komisie. – (CS) Dámy a páni, rád by som vyjadril vďaku za rozpravu, ktorá sa zaoberala problémom, ktorý je jednoducho neprijateľný. Neexistujú žiadne reálne a presvedčivé dôvody, prečo by mala pretrvávať situácia, v ktorej by ženy i naďalej mali v priemere nižšie platy než muži. V rozprave ste naznačili najrôznejšie prístupy a najrôznejšie problémy, ktoré sú spojené s týmto rozdielom v odmeňovaní, a myslím si, že z rozpravy jasne vyplynulo, aká je to zložitá otázka.

Chcel by som konštatovať, že táto otázka je v európskom politickom programe už len preto, že Komisia sa venovala tomuto problému v niekoľkých svojich dokumentoch, a aj vzhľadom na to, že Komisia pripravuje istú možnú revíziu súčasných predpisov, samozrejme, aj preto, že vďaka správe pani poslankyne Bauerovej, ktorú chcem ešte raz znovu oceniť, sa touto témou zaoberá Parlament. Ale aj vďaka tomu, že trojka, tri nasledujúce predsedníctva, v Lille nielen ohlásili, ale aj prijali akčný plán, ktorý zaradil túto otázku do programu troch za sebou nasledujúcich predsedníctiev, inými slovami francúzskeho, českého i švédskeho predsedníctva.

Dámy a páni, chcem tiež konštatovať, že v rozprave v Lille predstavili jednotlivé členské štáty okrem tohto akčného plánu konkrétne opatrenia v tejto oblasti a musím konštatovať, že niektoré boli veľmi radikálne a podľa môjho názoru môžu priniesť výsledky.

Dámy a páni, ešte raz ďakujem za možnosť vystúpiť a za rozpravu a chcem konštatovať, že Komisia je plne pripravená spolupracovať s Parlamentom v tejto otázke tak, aby sme dokázali tento nespravodlivý a neudržateľný stav vecí postupne eliminovať.

Edit Bauer, spravodajkyňa. – (SK) Chcela by som sa poďakovať kolegom a kolegyniam za veľmi zaujímavú diskusiu. Dovoľte mi niekoľko poznámok. Po prvé legislatíva samotná tento problém nevyrieši. Ako už odznelo, celý rad dôvodov je za legislatívou a, samozrejme, nie je možné niektoré ekonomické záležitosti riešiť legislatívou.

Súhlasím aj s tým, že existujúcu legislatívu by sme mali lepšie využiť, o tom niet žiadnych pochyb. Ukazuje sa však, že dlhoročná história legislatívy zrejme hovorí aj o tom, že táto legislatíva tak, ako ju máme, je asi menej účinná. My nemáme žiadnu inú možnosť v našich rukách ako legislatívu. To znamená, že naša úloha je zrejme v tom, aby sme napomohli to, aby existujúca legislatíva napomohla riešenie tohto dlhotrvajúceho problému tak, aby trh práce bol spravodlivejším priestorom.

Ešte jednu poznámku na záver. Mnohí kolegovia zdôrazňovali, že je neprípustné z hľadiska rovnakých práv, aby takéto rozdiely pretrvávali. Chcela by som však zdôrazniť jeden iný moment, iný aspekt tohto problému, a to sú podmienky ekonomickej súťaže, pretože rovnaké odmeňovanie za rovnakú prácu sa zakotvilo do Rímskej zmluvy ako podmienka čistej ekonomickej súťaže. Myslím si, že to je odpoveď pre niektorých kolegov, ktorí zdôrazňovali, že trh práce má iné podmienky.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční v utorok 18. novembra 2008.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Právny rámec v EÚ súvisiaci s rovnakou odmenou pre mužov a ženy je rozsiahly. Problém spočíva v jeho uplatňovaní.

Je všeobecne známe, že diskriminácia v oblasti odmeňovania na základe rodovej príslušnosti je menšia vďaka platným právnym predpisom. Otázka nepriamej diskriminácie je stále aktuálna. Väčšinou je dôsledkom hospodárskej segregácie a v týchto prípadoch je možnosť uplatňovania platných právnych predpisov obmedzená. Hodnotenie právneho rámca ukazuje isté odlišnosti v právnych predpisoch týkajúcich sa rozdielov v odmeňovaní mužov a žien.

Aj napriek tomu, že platné právne predpisy majú *stricto sensu* rovnaký rozsah pôsobnosti, platné smernice obsahujú zásadné rozdiely:

a) v roku 1975 sa rozdiely v odmeňovaní mužov a žien považovali za záležitosť hospodárskej súťaže a za „neoddeliteľnú súčasť vytvorenia a fungovania spoločného trhu“, kým

b) smernica z roku 2006 vychádza zo „zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania“.

Údaje naznačujú pretrvávajúce rozdiely v odmeňovaní mužov a žien. Najnovšie údaje ukazujú, že rozdiel medzi hrubou hodinovou mzdou mužov a žien je 15 %. V súkromnom sektore je tento rozdiel vyšší a dosahuje úroveň 25 %.

Rozdiely v odmeňovaní mužov a žien bývali vysvetľované individuálnymi rozdielmi, akými sú vek, vzdelanie a pracovné skúsenosti. Dôkazy však naznačujú, že tieto rozdiely zohrávajú v pretrvávajúcom rozdielov v odmeňovaní mužov a žien pomerne malú úlohu.

Petru Filip (PPE-DE), písomne. – (RO) Zásada rovnakých príležitostí a rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami je témou s osobitným významom v krajinách východnej Európy, ktoré boli nedávno prijaté do EÚ. Referenčné hodnoty využívané v súvislosti s profesionálnym výkonom aj naďalej uprednostňujú predovšetkým mužov. Zmenu tohto stavu nemožno v oblasti bývalých komunistických krajín dosiahnuť jednoducho, pretože kolektívna mentalita prijala v dôsledku propagandistického úsilia bývalého režimu úplne umelý model rovnosti. Nedostatočná súdržnosť s prvotnou rovnosťou podporovaná v rámci propagandy komunistických režimov oslabilá súčasné úsilie o presadzovanie rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami.

Na základe uvedených predpokladov sa domnievam, že každé úsilie vynaložené v súčasnosti na podporu zásady rodovej rovnosti musí byť zamerané na širší vzdelávací aspekt a ponúknuť občanom Spoločenstva uskutočniteľné systémové modely nediskriminačného zaobchádzania. Aby sme uplatnili túto zásadu v celom Spoločenstve, potrebujeme, aby európske inštitúcie vyvinuli väčšie úsilie, než len usporiadanie európskeho dňa rovnakej odmeny.

Zita Gurmai (PSE), písomne. – (HU) Nie je náhodné, že jedným z hlavných prvkov plánu uplatňovania rovnosti žien a mužov na obdobie 2006 – 2010 je snaha o odstránenie rozdielov v odmeňovaní medzi pohlaviami. Problém rozdielov v odmeňovaní mužov a žien presahuje základnú zásadu rovnakej odmeny za rovnakú prácu. Odlišnosti vo výške miezd sú odrazom veľkých nerovností, ktoré možno pozorovať na pracovnom trhu a ktoré sa týkajú predovšetkým žien. Tento jav svedčí o vážnom nedostatku demokracie v Európe.

Riešenie uvedeného problému si vyžaduje komplexné opatrenia, ktoré nemožno prijať bez politickej vôle. Je nevyhnutné zdokonaľiť platné právne predpisy a podporovať a monitorovať ich praktické uplatňovanie.

Skutočnú zásadu rovnakých príležitostí možno uplatniť len vtedy, ak každý členský štát preukáže rozhodnú politickú vôľu a uskutoční konštruktívne kroky na odstránenie rozdielov v odmeňovaní medzi pohlaviami. Je neprijateľné, aby mnoho členských štátov ešte stále nevenovalo pozornosť rozdielom v odmeňovaní medzi pohlaviami, či už v rámci verejných diskusií, alebo politických programov.

Je tiež nevyhnutné začať spoločenskú diskusiu a usporadúvať vzdelávacie kampane. Naliehavo žiadam, aby bol pripravený balík politických opatrení s cieľom vyriešiť tento problém. Uvedený balík opatrení musí zohľadňovať vnútroštátne rozdiely a obsahovať overené a účinné postupy.

Aby sme zistili skutočný stav a dôslednejšie monitorovali vývoj, potrebujeme presnejšie a podrobnejšie štatistické údaje. Musíme preskúmať dôvody mzdových rozdielov. Informácie získané týmto spôsobom by sa mali využiť na objasnenie diskriminácie, jej odstránenie a prevenciu v budúcnosti.

Livia Járóka (PPE-DE), písomne. – Rada by som zablahoželala pani Bauerovej k veľkému úsiliu, ktoré vynaložila pri predkladaní dôležitých odporúčaní Európskej komisii v súvislosti s uplatňovaním zásady rovnakej odmeny. Rozdiely v odmeňovaní majú značný vplyv na postavenie žien v hospodárskom a spoločenskom živote a vytvárajú prekážku pre rovnakú ekonomickú nezávislosť.

V Európe je niekoľko oblastí, v ktorých sú ženy postihnuté rozdielmi v odmeňovaní výhradne na základe pohlavia. V nových ako aj v starých členských štátoch sa ženy stretávajú s rozdielmi vo výške hodinovej mzdy. Rozdiely si možno všimnúť aj v rozdelení príjmov medzi mužmi a ženami: v rámci najvyšších miezd dosahuje podobné rozdelenie príjmov 20 % žien v porovnaní so 40 % mužov v Európe. Ďalší očividný rozdiel v odmeňovaní spočíva v rodovej sektorovej segregácii, keďže v polovici pracovných miest v troch sektoroch dominujú muži.

Nakoniec, nadmerné zastúpenie žien, 30 %, v pracovných pozíciách na čiastočný úväzok ovplyvňuje ich podiel na pracovnom trhu. Číselné údaje sú omnoho nepriaznivejšie, pokiaľ ide o ženy s určitým etnickým pôvodom, ako napríklad rómskym. Kým právny rámec EÚ v súvislosti s rovnakou odmenou je veľmi rozsiahly, ženy v Európskej únii majú stále nižšie mzdy než muži, dokonca aj ženy s rovnakými zručnosťami a úrovňou vzdelania. To dokazuje, že hlavným cieľom, ktorý treba dosiahnuť, je skvalitnenie právnych predpisov zvýšením ich účinnosti.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), písomne. – Rozdiely v odmeňovaní sú v EÚ znepokojujúco vysoké. Uskutočnili sa určité iniciatívy s cieľom zmenšiť uvedené rozdiely, ale tempo ich zmenšovania je veľmi pomalé. Parlament opakovane žiadal Komisiu, aby prevzala iniciatívu. V správe o rozdieloch v odmeňovaní žien a mužov sú načrtnuté osobitné spôsoby, ktorými môže EÚ tento problém vyriešiť.

Je dôležité dôslednejšie a podrobnejšie vymedziť pojmy ako „rozdiely v dôchodkoch“, „priama diskriminácia v odmeňovaní“ a „nepriama diskriminácia v odmeňovaní“, aby sme mali lepšie nástroje na odstránenie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov.

V súčasnosti nemáme presné štatistické údaje, ktoré potrebujeme na posúdenie situácie. Členské štáty a Komisia by mali skvalitniť vypracovávanie svojich štatistík. To isté by však mali urobiť aj súkromné spoločnosti. Od spoločností by sa malo požadovať, aby vykonávali pravidelné audity odmeňovania a čo najviac sprístupňovali ich výsledky.

Ďalší spôsob, ktorým môžeme pomôcť vyriešiť uvedený problém, spočíva v osobitnom odkaze na diskrimináciu v odmeňovaní v článku 26 (Predchádzanie diskriminácii) smernice 2006/54/ES.

Je jednoducho neprijateľné, aby ženy v EÚ zarábali v priemere o 15 % menej než muži. Ako najvyšší orgán musíme urobiť niečo, aby sme napravili túto nespravodlivosť.

23. Všeobecné postupy pre spotrebnú daň (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je správa pani Astrid Lullingovej v mene Výboru pre hospodárske a menové veci o návrhu smernice Rady o všeobecných postupoch pre spotrebnú daň (2009) (KOM(2008)0078 – C6-0099/2008 – 2008/0051(CNS)) (A6-0417/2008).

Astrid Lulling, spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán predseda júci, pán komisár, dámy a páni, zámerom tohto návrhu smernice, ktorej cieľom je nahradiť smernicu z roku 1992, je predovšetkým uviesť 1. apríla 2009 elektronický dohľad nad pohybom tovarov, ktoré podliehajú spotrebnej dani – známy systém kontroly pohybu tovaru podliehajúceho spotrebnej dani – v súlade s právnymi predpismi.

Z uvedeného dôvodu je to technické opatrenie, ale zároveň krok na obmedzenie byrokracie, zníženie počtu podvodov a zvýšenie rýchlosti.

Okrem niekoľkých pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré som predložila a ktoré boli prijaté s cieľom zabezpečiť väčšiu súdržnosť pri fungovaní nového systému, s touto časťou návrhu Európskej komisie súhlasíme.

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku vo svojom stanovisku zmenil správu Výboru pre hospodárske a menové veci na omnoho ťažkopádnejší text tým, že prebral veľké množstvo pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov prerokovaných v Rade. Domnievame sa, že týmto krokom sa v skutočnosti nedosiahol nijaký výrazný posun.

Politická diskusia sa týka inej oblasti. Súvisí s podmienkami pohybu a zdanenia tovaru podliehajúceho spotrebnej dani, predovšetkým alkoholu a tabaku, ktorý kúpili súkromní spotrebitelia. Európska komisia postupovala v tomto prípade rozvážne a predložila text, ktorého základom je posledná judikatúra, to znamená judikatúra, ktorá umožňuje, aby Európania prepravovali tovar podliehajúci spotrebnej dani, ktorý kúpili v členskom štáte inom, než je štát ich trvalého pobytu, bez kvantitatívnych obmedzení pod podmienkou, že bol kúpený na účely vlastnej spotreby.

Môj návrh a moje stanovisko ako spravodajkyne sú jednoznačné. V plnej miere súhlasím s uvedeným textom Komisie, ktorý je jasne formulovaný, presný a založený na zásadách, ktorými sa riadi vnútorný trh. Niektorí z mojich kolegov, predovšetkým socialisti a liberáli, však cítili povinnosť predložiť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktorými by znovu vytvorili daňové hranice podobné tým, ktoré existovali pred rokom 1992, opätovným zavedením orientačných limitov.

Orientačné limity v teórii znamenajú v skutočnosti kvantitatívne obmedzenia. V dôsledku absencií a z dôvodu nedostatočnej informovanosti niektorých kolegov získali vo výbore väčšinu. Naša politická skupina jednomyselne prijala rozhodnutie predložiť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zamerané na opätovné zavedenie pôvodných návrhov Európskej komisie. Tento krok považujem za správny. Nechceme sa vrátiť k hraniciam a postupom, ktoré existovali pred vznikom jednotného trhu.

Naopak, chceme riešenia, ktoré sú prispôbené súčasnej situácii, vrátane tých, ktoré súvisia s elektronickým obchodom. Naša správa Rade musí byť jasná: nenavrhujte našim spoluobčanom, že nedodržíme *acquis communautaire*.

Postoj niektorých socialistov a liberálov, ktorí chcú zrušiť posledné bezcolné predajne na územných hraniciach Európskej únie, sa zdá byť nepochopiteľný. Komisia, nanešťastie, schvaľuje tento krok aj napriek tomu, že tieto predajne v žiadnom prípade nenarúšajú fungovanie jednotného trhu. Ich zrušenie by však viedlo k stratám tisícov pracovných miest, najmä na gréckych hraniciach. Tieto návrhy predkladáme naozaj v správnom čase!

Najhoršie nás však ešte len čaká. Náhodne vzniknutá väčšina vo Výbore pre hospodárske a menové veci dokonca zamietla môj pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý spočíval v zachovaní možnosti nakupovania bez cla pre cestujúcich, ktorých konečnou destináciou je tretia krajina, s cieľom zohľadniť situáciu týkajúcu sa prípojných letov.

Prečo si nemôžem kúpiť tovar bez cla na letisku odletu, ak cestujem z Luxemburgu do Singapuru cez Frankfurt alebo Paríž? Musím povedať, že je to dosť skľučujúce. Pán predseda, chcem vás informovať, že mám k dispozícii šesť minút, ale nevyužijem tento poskytnutý čas. V tejto chvíli verím v zdravý rozum väčšiny našich kolegov – škoda, že nie sú prítomní – že prijímú riešenie, ktoré je aj v záujme spotrebiteľov a ktoré nebude viesť k opätovnému zavedeniu novej dane a administratívnych prekážok.

Tí, ktorí budú zajtra hlasovať proti našim uváženým návrhom, budú mať neskôr ťažkosti pri vysvetľovaní tohto kroku svojim krajanom. Môžu sa spoliehať na mňa a mojich kolegov, že odsúdime ich spiatočnicke názory.

PREDSEDÁ: PÁN VIDAL-QUADRAS

podpredseda

László Kovács, člen Komisie. – Vážený pán predseda, predovšetkým chcem poďakovať spravodajkyni pani Lullingovej a výboru ECON za správu a rýchle spracovanie tohto návrhu, ktorý poskytuje právny základ pre informatizáciu postupov v oblasti spotrebných daní od apríla 2010.

Členské štáty a Komisia venovali veľa úsilia systému kontroly pohybu tovaru podliehajúceho spotrebnej dani (EMCS). Uvedený systém nahrádza súčasný monitorovací systém pohybu tovaru v papierovej forme novým počítačovým systémom.

Intenzívnejšie využívanie transeurópskych sietí na komunikáciu medzi obchodníkmi a orgánmi v oblasti spotrebných daní a medzi orgánmi v oblasti spotrebných daní navzájom zníži čas potrebný na splnenie daňovej povinnosti v prípade prepravy tovaru podliehajúceho spotrebnej dani.

Orgány v oblasti spotrebných daní získajú nevyhnutný nástroj na účinný boj proti podvodom a následne aj na ochranu zákonného obchodovania. Zároveň dôjde k skvalitneniu služieb pre daňových poplatníkov, ktorí budú mať prospech zo zvýšenia právnej istoty a výmeny informácií so svojimi daňovými úradmi v reálnom čase.

Okrem týchto nových ustanovení prinesie navrhovaná smernica prepracované znenie a aktualizáciu predchádzajúcej horizontálnej smernice o spotrebnej dani z roku 1992. Zjednoduší a zmodernizuje postupy v oblasti spotrebných daní s cieľom obmedziť povinnosti súvisiace so spotrebnými daňami pre obchodníkov, predovšetkým tých, ktorí vykonávajú cezhraničný obchod, bez toho, aby sa to dotklo kontrol týkajúcich sa spotrebných daní.

Je zjavné, že v dôsledku návrhu nového a aktuálneho právneho rámca pre spotrebnú daň od Komisie je nevyhnutné prediskutovať viaceré politické otázky obsiahnuté v rámci uvedených právnych predpisov.

Ide o otázky súvisiace s bezcolnými predajňami na pozemných hraniciach, postavením tranzitných letísk a zachovaním smerných úrovní na rozlíšenie prepravy tovaru podliehajúceho spotrebnej dani na obchodovanie od prepravy tovaru podliehajúceho spotrebnej dani na vlastné použitie.

Mnoho pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov zo strany Parlamentu už zodpovedá zneniu v súlade s celkovým smerovaním schválenému na stretnutí Rady ECOFIN 4. novembra 2008, alebo má podobný cieľ. Uvedené návrhy sú prijateľné aj pre Komisiu.

Som preto presvedčený, že návrh môže byť čoskoro prijatý a že včasné uplatňovanie systému EMCS je isté.

Manuel António dos Santos, spravodajca Výboru pre priemysel, výskum a energetiku požiadaného o stanovisko. – (PT) Prvý z dvoch minút využijem na to, aby som v krátkosti zdôraznil hlavné zásady svojho stanoviska, ktoré bolo jednohlasne prijaté vo Výbore pre priemysel, výskum a energetiku.

Uvedené zásady sú tieto: zvýšiť efektívnosť vo výrobe a distribúcii tovaru a služieb, najmä znižovaním byrokracie; zlepšiť existujúce pravidlá a prispôbiť ich aktuálnym okolnostiam, najmä umožniť vnútroštátnym správnym orgánom použitie monitorovacích postupov založených na riziku; zjednodušiť postupy a zvýšiť transparentnosť obchodu v rámci Spoločenstva zvyšovaním právnej istoty a prostredníctvom spravodlivých pravidiel; nakoniec, systém výberu a vracania spotrebnej dane by nemal vytvoriť diskriminačné kritériá a mal by zabrániť dvojitému zdaneniu.

Toto boli hlavné zásady stanoviska, ktoré som predložil Výboru pre hospodárske a menové veci v mene Výboru pre priemysel. Rád by som zopakoval, že v rámci Výboru pre priemysel došlo v súvislosti s uvedeným stanoviskom k všeobecnému konsenzu.

Ako poslanec za Skupinu socialistov v Európskom parlamente musím preto počas svojej druhej minúty povedať, že nerozumiem zisteniu pani Lullingovej v súvislosti s tým, že Skupina socialistov a Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu – a iba tieto dve skupiny – zaviedli množstvové obmedzenia. Nebola to iba Skupina socialistov a skupina ALDE, keďže prinajmenšom vo Výbore pre priemysel podporil moje stanovisko každý. Ako som sa vyjadril, bolo prijaté jednohlasne.

Považujem naozaj za neobvyklé, ak návrh neobsahuje množstvové obmedzenia. Vieme totiž, že tento druh cla má rôzne ciele. Prvým je samozrejme daňový príjem, ale okrem toho ide aj o ochranu verejného zdravia. Každá krajina, samozrejme, prisudzuje uvedeným cieľom rozdielnu úroveň dôležitosti.

Preto sa domnievam, že riešenie, ku ktorému sme dospeli (vymedzenie množstvových obmedzení), je spravodlivé a vyvážené a nezvyhodňuje výrazne žiaden konkrétny štát. Rovnako nepoškodzuje žiaden zo štátov, ktoré majú prirodzene odlišný postoj než štát, ktorý zastupuje pani Lullingová a ktorý si samozrejme vážim. Želanie tohto štátu očividne nemožno uprednostňovať pred všeobecným želaním iných štátov Európskej únie.

Moja záverečná poznámka v priebehu desiatich sekúnd sa týka toho, že Skupina socialistov samozrejme podporuje vnútorný trh a jeho rozširovanie a nedomnieva sa, že návrhy prijaté vo Výbore pre priemysel alebo Výbore pre hospodárske veci môžu ohroziť fungovanie vnútorného trhu.

Bill Newton Dunn, spravodajca Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa požiadaného o stanovisko. – Vážení pán predsedajúci, Parlament chráni jednotlivcov, malé organizácie a malé podniky na rozdiel od vlád, ktoré sa chcú vyhnúť nepohodlným veciam. Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa je naozaj presvedčený, že predajne na vonkajšej pozemnej hranici by mali byť zachované. Mali by byť lepšie kontrolované a rovnako by sa mala zlepšiť celá ochrana pred cezhraničnou trestnou činnosťou v Európe. Nie je to však dôvod na ich odstránenie.

Po druhé, pokiaľ ide o námornú a leteckú dopravu, Výbor pre vnútorný trh je pevne presvedčený, že cestujúcim by na základe ich konečnej destinácie, na rozdiel od tranzitnej destinácie, malo byť umožnené nakupovať bez cla, pretože by to pomohlo malým regionálnym letiskám vytvárať zisk. Nemusí to vyhovovať vládám, ale my tento krok dôrazne presadzujeme.

Posledný a záverečný bod, ktorý chcem uviesť, a je veľmi poľutovaniahodné, že Komisia ho nezahrnula v rámci konzultácie o týchto právnych predpisoch v roku 2006, sa týka odstránenia uvedených výnimiek, ktoré v súčasnosti navrhuje. Prečo ho nezahrnula? Prečo nevykonala hodnotenie vplyvu o potenciálnych následkoch predtým, než uvedený návrh predložila?

Zsolt László Becsey, v mene skupiny PPE-DE. – (HU) Ďakujem, pán predsedajúci. Rád by som zablahoželať Komisii a spravodajcom k ich úsiliu a som presvedčený, že tento elektronický aktualizčný systém bude mať včasny a veľmi kladný účinok.

Rád by som uviedol dve poznámky. Po prvé, umožníme fungovanie vnútorného trhu. Ak systémy daňovej správy a výmeny informácií budú fungovať správne, som presvedčený, že prenos tovarov na osobné použitie zo strany jednotlivcov nespôsobí veľké škody. Ak niekto niekde po nákupe tovaru na osobné použitie zaplatí spotrebnú daň, potom si veľkoobchodné ceny a čiastočne aj rozdielne sadzby DPH budú v každom prípade navzájom konkurovať.

Nie je potrebné zaviesť obmedzenia na všetok tovar a je úplne zbytočné vysielť negatívne správy v záujme ochrany pokladníc krajín s vysokými cenami. Bolo by veľmi zvláštne, najmä v schengenskom priestore, keby sme sa museli zaťažovať policajnými alebo colnými kontrolami, keďže vieme, že existujú rôzne iné spôsoby na skenovanie obsahu väčších nákladných automobilov. Nevidím preto zmysel v orientačných zoznamoch.

Moja ďalšia poznámka spočíva v tom, že tiež podporujem práva občanov, ktorí opúšťajú vnútorný trh, na nákup tohto tovaru pri odchode z územia uvedeného trhu. Pokiaľ ide o cestovanie po súši, nemyslím si, že by sa vytvoril priestor pre rozsiahle pašovanie, alebo že by susedné členské štáty utrpeli obrovské straty, keďže ceny v susedných tretích krajinách sú omnoho nižšie než v členských štátoch EÚ. Takže nemám na mysli vývoz tovaru v priemyselnom meradle.

Domnievam sa, že to isté sa týka letísk, keďže jednotlivec nemôže preniesť také obrovské množstvá v zapísanej alebo príručnej batožine, že by sme museli zakazovať prenos tohto tovaru na osobné použitie do tretích krajín mimo colnej únie. Pán predseda, ďakujem veľmi pekne za možnosť vyjadriť sa.

Elisa Ferreira, v mene skupiny PSE. – (PT) Vážený pán predseda, pán komisár, dámy a páni, rada by som najprv zablahoželala hlavnej spravodajkyni pani Lullingovej a tieňovým spravodajcom, Benoîtovi Hamonovi a Ollemu Schmidtovi. Z nevyhnutných dôvodov tu dnes môj kolega pán Benoît Hamon nemôže byť prítomný, takže sa budem snažiť tlmočiť jeho stanovisko, ktoré je stanoviskom našej politickej skupiny v otázke, ktorá si zasluhuje vašu plnú pozornosť. Zdaňovanie v oblasti spotrebných daní je v skutočnosti citlivá záležitosť.

V rámci diskusie o spotrebných daniach nesmieme zabúdať na to, že sú uvalené na jasne vymedzený tovar a služby bežnej spotreby: tabak, alkohol a energetické výrobky.

Návrh Komisie mení a dopĺňa text z roku 1992. Vnútorný trh s týmto tovarom sa odvtedy výrazne zmenil. Tiež je potrebné poznamenať, že nový elektronický systém riadenia a kontroly transakcií je zmenou, ktorú vítame. V súlade s tvrdením pána komisára by uvedená zmena mala zjednodušiť fungovanie systému prevádzkovateľom a daňovým úradom.

Pokiaľ ide o technickejšie stránky vrátane časových obmedzení na ďalšie predloženie dokumentov, pravidiel poskytovania finančných záruk zo strany prevádzkovateľov atď., návrh Komisie a správa pani spravodajkyne si zasluhujú blahoželanie a súhlas, pretože predstavujú skutočný a užitočný pokrok.

Avšak pokiaľ ide o spotrebné dane, politický obsah by sa nemal zastaviť na technických stránkach, ako to uviedol môj kolega pán Manuel António dos Santos. Tovar obsiahnutý v uvedenom návrhu je citlivým tovarom. Jeho predaj by nemal podliehať iba vplyvom hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti by som sa rada zamerala na dva názorné príklady. Jedným sú smerné obmedzenia pre prevoz tohto tovaru na osobné použitie a druhým sú pravidlá uplatniteľné na predaj cez internet.

V týchto otázkach vôbec nesúhlasíme s pani spravodajkyňou.

Pokiaľ ide o alkohol, tabak a tiež palivo, rozdiely v zdaňovaní medzi členskými štátmi sú obrovské, a preto sa tiež líšia maloobchodné ceny. Chcem iba upozorniť, že cena balíčka tabaku sa môže v Únii pohybovať od 1 do 7 EUR podľa týchto značných rozdielov v clách.

Clá sú spravidla splatné v krajine spotreby, okrem ciel na tovar prevážaný v rámci Európskej únie. Podľa platných pravidiel sa niektoré množstvové obmedzenia musia dodržiavať. Inak sa možno domnievať, že tovar je prevážaný na obchodné účely.

Cieľom návrhu Komisie je zrušiť tieto množstvové obmedzenia. S týmto konkrétnym aspektom spravodajkyňa pani Lullingová súhlasí. Nesúhlasil s tým Výbor pre hospodárske a menové veci. My sme, naopak, súhlasili so znížením uvedených obmedzení po iniciatíve tieňových spravodajcov Benoîta Hamona a Olleho Schmidta a po mojej iniciatíve.

Liberalizácia naozaj umožňuje niektorým spotrebiteľom lacnejší nákup tohto tovaru. Nedáva to však zmysel v prípade možných škôd na verejných financiách členských štátov alebo na cieľoch v oblasti verejného

zdravia, ktoré majú členské štáty právo chrániť. Nedáva to zmysel ani v prípade možnej podpory rozvoja šedého trhu, čomu by sme sa mali všetci vyhnúť.

Konečná dohoda vo výbore preto spočívala v zachovaní obmedzení na prijateľnej úrovni, konkrétne 400 kusov cigariet a 45 litrov vína na osobu. Uvedené množstvá sa považujú za množstvá osobnej spotreby. Cestujúcich, ktorí kupujú tento tovar v rámci uvedeného obmedzenia, sa to nebude týkať.

Z toho istého dôvodu sme proti pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 68 Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati) a európskych demokratov, ktorý obsahuje návrh zdaňovania diaľkového predaja, najmä predaja cez internet, v krajine predajcu, a nie v krajine spotrebiteľa. Je to (neodôvodnené) opačné chápanie všeobecnej zásady, ktorá platí pre zdaňovanie. Uvedený pozmeňujúci a doplňujúci návrh poskytuje priestor rozsiahlemu rozvoju šedého trhu, a preto musí byť v plnej miere zamietnutý.

Na záver musím spomenúť otázku bezcolných predajní. Medzinárodne uznávaná zásada spočíva v tom, že bezcolné predajne môžu existovať len v prístavoch a na letiskách, aby sa zabezpečila primeraná kontrola a ochrana pred rizikom podvodu alebo zneužitia. Musíme preto ľuďom poskytnúť dostatočné množstvo času na prispôbenie a z toho dôvodu navrhujeme v mene Skupiny socialistov v Európskom parlamente zaviesť prechodné obdobie pre tie členské štáty, v ktorých stále existujú bezcolné predajne, a umožnili im tak postupne sa prispôsobiť novej situácii. Navrhujeme preto vzdialený dátum 1. január 2017, čo umožní postupné zosúladenie so spoločnými pravidlami.

Sme presvedčení, že tento návrh je primeraný. Je to prístup, na základe ktorého došlo ku konsenzu. Nie k úplnému konsenzu, ale návrh prijala väčšina vo Výbore pre hospodárske a menové veci. Dúfam, že bude zajtra prijatý v rámci hlasovania na plenárnom zasadnutí.

Olle Schmidt, v mene skupiny ALDE. – (SV) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pani Lullingová, opäť sa stretávame v diskusii o tejto otázke. Samozrejme, že to nie je prvý raz, keď medzi pani Lullingovou a mnou dochádza k vzájomnému rozporu nad podobou, ktorú by mala nadobudnúť spotrebná daň v Európe. Je to však pravdepodobne prvýkrát, keď sa mi zdá, že väčšina stojí na mojej strane. Je nebezpečné vopred odhadovať výsledok, ale uvidíme, ako to dopadne.

V otázke nového technického systému EMCS súhlasíme bez výhrad. Naše názory sa vážne rozchádzajú v citlivej otázke dovozných kvót.

Ak bude prístup výboru prijatý, Parlament dá najavo svoj záväzok v súvislosti s voľným pohybom tovaru v Európe a podporou cieľa vytvoriť účelnú politiku verejného zdravia. V rámci diskusie o daňových otázkach je vždy potrebné dosiahnuť rovnováhu medzi právomocami členských štátov a tým, čo sa považuje za našu spoločnú zodpovednosť. Ak v hlasovaní presadíme návrh výboru, bude to znamenať, že Európsky parlament odlíši tabak a alkohol od iného tovaru presne tak, ako to už v tomto Parlamente odznelo, a že sa s ním musí zaobchádzať inak. Nie je to, samozrejme, žiadny revolučný krok, keďže mnohí ľudia to tvrdia už dlho.

Rozhodnutím znížiť orientačné dovozné limity na polovicu a súčasným zachovaním zásady limitu poskytneme členským štátom mnoho priestoru na uskutočňovanie ich vlastnej politiky a spoločné právne predpisy pritom zjednodušia uskutočňovanie cezhraničného obchodu zo strany podnikov a jednotlivcov. Povedané jednoduchšie: Švédsku bude poskytnutý priestor na to, aby uprednostnilo otázky verejného zdravia, kým Luxembursko pani Lullingovej bude môcť pokračovať vo svojej kompaktnej politike nízkych daní. Vnútrotný trh nemožno vybudovať na základe alkoholovej turistiky.

Alkoholizmus a jeho dôsledky nie sú švédsky problém, ako to niekedy počujem. Nedávno sme začuli požiadavky v súvislosti s účinnými opatreniami na boj proti alkoholizmu v Spojenom kráľovstve. Možno by nad tým mali britskí poslanci popremýšľať. Myslím, že je najvyšší čas, aby Európsky parlament zaujal uvážlivejšie stanovisko k týmto otázkam a poskytol členským štátom príležitosť prijať opatrenia na zlepšenie verejného zdravia.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, v mene Skupiny Únie za Európu národov by som rád upozornil na tri veci. Po prvé, zmeny cieľ na úrovni Európskej únie by mali podporiť rast výroby a distribúcie tovaru a služieb predovšetkým znížením byrokracie, ale aj zjednodušením uplatňovania kontrolných postupov na základe analýzy rizika pre národné orgány verejnej správy.

Po druhé, riešenia navrhnuté v tejto smernici spĺňajú uvedené požiadavky. Zjednodušenie administratívnych postupov a elektronický systém výmeny informácií sa pre daňové orgány členských štátov stane nástrojom na dokonalejšie a dôslednejšie uskutočňované kontroly. Po tretie, musíme podporovať riešenia, ktoré

predkladá pani spravodajkyňa, o zahrnutí predaja na diaľku tovaru podliehajúceho spotrebnej dani v rámci uvedenej smernice a tiež v rámci režimov s podmieneným oslobodením od dane, uplatňovaním obmedzených záruk v súvislosti so subjektmi, ktoré spĺňajú podmienky dobrého správania a pravidelne využívajú systém záruk.

Trevor Colman, *v mene skupiny IND/DEM*. – Vážený pán predsedajúci, v návrhu Komisie v súvislosti s postupom 2008/0051(CNS) je v článku 10 uvedené, že „členské štáty môžu [...] stanoviť, že tovar podliehajúci spotrebnej dani, ktorý bol prepustený na spotrebu, je oprávnený na vrátenie [...] spotrebnej dane“. Na tomto základe nám pani Lullingová tvrdí, že pokiaľ ide o podmienky vrátenia spotrebnej dane, v návrhu je v rámci všeobecnej zásady ustanovené, že uvedené podmienky stanovujú členské štáty.

V článku 10 je však ďalej ustanovené: „za predpokladu, že toto vrátenie [...] nepredstavuje dôvod na oslobodenia od dane iné ako oslobodenia uvedené v článku 11“. V článku 11 sú uvedené výnimky na diplomatické účely, výnimky v súvislosti s podporou medzinárodných organizácií, pomocou ozbrojeným silám NATO a výnimky v rámci osobitných dohôd s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ. Myslím, že súhlasíte s tým, že všetky uvedené výnimky majú pomerne osobitný charakter a na rozdiel od tvrdenia pani Lullingovej nepodporujú všeobecnú zásadu, že členské štáty majú určovať podmienky vrátenia spotrebnej dane.

Uvedený návrh neobsahuje výnimky pre členské štáty a na základe toho odporúčam poslancom pozmeňujúci a doplňujúci návrh 54, ktorého cieľom je odstrániť obrovský nedostatok tohto návrhu.

Margaritis Schinas (PPE-DE). - (EL) Vážený pán predsedajúci, rokujeme o ďalšom zvláštnom návrhu Komisie, ktorý nie je ničím iným, než prejavom deštruktívnej politiky. Je návrhom na zrušenie všetkých bezcolných predajní na pozemných hraniciach medzi Spoločenstvom a tretími krajinami.

Základná otázka znie, prečo? Čo vás, pán komisár, k tomu viedlo? A ak bol tento návrh pripravený, prečo ste ho nepredložili v rámci konzultácie, ktorú ste uskutočnili v roku 2006, a z akého dôvodu ste uvedený návrh nezahrnuli v rámci hodnotenia vplyvu, ktoré ste mali povinnosť uskutočniť v rámci novej zásady lepšej regulácie?

Musíte nám teda vysvetliť, prečo by sme mali stovkám pracujúcich povedať, že stratia svoju prácu, najmä v tomto zložitom období. Musíte nám vysvetliť, o aký vplyv na vnútorný trh ide a prečo je až taký obrovský, že je nevyhnutné naraz zrušiť všetky predajne na pozemných hraniciach s tretími krajinami. V prípade mojej krajiny, Grécka, tieto predajne fungujú mimoriadne úspešne, bez ťažkostí s podvodnou činnosťou a bez dôsledkov pre vnútorný trh. Parlament a politické skupiny, ktoré súhlasia s uvedeným stanoviskom, musia tiež prijať politickú zodpovednosť za to, že pracujúcim budú vysvetľovať dôvody, pre ktoré chceme zrušiť tieto dobre fungujúce predajne.

Pokiaľ ide o mňa, ako sa dosť jasne vyjadrila pani Lullingová a ako to bolo jasne uvedené v správe výboru IMCO, nedostali sme presvedčivú odpoveď. Na základe toho sa domnievame, že pre Komisiu je tento návrh akýmsi rozmarným vrtochom. Nedostali sme presvedčivú odpoveď.

Z toho dôvodu v poslednom okamihu vyzývam, aby sme zajtra hlasovali za pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 63, 64 a 65, a zabránili tak tejto deštruktívnej politike opäť raz zbúrať všetko, čo v Európskej únii funguje.

Katerina Batzeli (PSE). - (EL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, predložím konkrétny návrh systému výnimiek pre predajne na pozemných hraniciach.

Pán komisár, zavádzate všeobecnú výnimku pre predajne na pozemných hraniciach. Táto výnimka znevýhodňuje tieto podniky a má dôležitý vplyv na chod týchto inak dobre fungujúcich predajní, ktoré sú značným prínosom pre národné spoločenstvá a miestnu zamestnanosť.

V členských štátoch, akým je napríklad Grécko, s dlhými pozemnými hranicami s tretími krajinami tieto predajne už dlho fungujú bez problémov a so ziskom. Na druhej strane, systematické porušovanie kritéria nákupu na vlastné použitie alebo prípady systematického zneužívania a vyhýbania sa daňovej povinnosti vnútroštátne orgány nepochybne kontrolujú. Domnievam sa, že zachovanie bezcolných predajní na pozemných hraniciach by bolo riešením, ktoré je tiež v súlade s vlastnými návrhmi Komisie, kým kontrola ich *modus operandi* a odstránenie prípadov daňových podvodov by, ako v prípade ostatných predajní, zostali zodpovednosťou prístavov a letísk.

Preto si myslím, že by sme v nadchádzajúcom hlasovaní mali podporiť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 57, 63, 64 a 65 a v najhoršom prípade tiež pozmeňujúci a doplňujúci návrh 69, ktorý ustanovuje predĺženie obdobia prevádzky týchto predajní do roku 2012.

Colm Burke (PPE-DE). - Vážený pán predseda, vítam správu o všeobecných postupoch pre spotrebnú daň. Rád by som zdôraznil pokrok v otázke nákupnej dane. Ak bude prijatý pôvodný návrh, cestujúci budú môcť nakupovať bezcolný tovar iba na letisku posledného odletu pred odletom z EÚ. V praxi by to znamenalo, že pri ceste z Corku v Írsku do Dubaja cez Paríž by cestujúci mohli bezcolný tovar kúpiť iba v Paríži. Tento krok by ohrozil ziskovosť írskych regionálnych letísk, keďže mnohé tieto letiská sa v súčasnosti spoliehajú na obchodné činnosti ako veľkú časť svojho príjmu. Uvedený krok by nepochybne viedol k strate pracovných miest. Tejtó otázke sme sa však už venovali, a preto by som rád zablahoželal pani spravodajkyni k úsiliu, ktoré vynaložila v rámci reakcie na naše obavy.

Tento postup znamená víťaný pokrok v čase, keď írška vláda zaviedla novú letiskovú daň, ktorá poškodí sužované menšie regionálne letiská a zvýhodní už teraz preplnené dublinské letisko. V tejto súvislosti vyzývam Komisiu, aby vyšetrila zákonnosť tohto opatrenia podľa pravidiel hospodárskej súťaže EÚ. Vítam správu pani Lullingovej a Komisie.

Peter Skinner (PSE). - Vážený pán predseda, keby som bol na mieste pani Lullingovej a žil v Luxembursku, možno by som bol rovnako pevne presvedčený o zbytočnosti orientačných limitov.

Nanešťastie, žijem na ostrove, na ktorom často dochádza k pašovaniu, a množstvo alkoholu a tabaku, o ktorom ľudia tvrdia, že ho môžu použiť na vlastné konkrétne účely, sa v skutočnosti ďalej predáva prostredníctvom komerčného predaja. Je mi ľúto, že akákoľvek naša snaha o odstránenie orientačných limitov by vyslala signál a správu pašerákovi, ktorí hľadajú možnosť ďalšieho predaja alkoholu a cigariet.

Orientačné limity nemusia spotrebiteľia považovať za bezpečné usmernenia, ale sú bezpečné pre deti, ktoré často kupujú alkohol a cigarety predávané pokútnymi obchodníkmi a pašerákmi. Tí prinesú alkohol a cigarety do nášho regiónu na juhovýchode a predávajú ich na uliciach, v uličkách a na sídliskách za lacné peniaze, možno po jednej alebo dvoch cigaretách, ale aj to je dosť na to, aby s tým deti začali.

Tento obchod je potrebné kontrolovať. Môžeme ho kontrolovať iba zavedením orientačných limitov, aby sme sa mohli dostať k zdroju ľudí, ktorí sa snažia o tento spôsob obchodovania a usilujú sa pašovať tovar za chrbtom našich policajných a colných úradníkov.

Preto som presvedčený, že orientačné limity treba zachovať. Netvrdím, že tento krok znamená koniec integrácie jednotných trhov, ale určite bude viesť k lepšej predstave sociálnej súdržnosti a sociálneho správania. Colní úradníci, úradníci v oblasti spotrebných daní a policajní úradníci v Spojenom kráľovstve tento krok požadovali. Žiadali o tento krok, pretože poskytuje správnu predstavu množstva, ktoré si ľudia môžu priniesť na vlastné použitie.

Tabak má životnosť iba šesť mesiacov. Keď teda zastavíte dodávky naložené po strop cigaretami, musíte sa spýtať: Je toto množstvo naozaj určené na osobnú spotrebu, alebo smeruje inam, na ďalší predaj a často predaj deťom?

Gabriela Crețu (PSE). - (RO) Vážení kolegovia, otázka spotrebnej dane a otázka elektronických systémov vymeriavania spotrebnej dane vo všeobecnosti sa zdajú byť technickými záležitosťami, ale slúžia tiež istým dôležitým politickým cieľom. Aby sme ich však mohli používať, musíme zohľadniť osobitnú situáciu v členských štátoch spolu s abstraktnými teóriami. Zároveň musíme zachovať zhodu so všeobecnejšími zásadami politik, ktoré uplatňujeme. Napríklad so zásadou rovnakého zaobchádzania.

V prípade prijatia návrhu by táto správa splňala obidve podmienky. Týka sa to najmä pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 69, ktorý súvisí so zachovaním bezcolných predajní na colných priechodoch v Únii, ktoré sa nenachádzajú v prístavoch a na letiskách, do roku 2017. Uvedený pozmeňujúci a doplňujúci návrh vylúči znevýhodňovanie medzi tými, ktorí cestujú loďou alebo lietadlom, a tými, ktorí cestujú pozemnou dopravou. Tento stav je úplne nespravodlivý nielen z hospodárskeho a teoretického, ale aj z praktického hľadiska. Ako už bolo uvedené, ponúka zároveň istú výhodu pre obyvateľov pohraničných oblastí. Títo obyvatelia sú vo všeobecnosti hospodársky znevýhodnení, pretože žijú v okrajových oblastiach, ale keby došlo k zrušeniu ich pracovných miest, malo by to pre nich zlé dôsledky.

Vážení kolegovia, máte vážne dôvody na to, aby ste v zajtrajšom hlasovaní prijali tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh. V porovnaní s obrovskými výdavkami, ktoré sme pripravení bez výhrad vynaložiť na záchranu korporácií, bude mať táto výnimka iba minimálne finančné dôsledky.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vážený pán predsedajúci, voľný pohyb osôb a tovaru je jedným z vynikajúcich úspechov Európskej únie, ale nefunguje dobre v prípade tovaru podliehajúceho rôzne vysokým úrovniam spotrebnej dane, ktoré sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Protikladné názory Komisie, výboru, Európskeho súdneho dvora a spravodajcov v súvislosti s politikami v oblasti množstvových obmedzení ukazujú, že správne riešenie nedosiahneme, pokiaľ budú naďalej existovať rozdiely vo výške daňového zaťaženia. Mrzí ma, že Komisia nevykonala hodnotenie vplyvov, aby sme mohli posúdiť hospodársky význam paralelného trhu. Spoločenský význam, ktorý obmedzuje občanov, azda uznávame všetci. Bola by som rada, keby táto rozprava viedla k zosúladieniu politík v oblasti spotrebných daní z alkoholu a tabaku, okrem iného aj z dôvodu zdravotných rizík. Je pravda, že krajiny s vysokými daňami sa nemôžu pochváliť žiadnym viditeľným úspechom v boji proti alkoholizmu.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, v kapitole 4 sú uvedené základné ustanovenia a postupy uplatňované v rámci systému kontroly pohybu tovaru podliehajúceho spotrebnej dani. Novým hľadiskom je zavedenie systému a administratívnej dokumentácie v elektronickej forme.

Na zabezpečenie účinného fungovania počítačového systému by členské štáty mali v rámci svojich vnútroštátnych aplikácií schváliť jednotný súbor a štruktúru údajov, aby sa hospodárskym subjektom poskytlo spoľahlivé rozhranie.

Prechodné obdobie na prijatie systému kontroly pohybu tovaru podliehajúceho spotrebnej dani v režime s podmieneným oslobodením od spotrebnej dane musí byť stanovené po náležitom posúdení možnosti zavedenia počítačového systému v každom členskom štáte. So zreteľom na uvedené skutočnosti členské štáty a Komisia prijímajú potrebné opatrenia, ktoré umožňujú zavedenie kľúčovej verejnej infraštruktúry na vnútroštátnej úrovni a zaručujú interoperabilitu týchto kľúčov.

Pán komisár, vzhľadom na spomínanú potravinovú krízu a spoločenský a hospodársky význam európskeho poľnohospodárstva som presvedčená, že musíme dôsledne preskúmať možnosť zrušenia spotrebnej dane z palív používaných v rámci poľnohospodárskych činností, ako aj z energie používanej na čerpanie vody na účely zavlažovania.

László Kovács, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, z diskusií naozaj vyplýva všeobecná podpora hlavného cieľa návrhu Komisie, ktorý spočíva vo vytvorení právneho základu pre informatizáciu postupov spojených so spotrebnou daňou do apríla 2010.

Chcem zdôrazniť a potvrdiť, že účelom návrhu je zjednodušiť a zmodernizovať postupy spojené so spotrebnou daňou a zlepšiť kontrolu pohybu tovaru podliehajúceho spotrebnej dani. Cieľom je zároveň obmedziť administratívne povinnosti v súvislosti so spotrebnou daňou a znížiť záťaž pre súkromných cestujúcich. V tom spočívali hlavné zásady návrhov.

Rád by som vyjadril určité postrehy v súvislosti s pozmeňujúcimi a dopĺňujúcimi návrhmi, ktoré sa týkajú niektorých citlivejších otázok v návrhu.

Pokiaľ ide o „smerné úrovne“, Komisia by mohla súhlasiť so zachovaním smerných úrovní ako nástroja aj napriek tomu, že sme ich nechceli zaviesť alebo navrhnuť. Platné kvantitatívne referenčné hodnoty však musia byť zachované. Nemôžeme prijať zníženie uvedených hodnôt. V porovnaní so smernicou z roku 1993 by to bol krok späť.

Ďalšou citlivou otázkou je zrušenie bezcolných predajní na pozemných hraniciach. V súvislosti s ňou vám chcem pripomenúť, že tento prístup pochádza už z roku 1960, kedy WCO, Svetová colná organizácia, odporučila zrušiť bezcolné predajne na pozemných hraniciach. Chcem vám tiež pripomenúť, že v roku 2002, po skončení prístupových rokovaní s 10 novými krajinami, boli krajiny ako Slovinsko, Maďarsko a niektoré ďalšie nútené zrušiť svoje bezcolné predajne na pozemných hraniciach. Preto sa domnievam, že navrhované riešenie, ktoré poskytuje veľmi dlhé prechodné obdobie Grécku a Rumunsku, je v porovnaní s prístupom k bývalým novým krajinám pomerne spravodlivé.

Pokiaľ ide o vrátenie spotrebnej dane malým distribútorom paliva, Komisia dodržiava zásadu, že nesolventnosť konečného spotrebiteľa nemôže byť dôvodom oslobodenia od daňovej povinnosti. Vzhľadom na súčasnú hospodársku krízu a niekedy pretrvávajúce vysoké ceny paliva a s cieľom zabezpečiť distribúciu paliva konečným spotrebiteľom by zároveň malo byť možné, aby členské štáty chránili záujmy malých distribútorov za predpokladu, že uvedené opatrenia nenarúšajú hospodársku súťaž.

Pokiaľ ide o hodnotenie vplyvu, otázku, ktorú nastolilo mnoho rečníkov, rád by som vám pripomenul, že toto hodnotenie bolo vykonané už v roku 2004. Nepovažovali sme teda za potrebné uskutočniť ho opäť o dva roky neskôr.

Na záver by som rád poďakoval Parlamentu za jeho podporu a konštruktívny prístup. Vytvorenie právneho základu pre nový systém kontroly pohybu tovaru podliehajúceho spotrebnej dani umožní členským štátom urýchliť ich prípravu na zavedenie uvedeného systému. Predpokladá sa, že systém bude zavedený do apríla 2010. Komisia prijme všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečila fungovanie všetkých centrálnych systémov do tohto dátumu a zároveň poskytla podporu a umožnila tak plynulý prechod k novému obchodnému prostrediu bez papiera.

Astrid Lulling, spravodajkyňa. – (FR) Vážený pán komisár, veľmi si želáme, aby systém kontroly pohybu tovaru podliehajúceho spotrebnej dani nahradil systém v papierovej forme do apríla 2009 a dúfame, že celá nešťastná rozprava o orientačných limitoch neodďialí prijatie smernice.

Rada by som pánovi Dos Santosovi povedala, že tieto orientačné limity vôbec nesúvisia so zdravím alebo s Luxemburskom. Rada by som pani Ferreirovej zdôraznila, že v roku 2005 sme v tomto Parlamente prijali správu poslanca za Socialistickú skupinu v Európskom parlamente, pána Rosatiho, v ktorej sme už vtedy podporili zrušenie orientačných limitov. Okrem toho, pán Hamon, ktorý má teraz iné starosti, navrhol vo svojom pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu oveľa vyššie limity než tie v rámci neslávne známeho sociálno-liberálneho kompromisu pripraveného za mojím chrbtom. Pánovi Schmidtovi by som rada povedala, že by sme naozaj nemali spájať témy a riešiť súčasne zdaňovanie a zdravie. Okrem toho miera alkoholizmu je, nanešťastie, priamo úmerná úrovni spotrebnej dane. Čím je sadzba spotrebnej dane vyššia, tým je alkoholizmus v krajinách rozšírenejší. Tieto krajiny môžu, samozrejme, zaviesť ľubovoľnú výšku sadzieb spotrebnej dane. My totiž máme iba najnižšie, nie najvyššie sadzby. Nerozprávajte nám však o politike v oblasti zdravotníctva, keď uplatňujete takéto sadzby.

Pánovi Skinnerovi by som rada povedala, že pašeráci sa naozaj nezaoberajú úrovňami a orientačnými limitmi. Návrh Komisie navyše obsahuje kritériá na vymedzenie tovaru kúpeného na vlastné použitie, ktoré sú lepšími zárukami než orientačné limity. Týka sa to aj pašovania. Dúfam, že zajtra budeme môcť dospieť k správne riešeniu, konkrétne k tomu, ktoré navrhujem.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra o 12.00 hod.

24. Fond solidarity Európskej únie: prekážky v jeho reforme (rozprava)

Predseda júci. – Nasledujúcim bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie o Fonde solidarity Európskej únie: prekážky v jeho reforme, ktorú Komisii položil pán Gerardo Galeote Quecedo v mene Výboru pre regionálny rozvoj (O-0092/2008 – B6-0472/2008).

Gerardo Galeote, autor. – (ES) Vážený pán predseda júci, pán komisár, dámy a páni, opäť sa v rozprave na plenárnom zasadnutí venujeme reforme Fondu solidarity Európskej únie, ktorého cieľom, ako všetci vieme, je zmierňovať škody spôsobené veľkými prírodnými katastrofami na území Únie.

Ukázalo sa veľmi rýchlo, že tento fond je neúčinný pri plnení svojich cieľov a v dôsledku toho Európska komisia predložila v roku 2005 návrh pozmeňujúci nariadenie, ktoré upravuje tento nástroj solidarity. Cieľ spočíval nielen v skvalitnení jeho fungovania, ale aj v zlepšení prístupu k nemu a v rozšírení možností jeho uplatnenia v prípade veľkej prírodnej katastrofy.

Je možné ľahko dokázať, že Európsky parlament pracoval na tomto návrhu pohotovo a intenzívne. Naša inštitúcia teda ukončila jeho prvé čítanie v máji roku 2006. V tom čase sme si všetci mysleli a boli sme presvedčení, že Rada bude postupovať rovnako vzhľadom na to, že to bolo nariadenie v rámci spolurozhodovacieho postupu. Teraz však všetci vieme, že to tak nebolo. Na rozdiel od očakávaní Rada uvedený postup pozastavila z dôvodu svojej nečinnosti.

V tomto období postihli Európsku úniu okrem veľkých záplav aj veľké požiare, ktoré v niektorých prípadoch spôsobili smrť a vážne suchá. Rada však zostala ľahostajná. Návrh na zlepšenie nariadenia je stále predložený na stole Rady aj napriek výzvam európskych inštitúcií a sociálnych síl.

Dnes chceme opäť vyzvať Radu, aby konala, a pripomenúť jej, že úprava uvedeného nariadenia nebude vyžadovať z rozpočtu Spoločenstva ani jedno euro navyše. Naše požiadavky nemajú finančné dôsledky a sú zamerané výlučne na odstránenie problémov súvisiacich s fungovaním, ktoré vznikli po vytvorení tohto nástroja solidarity.

Chceme jednoducho zlepšiť jeho fungovanie a zvýšiť jeho pohotovosť v súlade so zásadou subsidiarity. Vzhľadom na súčasný stav tohto nástroja si uvedomujeme, že prístup k nemu je veľmi zložitý, obmedzený a strnulý. Nanešťastie sme boli svedkami tejto skutočnosti počas viac než siedmich rokov jeho fungovania.

Chcem sa preto spýtať, či táto neschopnosť delegácií, ktoré tvoria Radu, zaujať spoločnú pozíciu má skutočný dôvod a či nás niekto môže informovať, kto a aké argumenty bránia reforme tohto nariadenia. Boli by sme radi, keby Európska komisia pokračovala v reforme tohto fondu, oznámila nám, aké opatrenia plánuje prijať, a jasne stanovila možné alternatívy, ktoré zvažuje s cieľom pomôcť pri riešení tejto otázky. Ak Komisia naozaj má nejaké alternatívy, radi by sme, samozrejme, boli informovaní o ich podobe a časovom horizonte ich uskutočnenia.

Som presvedčený, že je vhodné pripomenúť prítomným, najmä francúzskemu predsedníctvu, že tento nástroj bol vytvorený s chvályhodným poslaním: pohotovo, primerane a viditeľne ukázať solidaritu Únie s jej občanmi.

Pán predsedajúci, na záver chcem ešte raz vyzvať, tentoraz osobitne francúzske predsedníctvo, v súvislosti s otázkou, ktorá úzko súvisí s predmetom rozpravy. Ide o vytvorenie Európskej jednotky civilnej ochrany, v súvislosti s ktorou, ako všetci vieme, pán Michel Barnier, bývalý komisár, predložil v roku 2006 Európskej rade správu.

Blížim sa k záveru. Fond bol vytvorený najmä ako symbolický prejav solidarity medzi Európskou úniou a jej občanmi. Moja posledná prosba sa týka toho, že ak sa nám po takom dlhom čase a toľkom úsilí podarí zaviesť uvedený fond do prevádzky na akejkoľvek úrovni, naša prvá myšlienka a prvý krok by mali byť určené tým, ktorí zahynuli v týchto katastrofách v Európskej únii.

Danuta Hübner, členka Komisie. – Vážení pán predsedajúci, rada by som poďakovala Európskemu parlamentu, najmä členom Výboru pre regionálny rozvoj, za ich neustály záujem o Fond solidarity a jeho podporu.

Je to dôležitý nástroj na podporu strategického cieľa solidarity Európskej únie. Od svojho vzniku v roku 2002 bolo prijatých 61 žiadostí a Fond zasahoval v 33 prípadoch v 20 rôznych krajinách. Celková suma vyčlenených finančných prostriedkov dosahuje výšku 1 523 miliónov EUR. Podľa poslednej osobitnej správy Dvora audítorov je Fond riadený správnym spôsobom a poskytuje rýchlu, účinnú a flexibilnú pomoc.

Má však svoje obmedzenia. Prahová hodnota pre mobilizáciu Fondu solidarity Európskej únie je mimoriadne vysoká. V dôsledku toho nie je veľmi dobre vybavený na určité druhy katastrof, ktorých dôsledkom bývajú oprávnené výdavky, ako napríklad v prípade lesných požiarov, a viac než dve tretiny predložených žiadostí o pomoc Fondu bolo založených na výnimke pre takzvané „výnimočné regionálne katastrofy“.

Navyše, aj so všetkými existujúcimi nástrojmi Spoločenstva je mimoriadne zložitá, alebo dokonca nemožná, aby sme reagovali na človekom spôsobené katastrofy. Ukázalo sa to v prípade priemyselných havárií, akou bol únik ropy z tankeru *Prestige*, alebo teroristických činov, ako napríklad madridský bombový útok v marci 2004. Podobne nie je možné v súčasnosti poskytnúť pomoc z Fondu solidarity Európskej únie v prípade vážnej krízy týkajúcej sa zdravia verejnosti.

Z uvedených dôvodov Komisia prijala v apríli roku 2005 návrh na revíziu nariadenia. Napriek spoločnému úsiliu jednotlivých predsedníctiev od roku 2005 Rada doteraz nebola schopná dosiahnuť dohodu v súvislosti s uvedeným návrhom. Jedným z dôvodov je predpoklad veľkej väčšiny členských štátov, že Fond funguje v rámci súčasného systému veľmi dobre a nepovažujú za potrebné alebo vhodné ho rozšíriť tak, aby sa vzťahoval na dodatočné situácie. Obávajú sa najmä rozpočtových dôsledkov tohto rozšírenia.

Rada oficiálne nespresnila stanovisko každého členského štátu, hoci stanoviská Rady sú podporované takmer jednohlasne. Okrem toho neboli uvedené oblasti, v ktorých možno dosiahnuť kompromis s cieľom dospieť k dohode v súvislosti s návrhom Komisie.

Komisia je naďalej presvedčená, že je potrebné uskutočniť revíziu nariadenia o Fonde solidarity a zvýšiť tak schopnosť Únie rýchlo reagovať v prípade veľkých katastrof, na ktoré sa Fond v súčasnosti nevzťahuje. Prijme preto správu, aby zvažila šesť rokov využívania Fondu solidarity a stanovila jeho obmedzenia a ďalší priestor

na zlepšenie. Dúfame, že správa opäť vyvolá v Rade a Európskom parlamente diskusie o revízii platného nariadenia o Fonde solidarity. Správa by mala byť pripravená koncom prvého štvrtroka roku 2009.

Pokiaľ ide o civilnú ochranu, Komisia začala označovať nedostatky v rámci potenciálu na zásah civilnej ochrany na základe scenárov veľkých katastrof a posudzovať možnosti odstránenia označených nedostatkov. V tejto súvislosti Komisia s členskými štátmi preskúma inovatívne opatrenia na posilnenie celkovej schopnosti EÚ reagovať na katastrofy v rámci pilotného projektu a prípravnej akcie zahrnutej v rozpočte na rok 2008.

Na základe tohto úsilia Komisia možno navrhne odstránenie nedostatkov prostredníctvom rozvoja útvarov civilnej ochrany, ktoré budú kedykoľvek k dispozícii na rozmiestnenie, alebo prostredníctvom dodatočných rezerv určených na doplnenie zásahov členských štátov pri veľkých katastrofách vrátane zásahov pri hasení plošných požiarov.

Rolf Berend, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, chcel by som vystúpiť ako spravodajca za Sociálny fond, Fond solidarity z roku 2002 a jeho rozšírenú a zdokonalenú podobu z roku 2006.

Táto správa, ktorú Európsky parlament prijal veľkou väčšinou, je bez reakcie predložená už viac než dva roky, pretože postup sa zastavil v Rade aj napriek tomu, že občania čoraz intenzívnejšie žiadajú o prejav európskej solidarity v súvislosti s čoraz častejším výskytom prírodných katastrof. Fond solidarity, ktorý bol narychlo vytvorený po zničujúcich záplavách v roku 2002 s cieľom poskytnúť naliehavú pomoc, bol nástrojom, ktorý sľuboval okamžitú pomoc v prípade katastrofy. Odvtedy sa však ukázalo, ako ste, pani komisárka, úplne správne poznamenali, že je mimoriadne náročné, ak nie priamo nemožné, aby v súčasnosti dostupný nástroj náležite reagoval na rozsiahle krízy na úrovni EÚ.

Súčasná prahová hodnota pre mobilizáciu Fondu je navyše, ako ste povedali, pani Hübnerová, mimoriadne vysoká, čo znamená, že výnimky začínajú byť nemožné. Revidovaná podoba Fondu na zmierňovanie následkov prírodných katastrof je však jasnou odpoveďou na túto otázku. Európsky parlament sa preto domnieva, že je ešte oveľa dôležitejšie, aby bol tento účinný nástroj sprístupnený pre ľudí postihnutých katastrofou. Z toho zas vyplýva nasledujúca otázka: prečo nemôže Rada dospieť k spoločnej pozícii v otázke, ktorá je životne dôležitá pre poškodených občanov Európskej únie? Ktoré členské štáty podporujú zdokonalené znenie Zmluvy a ktoré ho odmietajú? V Komisii ste naznačili, že výsledok by sme mohli dosiahnuť začiatkom roka 2009. Dúfame, že to tak bude, ale chceme tiež ešte raz vyvinúť tlak, pretože nikto nemôže jednoducho prehliadať hlasovanie tohto Parlamentu tak, ako to predtým robili rôzne predsedníctva.

Iratxe García Pérez, v mene skupiny PSE. – (ES) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, ako uviedli naši kolegovia poslanci, v roku 2006 sme v tomto Parlamente rokovali o úpravách nariadenia o Fonde solidarity s cieľom prispôbiť ho tak, aby sa mohol stať rýchlym a účinným nástrojom reakcie. Táto otázka je dnes ešte stále predmetom rozpravy.

Nebolo jednoduché dosiahnuť veľmi širokú dohodu, ku ktorej sme dospeli v tomto Parlamente vzhľadom na to, že rôzne politické skupiny a niektoré krajiny vystúpili s veľmi odlišnými predstavami o úprave tohto nariadenia.

Domnievam sa však, že všetci sme vynaložili veľké úsilie s cieľom dosiahnuť dohodu a umožniť zmenu a doplnenie uvedeného nariadenia. Myslím, že Parlament poslúžil ako príklad toho, čo sa máme všetci v súčasnosti pokúsiť dosiahnuť: konsenzuálnu úpravu nariadenia.

Európska komisia musí vynaložiť všetko možné úsilie na podporu tejto dohody a na dosiahnutie stanoveného cieľa. Mám radosť z dnešnej reakcie pani komisárky, ktorá sa vyjadrila, že bude vykonaná štúdia, aby sa stanovili ciele. Tieto ciele musíme stanoviť teraz vzhľadom na úpravu nariadenia a v neposlednom rade preto, aby sme mohli zabezpečiť budúcu dohodu s Radou.

Musíme zabezpečiť, aby sme prostredníctvom úpravy tohto nariadenia mohli rýchlo a účinne reagovať na katastrofy, na ktoré členské štáty nemôžu reagovať sami, tým že rozšírime oprávnenosť zakročiť v prípade priemyselných katastrof, teroristických činov a mimoriadnych udalostí v oblasti verejného zdravia, nezabúdajúc na také dôležité situácie ako závažné suchá, ktoré sa vyskytujú čoraz častejšie najmä v niektorých oblastiach Stredomoria.

Okrem toho musíme dôrazne navrhovať zníženie prahovej hodnoty pre mobilizáciu Fondu z úrovne 3 000 miliónov EUR na úroveň 1 000 miliónov EUR spôsobených škôd, nezabúdajúc na regionálnu zložku. Tento nástroj musí reagovať formou finančnej pomoci na situácie mimoriadneho sucha, požiarov a záplav. V žiadnom prípade nesmieme zabúdať na obeť, ktoré potrebujú okamžitú pomoc a podporu.

Fond solidarity je politický nástroj na riešenie problémov. Z tohto dôvodu musím opäť zdôrazniť potrebu vynaložiť všetko úsilie s cieľom dosiahnuť posun v tejto zásadnej záležitosti. Musíme však prijať zmeny, ktoré sú v súlade s dnešnou situáciou.

Jean Marie Beaupuy, *v mene skupiny ALDE*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, kolegovia poslanci už uviedli niekoľko príkladov. Rád by som nadviazal na niektoré z nich a predstavil tak túto tému, pretože potrebujeme bojovať s prírodnými katastrofami. Kto si pamätá na udalosti pred sto rokov, keď v roku 1908 v Messine zomrelo 100 000 ľudí? Každý si zrejme pamätá udalosti v Černobyli. V posledných takmer 10 rokoch však došlo k búrkam a stroskotaniam lodí v roku 1999 a záplavám v strednej Európe, o ktorých sa práve hovorilo. Nemusíme spomínať udalosti z 11. septembra v New Yorku, teroristické útoky v marci 2004, problematické choroby, vírus chikungunya a podobné udalosti.

Nepoznáme druh alebo rozsah nasledujúcej katastrofy, ale sme si istí, že čoskoro k ďalšej opäť dôjde.

Keď nadíde ten čas, naši spoluobčania, ktorí boli 50 rokov svedkami budovania zdanlivo zjednotenej Európy, a niekoľko správ, o ktorých sme hlasovali tento týždeň, je toho dôkazom, sa na nás obrátia a položia rovnakú otázku, akú nám kladú v súvislosti so súčasnou finančnou krízou: Čo ste urobili?

V posledných týždňoch mohli niektorí z vás počuť vysvetlenie bývalého predsedu Medzinárodného menového fondu uvedené v predchádzajúcej správe z obdobia pred tromi alebo štyrmi rokmi: „V MMF sme sa vyjadrili, že nastane kríza, a vysvetlili sme, ako jej predísť.“

Pani komisárka, dnes večer ste si teda prišli vypočuť naše slová a my dúfame, že nás vypočujete a zabezpečíte nás, že na rozdiel od udalostí v súvislosti so súčasnou finančnou krízou nebude Európa zaostávať, keď dôjde k prírodnej katastrofe.

Rád by som predložil dvojitý návrh. Najskôr návrh v súvislosti s druhom opatrenia, ktoré je potrebné prijať. Pani komisárka, vo svojich záverečných poznámkach ste sa odvolali na správu pána Michela Barniera.

Nemôžeme uskutočniť dve osobitné opatrenia, aj keď, rovnako ako každý z nás, konkrétne vo Výbore pre regionálny rozvoj, vy sama stále hovoríte, že potrebujeme integrované prístupy. Nemôžeme rozvíjať Fond solidarity na jednej strane a politiku prevencie na strane druhej. Tieto dve opatrenia by mali byť spojené nielen preto, aby presvedčili neslávne známych ministrov financií, ktorí nám vysvetľujú, že možno aj keby sme prispôbili kritériá Fondu solidarity, ako ste tvrdili aj vy, stálo by to viac. Mali by čerpať inšpiráciu zo správy pána Barniera a pochopili by, že finančné prostriedky by sme ušetrili, keby sme súčasne uskutočnili politiku prevencie spojením opatrení a spojením predchádzania nešťastiam a prírodným katastrofám.

Preto je to nepochybne otázka nielen šetrenia finančných prostriedkov a predchádzania katastrofám, ale predovšetkým záchrany ľudských životov. V tom spočíva skutočná priorita.

Z tohto dôvodu vás, pani komisárka, spolu so všetkými kolegami poslancami naliehavo žiadame, aby ste vynaložili čo najväčšie úsilie a zabezpečili, že po skončení francúzskeho predsedníctva a počas českého predsedníctva získate skutočnú záruku zo strany švédskeho predsedníctva, že akčný plán sa nebude len skúmať, ale sa aj uskutoční.

Spoliehame sa na vaše rozhodnutie. Potrebujeme ho. Viete, že Parlament vás podporuje. Dnes večer sme to vyjadrili nahlas a zreteľne. Teraz budeme rok netrpezlivo čakať na výsledky.

Elisabeth Schroedter, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, Rada nie je prítomná, ale je to inštitúcia, ktorá bráni ďalšiemu postupu v súvislosti so správou. Táto diskusia by preto mala byť adresovaná Rade. Kto v konečnom dôsledku predkladá žiadosti pri šírení požiarov alebo povodňových vôd? Sú to členské štáty. A pripájajú všetky druhy osobitných požiadaviek. Chcú štedrú pomoc, ktorá však nie je vždy využitá primeraným spôsobom. Nedávno k tomu došlo v Spojenom kráľovstve.

Rada by som však využila túto príležitosť a vyjadrila iné znepokojenie nad postupom Komisie. Pôvodne sa Komisia pod vedením pána Barniera intenzívne venovala oblasti prevencie, pretože chápala, že s prírodnými katastrofami možno v skutočnosti bojovať len prostredníctvom preventívnych opatrení. V súčasnosti sa tomuto hľadisku nevenuje dostatočná pozornosť. Bola by som rada, keby Komisia vypracovala usmernenia pre uplatňovanie Fondu solidarity, ktoré budú skutočne zamerané na prevenciu.

Ešte raz by som rada upozornila, že Komisia už má možnosť klásť väčší dôraz na prevenciu, napríklad v rámci programu EFRR. Ako však v tejto súvislosti postupujú? Do tejto chvíle vykonala málo a na prevenciu výskytu prírodných katastrof sa vynaložili nízke investície. Žiadne investície neboli vynaložené na prírodné toky.

Nedostatočne požadovala to, aby zalesňovanie zahŕňalo prirodzenú kombináciu druhov stromov, napríklad v Grécku, kde mimoriadne ľahko horia borovicové lesy.

Očakávam, že Komisia bude k súčasným žiadostiam pristupovať s väčším odhodlaním a že bude venovať pozornosť spôsobu vynakladania finančných prostriedkov a zabezpečí tak, aby sa katastrofy neopakovali. Ďalej očakávam, že umožní, aby investície boli vynakladané na plnenie cieľov, ktoré sú v súlade s prírodou. Nepostrehla som žiadne náznaky tohto záväzku, a Komisia musí preto niesť istú časť viny. Aj napriek tomu, že rozprávame o prírodných katastrofách, väčšinu z nich do veľkej miery spôsobuje človek. Dôvody spočívajú po prvé v neprimeranosti nášho boja proti zmene klímy a po druhé v ďalšej výstavbe na záplavových územiach a vo vysádzaní monokultúrnych lesov. V tejto súvislosti Komisia nesmie čakať, ale musí začať konať okamžite.

Pedro Guerreiro, v mene skupiny GUE/NGL. – (PT) V rozprave o úprave nariadenia o Fonde solidarity, ktorá sa uskutočnila 18. mája 2006 a ktorej sme sa aktívne zúčastnili predložením série návrhov, sme zdôraznili svoj nesúhlas so stanoviskom, ktoré prijala väčšina v Parlamente. Nesúhlasili sme predovšetkým s ustanovením v súčasnom nariadení, aby sa nezachovalo právo čerpať z Európskeho fondu solidarity pri oblastných katastrofách, ku ktorým dochádza najčastejšie. Nesúhlasili sme ani so zamietnutím možnosti intenzívnejšej finančnej pomoci pre kohézne krajiny a konvergenčné regióny. Nesúhlasili sme so znížením prahu pre mobilizáciu Fondu, takže práve krajiny Európskej únie s najvyšším hrubým domácom produktom budú z neho mať zjavne najväčší prospech.

V súlade so všetkým, čo sme do dnešného dňa vykonali, a okrem zmien a doplnení v uvedených otázkach, budeme pokračovať v boji o dosiahnutie *inter alia* týchto cieľov: uznania osobitnej povahy prírodných katastrof v oblasti Stredomoria; prispôsobenia Fondu solidarity, pokiaľ ide o časové obmedzenia (boli sme svedkami neodôvodniteľných a neprijateľných oneskorení pri jeho mobilizácii a poskytovaní finančných zdrojov Spoločenstva obetiam); prispôsobenia Fondu solidarity, pokiaľ ide o oprávnené opatrenia najmä v súvislosti s osobitnou povahou rôznych prírodných katastrof, akými sú suchá a požiare; zahrnutia, v rámci oprávnených opatrení, podpory opätovného zavedenia produktívnej činnosti v oblastiach postihnutých katastrofami a tiež činností na poskytnutie núdzového pozemného a leteckého zariadenia na boj s lesnými požiarimi.

V súvislosti so všetkými iniciatívami v oblasti civilnej ochrany sa domnievame, že prioritou by mala byť podpora prevencie a zvýšenie a koordinácia finančných zdrojov civilnej ochrany v každom členskom štáte.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, očakáva sa, že Európa bude aktívna. Občania v postihnutých oblastiach nemôžu pochopiť, prečo by malo trvať mesiace, kým Európa, zapletená vo vlastných postupoch, poskytne vysvetlenie.

Ako to prebieha? Niekde sa niečo stane a o niekoľko hodín to celé môžeme sledovať v televízii. Pristihneme sa pri pomyslení, že táto oblasť potrebuje našu pomoc a solidaritu. Nasleduje ohlušujúce ticho. Následne sa ocitáme medzi národným štátom a európskymi úradmi. Frustrujúce je, že v tomto štádiu chýba akákoľvek komunikácia. Uviazla v Rade a k posunu nedošlo posledné dva roky. Mali by sme sa však usilovať zistiť dôvod tohto prerušenia komunikácie a vypočúť si alternatívy. Uvedená otázka má veľký význam. Čoskoro, o šesť mesiacov, skončí volebné obdobie Parlamentu. Po zostavení nového Parlamentu sa bude očakávať, že odovzdáme dokumentáciu o tejto problematike. Bez toho, aby sme splnili naše ciele, a s dôkladnými návrhmi na stole.

Francúzske predsedníctvo sa zaoberá všetkými otázkami okrem tejto dokumentácie. V tejto oblasti sa nič nevykonalo a my by sme veľmi radi poznali dôvod. Rád by som však zablahoželal Európskej komisii. Pani Hübnerová a jej kolegovia v tejto oblasti nepochybne dosiahli pokrok a malo by byť možné, aby sme spoločnými silami úplne odstránili spomínanú prekážku. V tejto hre na mačku a myš musíme povedať, že Rada a francúzske predsedníctvo ju prehrali.

Wolfgang Bulfon (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, kedy občania potrebujú solidaritu zo strany Európy? Kedy členské štáty potrebujú solidaritu Európskej únie? V prvom rade, samozrejme, v prípade katastrofy. Presne takto znie otázka, ktorú som položil na jar tohto roka v súvislosti s hlasovaním o štvrtej správe o súdržnosti.

Vážený pán predsedajúci, dnes rokujeme o revízii Fondu solidarity, aby sme sa lepšie pripravili na budúce úlohy a umožnili poskytnúť okamžitú a účinnú pomoc. Na základe svojich uznesení sú Komisia a Parlament zajedno v súvislosti s cieľmi tejto legislatívnej iniciatívy. V júli tohto roka som sa spýtal Komisie na to, v akom štádiu je tento postup. Informovala ma, že, na rozdiel od Parlamentu, nevidí v súčasnosti dôvod na uskutočnenie iniciatívy. Vzhľadom na to, že bývalý francúzsky komisár a minister zdôraznil vo svojej

správe potrebu revízie, postoj Rady nerozumiem. Preto som nemohol žiadať o lepšieho predsedu výboru, než je pán Galeote, ktorý nie je ochotný tolerovať prehliadanie rozhodnutí Parlamentu. Rád by som mu poďakoval najmä za tento prístup. Chcel by som vyzvať francúzske predsedníctvo, aby okamžite prehodnotilo svoj postoj k občanom Európy.

Agnes Schierhuber (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, je najvyšší čas. Zároveň by som chcela čo najsrdečnejšie poďakovať pánovi spravodajcovi.

Domnievam sa, že toto je jedna zo zásadných otázok, ktorá drží Európu vcelku. Okrem toho je to otázka solidarity. Je najvyšší čas, aby členské štáty začali v tejto oblasti konať. EÚ musí poskytnúť finančnú podporu organizáciám, ktoré nám pomáhajú v krízových situáciách. V posledných rokoch postihli prírodné katastrofy mnoho členských štátov. Mám na mysli lesné požiare, ku ktorým opakovane dochádza v Grécku vrátane tých z minulého roka, a záplavy v strednej Európe v roku 2002, ktoré tiež hlboko zasiahli Rakúsko.

Katastrofy tohto druhu podkopávajú hospodársky život občanov. Pán predsedajúci, v takýchto situáciách sú potrebné mimoriadne zdroje, pretože nejde len o núdzovú pomoc, ale aj o prestavbu po stáročia budovanej infraštruktúry. Členské štáty samy osebe nemajú tieto zdroje. Nemali by sme zabúdať, že niektoré štáty sú, nanešťastie, náchylnejšie na tieto katastrofy. V tejto chvíli mám opäť na mysli Rakúsko. Občania Rakúska stále so značnou vďačnosťou spomínajú na okamžitú pomoc EÚ. Fond solidarity EÚ by mal pomáhať nielen pri financovaní rekonštrukcie, ale mal by aj podporovať pohotovostné organizácie. Činnosť dobrovoľníckeho požiarneho zboru, Červeného kríža a iných dobrovoľníckych organizácií je neoceniteľná. Je nepredstaviteľné, koľko by stálo to, keby tieto služby neboli poskytované na dobrovoľníckom základe. Uvedené organizácie vždy pomáhajú v núdzových situáciách a sú nevyhnutnou súčasťou sociálnej štruktúry vo vidieckych oblastiach.

Naliehavo preto potrebujeme prijať opatrenia zamerané na zachovanie a rozširovanie týchto štruktúr pomoci. Dúfam, že v Parlamente čoskoro dosiahneme dohodu, aby sme nemuseli ľutovať, keď dôjde k ďalšej katastrofe a my nebudeme môcť konať dostatočne rýchlo.

Evgeni Kirilov (PSE). – (BG) Ako uviedol pán spravodajca Galeote a niekoľko ďalších poslancov, Fond solidarity je potrebný nástroj. Jeho účelom, ktorý je obsiahnutý aj v jeho názve, je splňať jednu z najdôležitejších zásad Európskej únie, zásadu solidarity medzi členskými štátmi. V období využívania Fondu došlo k prehliadaniu a neplneniu úloh. Preto je potrebné uskutočniť reformu s cieľom odstrániť uvedené nedostatky a reagovať na nebezpečenstvá, ktorým čelíme. Ako bolo uvedené, existuje mechanizmus reformy a Európsky parlament uviedol svoje stanovisko. Je dôležité objasniť všetky prípadné problémy, s ktorými sa Fond môže stretnúť, aby sa stal naozaj účinným nástrojom a aby ľudia videli, že sa niečo deje. Nikto nepotrebuje zbytočný nástroj, ktorý síce má potenciál na využitie, ale ktorý v skutočnosti sotva funguje. Zároveň si jasne povedzme, že najväčší účinok dosiahneme okamžitou reakciou. Sme stále veľmi vzdialení od vytvorenia účinného systému. Menšie členské štáty nemajú zdroje väčších štátov a o spolupráci a koordinácii na európskej úrovni môžeme iba snívať. Ako však bolo uvedené, neznamená to vždy nevyhnutne väčšiu hotovosť.

V lete tohto roka došlo v našej krajine, Bulharsku, k obrovskému požiaru v Rílskych horách, najmalebnejších a najneprístupnejších horách v krajine. Požiar sme zvládli vďaka francúzskym protipožiarnym vrtuľníkom, za čo im srdečne ďakujeme. Riadenie a koordinácia operácie však trvala veľmi dlho. Občania Európskej únie netrpezlivo čakajú na účinné rozhodnutia a nie nevyhnutne na vysoké sumy v rámci financovania. Účinné rozhodnutia, ktoré, ako uviedol pán Beaupuy, by nám dokonca mohli ušetriť peniaze.

James Nicholson (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, všetci si uvedomujeme, že súvislosti a pôvod vzniku Fondu solidarity EÚ spočívajú v ničivých povodniach v strednej a východnej Európe v roku 2002. Nevyhnutnosť jeho existencie bola posilnená ďalšími prírodnými katastrofami, napríklad lesnými požiarmi v Grécku. Na základe nedávnych povodní v mojom vlastnom volebnom obvode, v Severnom Írsku, som si uvedomil jeho zásadný význam.

Napriek širokej podpore a zánieteniu pre Fond, ktoré vyjadrili Parlament, Komisia a občania EÚ, neochota Rady spolupracovať bráni jeho úplnému uplatňovaniu. Európska únia chce rozhodne poskytovať pomoc členským štátom postihnutým prírodnou katastrofou. Aby bola táto pomoc účinná, musí sa poskytovať rýchlym a uváženým spôsobom. Rada však v súčasnosti kladie do cesty prekážky, ktoré bránia plynulému fungovaniu Fondu. Som preto rád, že predloženie tejto otázky na ústne zodpovedanie a jej naliehavosť je záležitosťou, ktorú výbor zdôrazňuje.

Okrem toho by som rád zdôraznil časť otázky, ktorú položil výbor. Pýtal sa v nej na to, ktoré členské štáty nesúhlasia s existenciou Fondu, a na uvedenie dôvodov. Fond solidarity je mimoriadne dôležitý mechanizmus, ktorý má mať Európska únia k dispozícii. Problémy s jeho uplatňovaním však trvajú príliš dlho a podľa môjho názoru je potrebné túto záležitosť čo najskôr vyriešiť.

Nezáleží na tom, či ide o povodne alebo lesné požiare, keď majú ľudia problémy, potrebujú pomoc a podporu. Vyžadujú predovšetkým finančnú podporu, a to vopred a okamžite. Nie tak, ako funguje súčasný systém, ktorý potreboval mesiace a roky a bol úplne pohltený v byrokracii. Ak naozaj chcete vykonať niečo pozitívne, urobte toto a tento krok vzbudí viac dôvery v Európu než ktorýkoľvek z vašich návrhov alebo všetky z nich dohromady.

Toto chcem Rade povedať veľmi jednoznačne. Rada nesúhlasila, pretože, podľa môjho názoru, a je to iba môj názor, nechce Parlament, a najmä nechce poslancov tohto Parlamentu v miestnom regióne, v ktorom zohrávame dôležitejšiu úlohu než vy, Komisia, alebo oni, Rada. Pretože, ak sa niečo stane, občania sa obracajú na poslancov. Neobrátia sa na Komisiu, neobrátia sa na Radu. Ani vás nepoznajú. Ste nedotknuteľný, anonymný, byrokratický úrad v Bruseli. Takže sú to poslanci, nepopierajme to, my, Parlament, sme ľudia, ktorí žijú celý čas mimo inštitúcie s ľuďmi, a my potrebujeme túto podporu. V živote som ešte nepočul také chabé výhovorky. Nastal čas dokončiť, čo sme začali.

Stavros Arnautakis (PSE). - (EL) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, zvyčajne tvrdíme, že sme Únia, ktorej základnou zásadou je solidarita. Dnes naši občania potrebujú Úniu, ktorá môže uplatniť túto zásadu v praxi. Potrebujú činy, nie iba slová. Dnes vyzývame Radu, aby vzala do úvahy očakávanie občanov a ukázala, že vie priložiť ruku k dielu v súvislosti s Fondom solidarity.

Všetci z nás máme vo svojich krajinách skúsenosti s dôsledkami často sa vyskytujúcich prírodných katastrof. Všetci sme boli svedkami zúfalstva našich spoluobčanov, ktorých postihla katastrofa, a všetci vieme a chápeme, aké dôležité je, aby títo občania cítili, že Európska únia stojí po ich boku. V máji roku 2006 prijal Európsky parlament plán Európskej komisie na nový Fond solidarity. Na nový, rýchlejší, pružnejší a účinnejší Fond, ktorý plánovala zaviesť v období rokov 2007 až 2013. Tento plán však doteraz zapadá prachom na pracovnom stole Rady.

Úprimne povedané, nerozumiem tomu, ako je možné, že máme taký kvalitný nástroj a stále ho nemôžeme zaviesť. V súčasnosti potrebuje Európska únia nový Fond solidarity viac než kedykoľvek predtým.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). - (CS) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, ako člen Výboru regiónov som mal príležitosť na vlastné oči vidieť lesy zničené víchricou vo Vysokých Tatrách na Slovensku, požiare v Portugalsku a povodne v Českej republike. V rozhovoroch s miestnymi obyvateľmi som si v plnej miere uvedomil, nakoľko intenzívne bolo využitie európskych fondov na opravu škôd a obnovu Tatranského národného parku vnímané ako konkrétny prejav európskej solidarity. Fond solidarity je schopný v určitých krízových situáciách pomáhať jednotlivým štátom a posilňuje tak povedomie o európskej spolupatričnosti. Vlastné administratívne riadenie tohto fondu nie je, nanešťastie, veľmi účinné, takže pomoc často prichádza s niekoľkomesačným oneskorením. Z toho dôvodu sa Európsky parlament dlho snaží o zmenu právneho rámca, aby právo lepšie zohľadňovalo nové potreby pri využívaní týchto finančných zdrojov a umožňovalo poskytnúť rýchlu a účinnú pomoc v kratšom časovom období.

Vzhľadom na zmeny klímy možno na našom starom kontinente očakávať častejší výskyt katastrof v podobe povodní, súch, víchric a požiarov. Pribúdajú aj nové hrozby v podobe teroristických útokov a zdravotných pandémieí. Jednotlivé štáty sa v skutočnosti snažia spolupracovať na bilaterálnom základe a uskutočňujú spoločné cvičenia a zásahy svojich núdzových služieb. Týmto spôsobom nepriamo podporujú niektoré predstavy o civilnej ochrane, ktoré načrtnol pán Michel Barnier v roku 2006. V tejto diskusii musíme, nanešťastie, ešte pokračovať.

Dámy a páni, rýchle reakcie, účinnejšie využívanie Fondu solidarity a medzinárodná spolupráca pri prevencii a bojoch proti dôsledkom katastrof sú veľmi horúce témy, najmä pred blížiacimi sa európskymi voľbami. Úplne preto rozumiem predloženým otázkam a vyzývam Európsku komisiu a Radu, aby situáciu rýchlo vyriešili.

Gábor Harangozó (PSE). - (HU) Veľmi pekne vám ďakujem, pán predsedajúci. Vážená pani komisárka, dámy a páni, Európske spoločenstvo vytvorilo Fond solidarity s cieľom umožniť rýchlu, účinnú a pružnú reakciu v núdzových a naliehavých prípadoch. Nemôžeme však tvrdiť, že rýchlosť a účinnosť charakterizujú postup Rady v súvislosti s formulovaním spoločného stanoviska.

Najväčšie prírodné katastrofy však, nanešťastie, nečakajú na formuláciu spoločného stanoviska. Napriek pozitívnym výsledkom dosiahnutým od vzniku Fondu solidarity je nevyhnutné uskutočniť ďalšie zlepšenia, aby bolo možné poskytovať pomoc rýchlejšie a účinnejšie tým, ktorí ju potrebujú. Čelíme obrovským výzvam a z toho dôvodu nemôžeme pochopiť, prečo plynú roky bez toho, aby Rada prijala akékoľvek rozhodnutie. Naši občania to pochopia ešte ťažšie než ja.

Nesmieme umožniť ďalšie oneskorenie. Musíme sa snažiť viesť rozpravu, ktorá prináša výsledky, a čo najskôr dosiahnuť dohodu s cieľom vyriešiť problémy, ktoré prichádzajú so stále častejšími prírodnými katastrofami. Ďakujem vám za pozornosť.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). – (BG) V posledných rokoch sme museli čeliť rastúcemu počtu katastrof, prírodných a tých, ktoré spôsobil človek. Tieto katastrofy priniesli nielen vážne finančné straty, ale, nanešťastie, aj straty na ľudských životoch. V niekoľkých posledných rokoch sme sa v Bulharsku museli zaoberať povodňami, suchami a lesnými požiarimi. Minulý víkend došlo v Bulharsku k zemetraseniu, ktoré, našťastie, nebolo veľmi intenzívne. Aj napriek malej úteche sa tým potvrdzuje nevyhnutnosť existencie účinného Fondu solidarity EÚ.

Rada by som upozornila na to, že nie sme jedinou krajinou Európy, ktorú postihujú podobné katastrofy. Napríklad susedné Grécko muselo v roku 2007 čeliť zničujúcim lesným požiarom. Znamená to, že sa musíme viac snažiť, aby sme mohli odstraňovať dôsledky týchto katastrof. Je jasné, že potrebujeme prijať zmeny nariadení, aby sme mohli poskytnúť pružnejší nástroj. Ako v závere svojej správy v roku 2006 správne uviedol pán Berend, musíme urýchliť poskytovanie pomoci a znížiť množstvo byrokracie. Musíme zabezpečiť, aby sa pomoc dostala k občanom vtedy, keď ju potrebujú, a nie o niekoľko dní alebo dokonca týždňov neskôr. Z tohto dôvodu vítam zníženie prahu a zavedenie nových, okamžitých platieb, ktoré sú prejavom skutočnej solidarity. Ďalším veľmi dôležitým hľadiskom je to, že nový, revidovaný návrh sa vzťahuje aj na priemyselné katastrofy. Ak by napríklad v Bulharsku došlo k výbuchu ropovodu alebo k nehode lode, pomoc z Fondu solidarity by sa vzťahovala aj na tieto katastrofy.

Na záver by som rada predložila predstavu financovania. Z dlhodobého hľadiska by sme mohli uvažovať nad finančnými nástrojmi, napríklad Fondom solidarity, využitím časti finančných prostriedkov, ktoré sa stratia v rámci pravidiel $N+2$ a $N+3$. V tejto chvíli sa však musíme sústrediť na skutočnú zmenu, a preto naliehavo žiadam Komisiu a najmä Radu, aby podporili úpravu Fondu solidarity EÚ.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, Fond solidarity je dôležitým nástrojom na vykonávanie sociálnej politiky v členských štátoch postihnutých prírodnými katastrofami. Je praktickým prejavom solidarity s európskymi občanmi zasiahnutými týmito katastrofami. Práve prostredníctvom týchto postupov vykonávame spravodlivosť a naplňame predstavu aktívnej podpory, ktorú Európska únia poskytuje svojim občanom.

Významný prínos Fondu v boji proti veľkým katastrofám sa prejavil počas povodní v strednej Európe, zemetrasení v Taliansku a požiarov v Portugalsku a v mojej krajine, Grécku, v roku 2007. Spomínané udalosti sú dôkazom, že mnoho členských štátov využilo rozpočtové prostriedky Fondu. Zároveň, vzhľadom na súčasné nariadenie a existujúce finančné zdroje, Európska únia nemôže reagovať na ďalšie takéto krízy, ktoré nie sú spôsobené výlučne prírodou, ako napríklad priemyselné znečistenie, prípadná pandémia v Európe, suchá a podobne.

Navrhovaná reforma nariadenia sa týka širších požiadaviek, urýchľuje postupy, zavádza inovácie v podobe zálohových platieb a vo všeobecnosti prijíma praktické a pozitívne opatrenia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a na to, že Európsky parlament prijal návrh Komisie, nevidím dôvody a príčiny na oneskorenie schválenia tohto nariadenia.

Pani komisárka, jasná podpora našich stanovísk vo vašom dnešnom vystúpení pôsobí povzbudivo. Toto oneskorenie nie je v súlade s duchom solidarity, ktorým by sme sa mali riadiť. Rada nesie veľkú časť zodpovednosti a my dúfame, že bude reagovať na žiadosť Európskeho parlamentu a okamžite ju prijme aj napriek tomu, že dnes nie je prítomná.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, vážení kolegovia, najskôr by som chcela vyjadriť svoju radosť z toho, že konečne prebieha rozprava na túto tému. Dúfam, že v dnešnej rozprave dospejeme k výsledkom, ktoré nám už pani komisárka sľúbila. Všetci vieme, že súčasné postupy pre prístup k Fondu solidarity trvajú dlho. Navrhujem preto zmenu a doplnenie rozpočtu Únie.

Keď napríklad Rumunsko chcelo získať pomoc z Fondu solidarity po povodniach, ku ktorým došlo na prelome jari a leta v roku 2005, na finančné prostriedky muselo čakať takmer rok. V ustanovení nariadenia je uvedené, že žiadosť by sa mala predložiť najneskôr do desiatich týždňov od katastrofy a je potrebné uviesť celkovú výšku spôsobených škôd. Tým sa ľahšie klasifikuje druh katastrofy. V prípade povodní je napríklad pomerne zložitá splniť uvedené požiadavky. Aby bolo možné podrobne vyčíslieť škody, je potrebné úplne odvieť vodu zo zaplavených oblastí. Toto v žiadnom prípade nezávisí od národných inštitúcií a úradov. V rámci ďalšieho postupu Komisia overí splnenie podmienok, predovšetkým tých, ktoré súvisia s vážnou katastrofou. Tento postup si vyžaduje veľké množstvo času vrátane dodatočných informácií a vysvetlení. Napokon, po schválení zmeny a doplnenia rozpočtu Komisia pripraví a schváli rozhodnutia na poskytnutie dotácií. Posledný krok spočíva v prevode finančných prostriedkov, ktoré sa musia minúť najneskôr do jedného roka. V praxi to znamená, že tieto finančné prostriedky sú určené na pokrytie výdavkov, ktoré vyplatil prijímajúci štát po katastrofe. Na základe uvedených podmienok si všetci kladieme otázku, či toto je naozaj núdzová pomoc.

Rada by som na záver uviedla, že zamietnutie návrhu Komisie na úpravu nariadenia po rokovaní Pracovnej skupiny finančných poradcov bez konzultácie so skupinou pre „štruktúrované opatrenia“, môže viesť k záveru, že ministri financií sa v skutočnosti nedohodli. Uvedený záver nám spôsobuje mnoho problémov, najmä v súčasnej zložitej situácii a tiež na úrovni členských štátov.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Vážený pán predseda, niektoré najlepšie otázky sú kladené neskoro večer a toto je jedna z nich. Z dôvodu neprítomnosti Rady na tejto rozprave však pripomína „rozhovor medzi hluchými“.

Sú dve slová, o ktorých v Európe veľmi často rozprávame. Jedným je „subsidiarita“ a ďalším „solidarita“. Význam subsidiarity spočíva v rešpektovaní členských štátov a ich práv. Význam solidarity odzrkadľuje, podľa môjho názoru, jednotnosť Európskej únie a našu vzájomnú podporu. Prečo teda spomínaný fond neplní túto úlohu? Jedným z nebezpečenstiev a jednou zo škôd v dôsledku jeho nefunkčnosti je naozaj to, že informujeme o dostupnosti financovania a následne ho neposkytneme, pretože systém je komplikovaný, byrokratický a veľmi nepružný na to, aby s ním spoločnosť a jednotlivci pracovali.

Predpokladám, že tento stav súvisí v konečnom dôsledku s rozpočtom a peniazmi. Minulý týždeň som si veľmi pozorne vypočula poznámky pani komisárky zodpovednej za oblasť finančného plánovania a rozpočtu k rôznym témam, od spoločnej poľnohospodárskej politiky po ostatné otázky. Zaujala ma však najmä jej žiadosť o vytvorenie pružnejšieho rozpočtu, rozpočtu, ktorý by umožnil rýchlo reagovať na udalosti vo svete, a aby Európska únia nemusela udalosti naháňať.

Je mi ľúto, že nespomenula potrebu pružnej reakcie na udalosti v Európskej únii, pretože sa domnievam, že dnešná rozprava sa týka práve tejto témy. Pochádzam z krajiny, ktorá povedala Lisabonskej zmluve „nie“ a v ktorej čoraz viac diskutujeme o úsilí priviesť občanov bližšie k Európskej únii. Najlepším spôsobom, ako to urobiť, je vidieť Európu v akcii, nie za rečníckym pultom. Obávam sa, že je príliš veľa informácií o záležitostiach v Európskej únii a príliš málo konkrétnych činov, kde by ľudia videli výsledky jej snahy.

Pozitívna správa znie, že dnes ráno bol v novinách uverejnený prieskum, podľa ktorého írsky verejný názor možno zmeniť svoj názor na Lisabonskú zmluvu. Veľmi nerada by som zanechala v rokovacej sále dojem sklúčenosti.

Sérgio Marques (PPE-DE). – (PT) Vážený pán predseda, pani komisárka, dámy a páni, otázka na ústne zodpovedanie, ktorú predložil Európskej komisii pán Gerardo Galeote v mene Výboru pre regionálny rozvoj, je odôvodnená a závažná. Mali by sa vysvetliť dôvody, pre ktoré Rada zastavila reformu Fondu solidarity vzhľadom na svoju neschopnosť dosiahnuť dohodu o spoločnej pozícii, ktorá by umožnila pokračovanie legislatívneho procesu.

Je zložitá predpokladať dôvody pozície Rady, možno okrem finančných dôvodov. Nechce Rada dosiahnuť pohotovejšiu a rýchlejšiu reakciu v prípade prírodných katastrof? Nechce Rada, aby tento druh rýchlej reakcie bol dostupný v prípade iných druhov katastrof, ako napríklad závažných priemyselných katastrof, teroristických činov alebo ohrozenia verejného zdravia?

Jasná odpoveď na tieto otázky je nevyhnutná rovnako, ako je nevyhnutné objasniť názor Európskej komisie na tento stav a to, či zamýšľa prijať isté opatrenia, aby legislatívny proces pokračoval.

Hodnotu solidarity musíme v tejto oblasti zabezpečiť v plnej miere. Občania by naozaj nepochopili, keby sa tak nestalo.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, občania často posudzujú Európsku úniu na základe činnosti tohto fondu. V posledných rokoch sme boli svedkami rastúceho počtu prírodných katastrof, ktoré boli čoraz intenzívnejšie. Stále viac počujeme o povodniach, suchách, požiaroch alebo búrках v rôznych členských štátoch. Nie sú jedinými problémami. Potrebujeme umožniť poskytovanie pomoci pri udalostiach ako únik chemikálií, explózie, priemyselné požiare alebo nehody v jadrových elektrárnach.

Musíme byť pripravení aj na nové problémy, ako napríklad boj proti teroristickým útokom a odstraňovanie ich dôsledkov. Nemali by sme zabúdať ani na krízové situácie v súvislosti so zdravím našich občanov alebo s chorobami zvierat. V súvislosti so spomínanými hrozbami je pri riešení takýchto situácií obrovskou prekážkou cena liekov, vakcín a zariadenia. Fond musí byť pružný, aby mohol primerane a dôkladne reagovať na situácie. Postup žiadosti o pomoc sa musí tiež čo najviac zjednodušiť.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka Hübnerová sa dnes ocitá vo veľmi zložitej situácii. Musí odpovedať v mene Rady, ktorej predstavitelia nie sú prítomní. Počas dánskeho predsedníctva v roku 2002, keď došlo k náhlej povodni, sa Rada dokázala zmobilizovať a pripraviť potrebné podklady v priebehu niekoľkých týždňov. Dnes by sme z tejto stagnácie pri reforme Fondu solidarity mali obviňovať štyri predsedníctva. Tento fond potrebujeme. Pomoc z neho by nemala byť iba znakom našej solidarity, ale mala by byť rýchla a účinná s minimálnym byrokratickým zaťažením.

Som presvedčený, že dnes sa musíme venovať dvom otázkam. Jedna spočíva v tom, ako a kedy riadiť Fond solidarity, a druhá v tom, ako využiť ostatné finančné prostriedky z iných zdrojov, napríklad Kohézneho fondu, na činnosti súvisiace s dlhodobou prevenciou katastrof. Toto je však osobitná téma. Rád by som využil túto príležitosť a položil pani komisárke otázku. Raz sa rokovalo o otázke vytvorenia „nástroja rýchlej reakcie“ a o pripravenosti na vážne katastrofy. V rozpočte bolo v tejto súvislosti vyčlenených približne 200 miliónov EUR. Nevieť, v akom štádiu je tento projekt, ktorý sa tiež týka predmetu rokovania.

Rolf Berend (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, je nezvyčajné opäť dostať slovo v rámci postupu „catch the eye“, ale na konci rozpravy som chcel znova zdôrazniť kritiku, ktorá dnes večer odznela a ktorá vo väčšine prípadov nebola vôbec adresovaná Komisii.

Komisia nám neustále pomáhala pri vypracovávaní návrhov revízií tejto zmluvy a pri snahe zavádzať ich stála vždy na strane Parlamentu. Vinu nesie Rada a my sme chceli formulovať túto otázku, aby sme mohli vyjadriť svoju kritiku voči Rade. Jej neprítomnosť je prejavom pohrdania Parlamentom a my by sme nemali takéto odmietanie tolerovať.

Pani Hübnerová, máte našu plnú podporu pri všetkých vašich rokovaniach s Radou zameraných na riešenie otázky revidovaného Fondu.

Danuta Hübner, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, chcem vám predložiť tri vysvetlenia. Nie je to fond solidarity pre núdzovú pomoc. Je to fond založený na úhrade osobitných nákladov na núdzové operácie po katastrofách, ktorý umožňuje návrat do bežných životných podmienok. Komisia navrhuje, Parlament a Rada rozhodujú.

Po druhé, v zmene a doplnení nariadenia navrhujeme zväčšiť rozsah, znížiť prah a zmeniť postup, ktorý osobitne pripúšťa možnosť zálohovej platby.

Po tretie, zoznam mojich intervencií a intervencií pána predsedu Barrosa v súvislosti so siedmimi predsedníctvami je veľmi dlhý. Má skoro dve strany a obsahuje všetky stretnutia a listy. Aj napriek tomu, že niektoré predsedníctva pôvodne prejavili pozitívny postoj, žiadnemu z nich sa v Rade nepodarilo dosiahnuť súhlas na zmenu a doplnenie nariadenia. Odmietla som stiahnuť návrh z Rady, pretože som dúfala, že na základe novej správy, ktorú ako Komisia vypracujeme a prijmeme začiatkom budúceho roka, sa uskutoční rozprava, ktorá nám umožní ďalej spracovať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy. V súčasnosti možno tiež máme nové predstavy, možno máme širší rozsah pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov v súvislosti s týmto fondom. V tomto smere pevne dúfam, že sa zúčastníte na tejto rozprave a podporíte návrh Komisie.

V krátkosti k ďalšej otázke. Ide o otázku prevencie. Koncom tohto roka prijmeme oznámenie s názvom „Smerom ku komplexnému novému prístupu pri prevencii katastrof“. Už sme dokončili dve prieskumné štúdie. Uzavreli sme aj konzultácie a v súčasnosti pripravujeme hodnotenie vplyvov. Pokiaľ ide o kohéznú politiku, myslím, že pán Janowski navrhoval jej zahrnutie v rámci preventívnych opatrení. Jednou z priorit tejto politiky sú preventívne opatrenia, najmä v oblasti životného prostredia.

Vážený pán predsedajúci, to je všetko. Dúfam, že budeme pokračovať v spolupráci, aby sme v tomto fonde dosiahli zmeny a doplnenia tak, aby mal väčší význam a bol citlivejší voči potrebám európskych občanov.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Margie Sudre (PPE-DE), písomne. – (FR) Pred vyše dvoma rokmi dosiahli Parlament a Komisia dohodu o rozšírení rozsahu Fondu solidarity, aby sa nevzťahoval len na prírodné katastrofy, ale aj na priemyselné nehody, teroristické útoky a závažné krízy verejného zdravia.

V dohode je uvedené, že mimoriadna pozornosť bude venovaná najvzdialenejším regiónom, dokonca aj keď nespĺnia kritériá spôsobilosti v plnej miere, aby im bola v prípade neočakávaných udalostí poskytnutá núdzová pomoc.

Vzhľadom na to, že Rada nedokázala prijať rozhodnutie, uvedená reforma ešte stále nenadobudla účinnosť. Výsledkom je ďalšie oneskorenie prijatia spoločnej pozície.

Aj napriek tomu, že tento fond bol nedávno pripravený pomôcť Réunionu po cyklóne *Gamede* a Martiniku a Guadeloupe, v obidvoch prípadoch obetiam hurikánu *Dean*, v súvislosti s prijatím každej žiadosti sa spája neistota, pretože Rada neprijala rýchle rozhodnutie o tejto reforme.

Komisia by tiež mala preskúmať svoje návrhy, aby sa posilnili kapacity Únie v oblasti civilnej ochrany s cieľom využiť skúsenosti a geografickú polohu najvzdialenejších regiónov a zámorských krajín a území, ktoré sa chcú stať podpornými oblasťami v prípade zásahu mimo Európy.

Najvzdialenejšie regióny očakávajú v obidvoch uvedených otázkach smelú odpoveď EÚ, aby sa tým zaručila ich bezpečnosť.

25. Ochrana spotrebiteľa v oblasti úverov a financií (krátke prednesenie)

Predsedajúci. – Ďalším bodom je správa (A6-0393/2008) pani Iotovovej v mene Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa o ochrane spotrebiteľa: zlepšovanie vzdelania a informovanosti spotrebiteľov o úveroch a financovaní (2007/2288(INI)).

Iliana Malinova Iotova, spravodajkyňa. – (BG) Správa o finančnom vzdelávaní, o ktorej sa bude hlasovať na zajtrajšom plenárnom zasadnutí, je dôležitejšia než kedykoľvek predtým. Je jasné, že súčasnej finančnej kríze sa možno vyhnúť, ak budú spotrebiteľia dostatočne oboznámení s rizikami, ktoré so sebou prinášajú rôzne druhy úverov. Môžeme s určitosťou povedať, že keby sme sa v minulosti viac sústredili na finančné vzdelávanie ľudí, neocitli by sme sa v súčasnej situácii, alebo prinajmenšom by kríza nedosiahla súčasné rozmery. V záujme budúcnosti sa musíme ubezpečiť, že sa našim deťom poskytuje možnosť vzdelávať sa, aby vedeli správnym spôsobom používať kreditné karty a zaobchádzať s pôžičkami v celej Európe. Musíme sa zamerať na študentské hypotekárne úvery, dôchodkové a investičné fondy. Tieto finančné produkty výrazne ovplyvňujú životy spotrebiteľov, a preto ich musíme brať do úvahy. Nesmieme zabúdať, že čoraz viac mladých ľudí sa veľmi zadlžuje bez toho, aby si uvedomovali dôsledky na svoj život.

Mnoho mesiacov sme veľmi úzko spolupracovali na znení správy. Tesne pred vypuknutím krízy sme uskutočnili veľmi zaujímavú verejnú diskusiu s predstaviteľmi európskych a amerických bánk a finančných inštitúcií. Už vtedy sme jasne poukázali na problémy a bili na poplach. Na druhej strane sme mali možnosť vidieť skúsenosti a osvedčené postupy vo finančnom vzdelávaní v krajinách, ktoré majú v tejto oblasti tradíciu a ktoré neustále pracujú na jeho zlepšení – Spojené kráľovstvo, Francúzsko, Nemecko a iné krajiny – a vypočuli sme si názory tých, ktorí v tejto oblasti uskutočňujú prvé kroky. Mám radosť z výsledkov hlasovania o správe vo Výbore pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa a z rozhodnutia Komisie o rozpočtových prostriedkoch potrebných na poskytovanie pomoci v rámci projektu.

Dostali sme tiež mnoho povzbudzujúcich reakcií od vedúcich finančných inštitúcií v súvislosti so správou z vlastnej iniciatívy. Som presvedčená, že sme dosiahli kompromisné riešenie, s ktorým budú spokojné všetky politické skupiny. Dúfam preto, že zajtrajšie hlasovanie o správe bude úspešné. Súčasnú finančnú krízu môžeme prekonať iba spoločným úsilím, a preto sa v súvislosti s touto spoločnou iniciatívou potrebujeme zjednotiť a spolupracovať. Je čas konať a zabezpečiť tak, aby európski spotrebiteľia mali potrebné znalosti o spotrebiteľských a iných druhoch úverov, aby sa podobná finančná katastrofa neopakovala. Na dosiahnutie tohto cieľa je mimoriadne dôležité, aby členské štáty zaviedli prijaté opatrenia a úzko

spolupracovali. Na záver by som chcela srdečne poďakovať členom Európskej komisie za pomoc, ktorú mi poskytli.

Danuta Hübner, členka Komisie. – Vážení páni predsedajúci, toto je veľmi aktuálna správa. Poukazuje na mnoho problémov, ktorým európski spotrebitelia čelia v súvislosti so súčasnou finančnou krízou. Z toho dôvodu veľmi ďakujem pani Iotovovej za vynikajúcu prácu.

Komisia si uvedomila dôležitosť finančného vzdelávania pre správne fungovanie vnútorného trhu v našom oznámení prijatom v decembri minulého roka. Spotrebiteľom musí byť rozhodne poskytnutá možnosť prijímať zodpovedné rozhodnutia v súvislosti s ich osobnými financiami. Iba takto budú schopní mať skutočný úžitok, ktorý prináša finančná integrácia v Európskej únii.

Oblasť vzdelávania patrí do právomoci členských štátov. Úloha Komisie v tejto oblasti spočíva najmä v podpore. Napriek tomu má však veľký význam.

Programy vzdelávania spotrebiteľov je najvhodnejšie poskytovať na národnej úrovni. Je to tiež najúčinnjší a najúčelnejší spôsob. Členské štáty musia zohrávať zásadnú úlohu, napríklad prijímaním stratégií finančného vzdelávania založených na verejno-súkromnom partnerstve.

Sme presvedčení, že úlohou Komisie je konať ako inštitúcia podporujúca finančné vzdelávanie v celej EÚ a v rámci toho propagovať výhody vzdelania, koordinovať úsilie a vysvetľovať osvedčené postupy.

V tejto súvislosti sme zaviedli niekoľko praktických iniciatív a vytvorili sme odbornú skupinu pre finančné vzdelávanie, ktorá mala prvé stretnutie v októbri. Venovala sa na ňom diskusiám o národných stratégiách finančného vzdelávania.

Podporujeme aj rozvoj internetových nástrojov Dolcetta pre učiteľov s cieľom uľahčiť im zahrnutie finančných tém do súčasných osnov. Čoskoro zverejníme európsku databázu pre finančné vzdelávanie, elektronickú knižnicu programov vedených rôznymi druhmi poskytovateľov. Komisia pravidelne poskytuje svoj patronát nad vybranými udalosťami a zviditeľňuje tak oblasť finančného vzdelávania.

Plne súhlasíme so všeobecným zameraním tejto parlamentnej správy a s väčšinou návrhov, ktoré obsahuje. Otázkou zásadného významu je vzdelávanie detí a mladých ľudí. Komisia súhlasí s presvedčením Parlamentu o tom, že finančná gramotnosť by sa mala získavať na školách.

Sme pripravení a ochotní pomáhať členským štátom pri rozvoji ich základných vzdelávacích programov v oblasti osobných financií. Rovnaký záujem sa týka myšlienky poveriť Komisiu organizovaním informačných a mediálnych kampaní o finančnom vzdelávaní na úrovni EÚ. Tieto kampane na zvyšovanie informovanosti by mali byť prispôbované osobitným potrebám cieľovej skupiny. Najúčinnnejšie sú, keď prebiehajú na národnej alebo dokonca na miestnej úrovni. Sme pripravení pomáhať aj pri tejto činnosti.

Rada by som na záver poďakovala Parlamentu za jeho kvalitnú prácu na vypracovaní týchto dokumentov a teším sa na pokračovanie dialógu medzi Parlamentom a Komisiou o dôležitých otázkach finančného vzdelávania spotrebiteľa.

Predseda júci. – Týmto uzatváram tento bod rokovania.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Dragoș Florin David (PPE-DE), písomne. – (RO) Neznalosť zákona nás neospravedľňuje pred jeho dôsledkami rovnako, ako nás neospravedľňuje neznalosť finančných mechanizmov pred vzniknutými stratami.

Finančné a bankové inštitúcie a poisťovacie spoločnosti mali a stále majú povinnosť poskytovať „pokyny pre užívateľa“ finančných nástrojov, aby mohol prijímať uvážené rozhodnutia. Z toho dôvodu som presvedčený, že potreba vzdelávať občanov Európy vo finančných, bankových a poisťovacích otázkach prostredníctvom vládnych a mimovládnych inštitúcií je dobrým riešením pre tých, ktorí si to naozaj želajú. Poskytovanie informácií občanom, ktorí používajú uvedené nástroje, však musí byť povinnosťou poskytovateľov služieb v tejto oblasti. Domnievam sa, že je povinnosťou Komisie a členských štátov EÚ upozorňovať občanov Európy na škodlivú povahu konkrétnych produktov alebo služieb a informovať o nej a regulovať európsky trh tak, aby sa tieto škodlivé produkty alebo služby nemohli na trhu vyskytovať.

Rád by som na záver zablahoževal pani spravodajkyni Iotovovej a našim kolegom z Výboru pre medzinárodný obchod a z Výboru pre hospodárske a menové veci k účinnému spôsobu, akým vypracovali návrh tohto uznesenia.

Zita Plešinská (PPE-DE), písomne. – (SK) Kríza s rizikovými hypotekárnymi úvermi nás utvrdila, že vedomie občanov o financiách v EÚ je nízke. Spotrebiteľia nie sú dostatočne oboznámení o rizikách nesolventnosti a nadmerného zadlženia. Informácie o finančných produktoch finančných inštitúcií, hlavne v reklamách, sú málo zrozumiteľné a niekedy zmätočné. Neposkytujú spotrebiteľom dostatočné informácie ešte pred uzatvorením zmlúv.

Informovanie spotrebiteľov v oblasti financií a poskytovania úverov je nutné začať už na školách, ktoré by ich ako budúcich spotrebiteľov mali oboznámiť s produktmi bankového sektora. Osobitný dôraz je potrebné klásť na programy pre mladých ľudí, dôchodcov a zraniteľné skupiny.

Som presvedčená, že Komisia musí vytvoriť rozpočtovú položku pre programy finančného vzdelávania na úrovni EÚ, do ktorých sa budú môcť zapojiť všetky subjekty ako štát, mimovládne organizácie, spotrebiteľské organizácie aj finančné inštitúcie.

Osobitne zdôrazňujem úlohu spotrebiteľských organizácií na úrovni Spoločenstva, ako aj na vnútroštátnej úrovni, pretože najlepšie poznajú osobitné potreby cieľových skupín v oblasti vzdelávacích programov. Mnohé členské štáty nevyčleňujú adekvátne finančné prostriedky vo svojich rozpočtoch na politiku ochrany spotrebiteľa a nevenujú aktivitám spotrebiteľských organizácií pozornosť ani finančnú podporu.

Len málo spotrebiteľov si môže dovoliť služby osobných finančných poradcov, preto som presvedčená, že práve odborníci vyškolení cez vzdelávacie programy EÚ by v rámci spotrebiteľských organizácií mohli spotrebiteľom poskytovať nezávislé poradenstvo.

Marian Zlotea (PPE-DE), písomne. – (RO) Rád by som zablahoževal pani Iotovovej k téme, ktorou sa zaoberala v tejto správe. Tému finančného vzdelávania považujem za veľmi dôležitú. V súčasnosti sa v Rumunsku zaoberáme problémom občanov, ktorí už nevládzu splácať svoje dlhy, pretože si vzali úvery z rôznych bánk. Nielenže boli nesprávne informovaní o dôsledkoch svojho úveru, ale nebolo im poskytnuté žiadne primerané finančné vzdelanie, ktoré by im umožnilo rozhodnúť sa o výhodnosti konkrétnej finančnej služby.

Nesmieme si zamieňať finančné vzdelávanie s informáciami poskytovanými spotrebiteľom. Programy finančného vzdelávania je potrebné rozvíjať podľa vekových skupín a potrieb rôznych častí obyvateľstva.

Dúfam, že služba Dolceta bude čo najskôr preložená do rumunského a bulharského jazyka, aby z nej mohli mať úžitok všetci občania členských štátov.

26. Hodnotiaca tabuľka spotrebiteľských trhov (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom je správa (A6-0392/2008) pani Anny Hedhovej v mene Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa o hodnotiacej tabuľke spotrebiteľských trhov (2008/2057(INI)).

Anna Hedh, spravodajkyňa. – (SV) Vážený pán predseda júci, vnútorný trh predstavuje mimoriadne dôležitú časť európskej spolupráce, ale pre mnohých spotrebiteľov je to len vágny pojem. Bez ohľadu na to, akú dôležitosť, pravidlá a ustanovenia mu pripíšeme, všetci sme spotrebiteľmi a všetkých nás ovplyvňuje spôsob jeho fungovania. Vždy som tvrdila, že ak budeme mať spokojných a presvedčených európskych spotrebiteľov, získame aj vnútorný trh, ktorý účinne funguje a rozvíja sa.

Ak chceme získať túto dôveru, musíme vnútorný trh zefektívniť a dosiahnuť jeho väčšiu citlivosť voči očakávaniam a problémom občanov. Neznamená to nevyhnutne zavádzanie väčšieho množstva alebo prísnejších právnych predpisov a pravidiel zo strany EÚ. Informovanosť, vzdelávanie a samoregulácia môžu byť často vhodnejším a účinnejším riešením. Bez ohľadu na spôsob riešenia problémov musí cieľ stále spočívať v zabezpečení práv spotrebiteľov, aby sa mohli správne a opodstatnene rozhodovať. Tento postoj je, samozrejme, prínosom aj pre samotný trh. Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa spolu so mnou preto víta hodnotiacu tabuľku spotrebiteľských trhov, ktorú Komisia predložila na žiadosť výboru. Sme presvedčení, že by mohla byť dôležitým nástrojom pre budúci rozvoj spotrebiteľskej politiky.

Vnútorný trh zahŕňa takmer 500 miliónov spotrebiteľov a veľkú ponuku tovarov a služieb. Je samozrejme nemožné podrobne preskúmať všetky hľadiská vnútorného trhu. Je preto dôležité využiť analytické zdroje tam, kde sú v skutočnosti najviac potrebné. Víтам päť oblastí, na ktoré sa Komisia zamerala. Ide najmä

o oblasť sťažností, cenových hladín, spokojnosti, prepojenia a bezpečnosti. Týchto päť hlavných ukazovateľov má veľký význam a sú uplatniteľné, dokonca aj keď ich o nejaký čas budeme musieť ďalej rozvíjať a zdokonaľovať a možno tiež zahrnúť niektoré nové kategórie.

Rada by som tiež zdôraznila dôležitosť zvyšovania informovanosti o hodnotiacej tabuľke medzi samotnými spotrebiteľmi a širokou verejnosťou. Je preto dôležité, aby bola písaná jednoduchým jazykom. Okrem toho by mala byť prístupná na príslušných internetových stránkach.

Na záver by som rada uviedla, že vypracovanie hodnotiacej tabuľky zaberie istý čas. Čiastočne preto, že v oblastiach spotrebiteľskej politiky a ochrany spotrebiteľa sme dosiahli veľmi odlišné stupne pokroku v rôznych členských štátoch, ale aj preto, že sme rozdielni, žijeme v rozdielnych kultúrach a máme odlišné tradície. Musíme byť trpezliví a poskytnúť hodnotiacej tabuľke spotrebiteľských trhov čas.

Rada by som tiež využila príležitosť a poďakovala pani komisárke Kunevovej, jej sekretariátu a svojmu sekretariátu za mimoriadne konštruktívnu spoluprácu.

Danuta Hübner, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, iniciatíva v súvislosti s hodnotiacou tabuľkou sa začala pred necelým rokom a v tomto období Komisia významne ocenila záujem a podporu Parlamentu.

Otázka hodnotiacej tabuľky bola predmetom mnohých rozpráv vo Výbore pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa. V týchto rozpravách a predložených návrhoch sme sa dozvedeli mnoho informácií. Za celý tento prínos vám veľmi pekne ďakujem, ale chcem poďakovať najmä pani Anne Hedhovej za jej vynikajúcu správu.

Rada by som v krátkosti zopakovala, prečo je pre nás všetkých hodnotiacia tabuľka spotrebiteľských trhov taká dôležitá. Ak ju máme spotrebiteľom poskytnúť, musíme byť vnímavejší voči ich potrebám a lepšie rozumieť problémom, s ktorými sa stretávajú v každodennom živote. Aby sme to dosiahli, potrebujeme vytvoriť základňu údajov, ktorá ukáže spôsob fungovania trhov v súvislosti s hospodárskymi a sociálnymi dôsledkami pre spotrebiteľov a spôsob správania spotrebiteľov na trhu. Zdravá tvorba politik si vyžaduje presné údaje a my úplne súhlasíme s vašim názorom v tejto oblasti.

V hodnotiacej tabuľke sú zhromaždené údaje na určenie trhov, ktoré sú pre spotrebiteľov rizikové, a preto je potrebné im venovať ďalšiu pozornosť. Umožňuje tiež sledovať vývoj integrácie maloobchodného trhu a pomáha porovnať spotrebiteľské prostredie v členských štátoch, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie právnych predpisov týkajúcich sa spotrebiteľov, ich presadzovanie, odškodnenie a posilnenie postavenia spotrebiteľov. Súhlasíme s vašimi názormi na to, ktoré ukazovatele do tejto hodnotiacej tabuľky zahrnúť, a sme presvedčení, že vytvorenie jednotnej celoeurópskej databázy spotrebiteľských sťažností bude zásadným pokrokom. Umožní nám odhaľovať problémy na spotrebiteľských trhoch v ranom štádiu a v prípade potreby prijať primerané opatrenia.

Komisia je pevne presvedčená o dôležitosti zahrnutia údajov o cenách. Ceny sú totiž jednou z otázok, ktorá spotrebiteľov zaujíma najviac. V súčasnej politickej a hospodárskej situácii sú kvalitné údaje o cenách čoraz potrebnejšie. Musíme vyslať našim spotrebiteľom jasný signál o tom, že porovnávanie cien na vnútornom trhu máme pod kontrolou. Komisia vás môže uistiť, že si v plnej miere uvedomuje zložitosť tejto otázky, uvedené údaje bude, samozrejme, pozorne spracovávať a zabezpečiť, aby boli využívané v správnych súvislostiach. Ceny na vnútornom trhu sa môžu odlišovať na základe oprávnených ekonomických dôvodov, ale aj na základe zlyhávania trhu. Naším cieľom je nájsť spôsoby na posúdenie rozdielu.

Súhlasíme s názorom pani Hedhovej o dôležitosti úzkej spolupráce s členskými štátmi. Komisia začala tento rok spolupracovať s tvorcami národných politík, štatistickými úradmi, orgánmi činnými v trestnom konaní a spotrebiteľskými organizáciami s cieľom naďalej rozvíjať ukazovatele hodnotiacej tabuľky. V tejto spolupráci budeme v nasledujúcich rokoch pokračovať. Pani Hedhová zdôraznila, že hodnotiacu tabuľku by sme mali viac sprístupniť širšej verejnosti a že by sme mali zvýšiť informovanosť. Komisia s uvedeným bodom súhlasí a začne vyvíjať úsilie, aby to dosiahla. Rada by som vás požiadala, aby ste sa pozreli na výsledky v druhej verzii hodnotiacej tabuľky.

Na záver by som rada uviedla, že želaním, ktoré si Komisia chce osvojiť zo správy pani Hedhovej, hoci by som mohla citovať viac bodov, keby som mala viac času, je vyšší počet ukazovateľov posilnenia postavenia spotrebiteľov v podobe gramotnosti a zručností. V rámci programu Európska sociálna sonda, ktorý revidoval Eurostat, má Komisia v úmysle riadiť modul na posilnenie postavenia spotrebiteľov, prostredníctvom ktorého chce hodnotiť zručnosti a informovanosť spotrebiteľa, znalosť jeho práv a sebavedomie. Tento modul by nám umožnil začať zostavovať štatistický prehľad o európskych občanoch v súvislosti s ich schopnosťami ako spotrebiteľov. Považujeme to za hlavnú oblasť pilotného projektu, ktorý Parlament navrhol na rok 2009.

Rada by som na záver opäť poďakovala pani Hedhovej za záujem a podporu, v neposlednom rade z finančného hľadiska.

Predseda júci. – Týmto uzatváram tento bod rokovania.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Slavi Binev (NI), písomne. – (BG) Vítam správu pani Anny Hedhovej o hodnotiacej tabuľke spotrebiteľských trhov a jej cieľ dosiahnuť väčšiu citlivosť vnútorného trhu voči očakávaniam a záujmom občanov. Za posledných 19 rokov tzv. prechodu k demokracii Bulharska sme boli svedkami rôznych privatizačných riešení, ktoré predložili bulharské vládnuce orgány. Zvláštnym prípadom je povolenie vstupu usvedčeným zločejom z energetickej spoločnosti ČEZ Měření na bulharský domáci trh. Páni zo spoločnosti ČEZ, ktorých my zo strany Útok dlho považujeme za očividných zločincov, boli obvinení vo svojej vlastnej krajine. 32 zamestnancov tejto spoločnosti bolo zatknutých za vydieranie zákazníkov, ktorých obvinili z krádeže elektrickej energie. Avšak zjavne vzhľadom na prílišnú zaneprázdnenosť korupciou, trojstranná koalícia v Bulharsku nepovažovala uvedený dôvod za dostatočný na vyhodenie týchto zločincov tak, ako to spravili vlády v Kanade a Maďarsku. Spoločnosť ČEZ teda pokračuje v krádežiach a vydieraní bulharských daňových poplatníkov pod rúskom dôsledne vypracovaných bezvýznamných privatizačných dohôd.

Som presvedčený, že prijatie hodnotiacej tabuľky spotrebiteľských trhov zvýši kvalitu nástrojov na zachovanie dohľadu nad odvetviami, ktoré je potrebné preskúmať pre nedostatky a porušenia práva, zahrnie vnútroštátne úrady na ochranu spotrebiteľa v rámci zachovania kvality sociálnych služieb a pomôže znovu získať dôveru spotrebiteľa voči vnútornému trhu.

Zita Pleštinská (PPE-DE), písomne. – (SK) Výbor Európskeho parlamentu pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa zacieľuje svoje aktivity prioritne na zlepšenie postavenia európskych spotrebiteľov na vnútornom trhu. Permanentne vyzýva Komisiu a členské štáty, aby skúmali, čo si spotrebiteľ o vnútornom trhu myslí a hlavne čo potrebuje. Základným predpokladom efektívneho a dobre fungujúceho vnútorného trhu je dôvera spotrebiteľov.

Poznajúc výhody hodnotiacej tabuľky vnútorného trhu, ktorá sa používa od roku 1997, vyzval výbor Komisiu, aby predložila návrh na hodnotiacu tabuľku spotrebiteľských trhov ako nástroja na hodnotenie trhu aj z pohľadu spotrebiteľov.

Sťažnosti, cenové hladiny, spokojnosť, prepojenie a bezpečnosť je päť hlavných ukazovateľov použitých v hodnotiacej tabuľke. Výbor si uvedomuje, že keďže ide o historicky prvú hodnotiacu tabuľku spotrebiteľských trhov, niektoré z týchto ukazovateľov bude potrebné v budúcnosti nahradiť novými. Spochybiteľný je hlavne ukazovateľ týkajúci sa cenových hladín.

Súhlasím s názorom spravodajkyne Anny Hedhovej, že tabuľka by mala byť náležite mediálne spropagovaná a umiestnená na relevantných internetových stránkach. Preferujem, aby Komisia finančne podporila vysvetľovacie informačné kampane, ktoré by realizovali spotrebiteľské združenia. Na základe svojich skúseností v oblasti spotrebiteľskej politiky dokážu využiť najúčinnější spôsob priblíženia tabuľky širokej spotrebiteľskej verejnosti.

Som presvedčená, že tabuľka sa stane dôležitým nástrojom pre budúci rozvoj spotrebiteľskej politiky iba vtedy, ak si získa záujem spotrebiteľa.

27. Podpora včasnej demonštrácie udržateľnej výroby energie z fosílnych palív (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0418/2008) pána Christiana Ehlera v mene Výboru pre priemysel, výskum a energetiku o podpore včasnej demonštrácie udržateľnej výroby energie z fosílnych palív (2008/2140(INI)).

Christian Ehler, spravodajca. – (DE) Vážený pán predseda júci, dámy a páni, ako obyvateľ Brandenburska by som, samozrejme, rád privítal pani Hübnerovú. Rád by som poskytol stručné zhrnutie správy Výboru pre priemysel, výskum a energetiku o oznámení Komisie o demonštračných zariadeniach na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého (CCS). Ak máme splniť ciele v súvislosti s energetikou a zmenou klímy, ktoré prijala Európska únia, je zrejme, že jedným z najzásadnejších faktorov bude zníženie emisií CO₂, v rámci

ktorého zohráva uhlie ako fosílné palivo kľúčovú úlohu. Na druhej strane, my v Európe čelíme jednej dileme. V rámci politiky životného prostredia a energetickej politiky máme tri ciele: prvým je ochrana životného prostredia, druhým je bezpečnosť dodávok a tretím je cenová stabilita, ktorá ide ruka v ruku s bezpečnosťou dodávok a je mimoriadne dôležitá v takom hospodársky zložitom období, akým je toto.

V Európe je nám všetkým jasné, že uhlie je jediným fosílnym palivom, jediným fosílnym zdrojom energie, ktoré tak má strategický význam pre dosiahnutie troch uvedených cieľov. Toto palivo však bez technológie CCS, inými slovami bez čistej technológie na využívanie uhlia, nebude mať budúcnosť. Návrh Komisie na podporu naliehavo potrebných demonštračných projektov preto víta väčšina vo výbore. Komisia predložila veľmi rozumný návrh. Väčšina vo výbore súhlasí s tým, že potrebujeme čo najskôr poskytnúť podnety na využívanie technológie CCS v priemyselnom meradle. Väčšina v Parlamente sa však z tohto dôvodu domnieva, a vyjadrili sme to pomerne jasne, že finančná podpora čistej technológie na využívanie uhlia je na splnenie cieľov v súvislosti s energetikou a zmenou klímy v Európe úplne nevyhnutná.

Návrh Výboru pre priemysel, výskum a energetiku má preto veľmi osobitný charakter, spočíva v poskytovaní finančných prostriedkov zo siedmeho rámcového programu pre výskum a tiež z obchodných emisných kvót na podporu výstavby najmenej 12 demonštračných zariadení. Uvedené zariadenia musia byť kombináciou rôznych technológií s rôznymi možnosťami pre skladovanie a prevoz. Mali by sa v čo najväčšom množstve rozšíriť na území celej Európy.

Máme nesmelú radosť z pohľadu na prvé znaky posunu zo strany Komisie v súčasných rokovaníach v rámci trialógu o smernici o CCS a smernici o systéme obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov. S rovnako opatrným optimizmom zastávame názor o nevyhnutnosti zvládnuť, počas rokovaní v rámci trialógu, nielen objasnenie budúcich rámcových podmienok pre technológiu CCS, ale aj vytvorenie pevného základu financovania nevyhnutných predbežných skúšobných zariadení.

Danuta Hübner, členka Komisie. – Vážení pán predsedajúci, veľmi ďakujem pánovi Ehlerovi za jeho správu o oznámení Komisie o podpore včasnej demonštrácie udržateľnej výroby energie z fosílnych palív. V správe oceňujeme širokú podporu našich politických cieľov a uznania dôležitej úlohy, ktorú môže technológia CCS zohrávať v celosvetovom boji proti zmene klímy.

Správa tiež jasne uznáva naliehavú potrebu až 12 veľkých demonštračných projektov, aby sa technológia CCS stali do roku 2020 komerčne životaschopné. Naše oznámenie je potrebné vnímať ako súčasť úplného a komplexného balíka týkajúceho sa klimatických zmien a energetiky. Ten zahŕňa smernicu o CCS, v ktorej je stanovený právny rámec pre možnosti fungovania technológií CCS v Európe, systém obchodovania s emisnými kvótami, ktorým sa vytvára hospodársky a obchodný rámec pre technológiu CCS, a návrh Komisie, v ktorom sa uvádza, aby členské štáty vyčlenili 20 % príjmov z aukcií na investície do vývoja nízkouhlíkových technológií, akými sú CCS. Bez ohľadu na konečné rozhodnutie budú príjmy z aukcií jedným z podstatných zdrojov financovania demonštračných projektov CCS.

Naše oznámenie obsahuje tiež návrh vytvoriť začiatkom roka 2009 európsku štruktúru koordinácie na podporu demonštračných projektov CCS prostredníctvom výmeny vedomostí, spoločných komunikačných aktivít a iných spoločných opatrení.

Vážim si vašu širokú podporu balíka týkajúceho sa klimatických zmien a energetiky a najmä spôsob komunikácie. V správe sa však tiež uvádza, že úsilie Komisie nemusí stačiť na dosiahnutie cieľa, ktorý stanovila Rada a ktorý spočíva v realizácii až dvanástich demonštračných projektov. Rozumiem tejto obave.

Venujme sa otázke financovania. Výbor pre životné prostredie prijal zmenu a doplnenie návrhu týkajúceho sa ETS a navrhuje využiť emisné kvóty v hodnote 500 miliónov EUR z novej vstupnej rezervy na financovanie demonštračných projektov CCS.

Komisia poslala Parlamentu dokument o možnostiach politiky s cieľom pomôcť dosiahnuť konsenzus aj v Rade a zabezpečiť dostatočné financovanie technológií s nízkou emisiou uhlíka.

Správa obsahuje dve ďalšie otázky, s ktorými Komisia nemôže v tomto období úplne súhlasiť. Po prvé, v správe je Komisia vyzvaná na vypracovanie podrobného posúdenia nákladov a podielu súkromného a verejného financovania každého z dvanástich demonštračných zariadení. Rád by som v tejto súvislosti povedal, že demonštračné projekty budú určené až po uskutočnení verejných súťaží na európskej úrovni alebo na úrovni členských štátov. V súčasnosti prebiehajú posúdenia nákladov, ale môžu poskytnúť iba hrubé odhady nákladov, keďže každý projekt je jedinečný.

Po druhé, správa tiež obsahuje návrh využitia zdrojov z finančného nástroja na rozloženie rizík na podporu technológie CCS. Keďže ako viete, zdroje sú v plnej miere viazané, každá zmena by si vyžadovala zmenu a doplnenie siedmeho rámcového programu.

Dovoľte mi teda na záver poďakovať vám za vynikajúcu prácu na správe a dúfam, že aj Parlament bude hlasovať v súlade s celkovým smerovaním a cieľmi správy.

Predseda júci. – Týmto uzatváram tento bod rokovania.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra o 12.00 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Adam Gierke (PSE), písomne. – (PL) Vážený pán predseda júci, pani komisárka, jedným z cieľov Európskej únie je splnenie ambiciózneho plánu ochrany klímy do roku 2020 známeho ako „cieľ trikrát 20“. Medzi nástroje na jeho implementáciu patrí zavedenie obchodovania formou aukcie v rámci obchodovania s emisnými kvótami a zavedenie technológií CCS po roku 2015. Emisný limit vo výške 500 g CO₂/kWh, ktorý sa má zaviesť po roku 2015, je však technicky nedosiahnuteľný dokonca aj pre moderné uhoľné elektrárne. Tento krok by teda predstavoval isté moratórium na výstavbu uhoľných elektrární a ohrozil by tým energetickú bezpečnosť.

Technológie CCS by sa tiež mohli využiť v priemyselných odvetviach, ktoré produkujú veľké množstvá CO₂ v rámci odpadu, napríklad pri tavení surového železa. Z tohto dôvodu by členské štáty, ktoré sú najviac závislé od uhlia, mali už teraz začať s realizáciou demonštračných projektov, aby získali potrebné skúsenosti. Bude to vyžadovať okamžitú finančnú podporu, keďže finančné prostriedky získané z obchodovania s emisnými kvótami po roku 2013 prídu príliš neskoro. Napríklad v Poľsku by sme mali v súčasnosti stavať dve až tri takéto zariadenia, ktoré využívajú rôzne technológie CCS. Mám na mysli moderné elektrárne na čierne alebo hnedé uhlie, ktoré využívajú rôzne spôsoby skladovania CO₂ v pórovitých geologických útvaroch alebo podzemných zásobníkoch.

András Gyürk (PPE-DE), písomne. – (HU) Otázka zachytávania a ukladania oxidu uhličitého je v súčasnosti nevyhnutnou súčasťou diskusií o zmene klímy. Diskutujeme o veľmi sľubnej technológii, ktorá si však musí získať dôveru spoločnosti. Jej budúce využitie by mohlo slúžiť ako istý druh reálneho kompromisu medzi nevyhnutným využitím fosílnych palív a cieľmi ochrany klímy.

Keďže zachytávanie oxidu uhličitého si vyžaduje značné dlhodobé investície, pre Európsku úniu je nevyhnutné vytvoriť ucelený a stabilný právny rámec. Domnievam sa, že balík opatrení pre oblasť klímy, ktorý Parlament zmenil a doplnil, sa v tejto súvislosti vyvíja správnym smerom.

Príslušná parlamentná správa chvályhodne rýchlo navrhuje vydanie neobmedzených emisných kvót pre 10 až 12 pokusných elektrární namiesto poskytnutia priamej finančnej pomoci. Považujem za nevyhnutné, aby Európska komisia určila elektrárne oprávnené na neobmedzené kvóty v súlade so zásadou regionálnej rovnováhy. Súhlasím s pánom spravodajcom v tom, aby v rámci podpory nových technológií boli značne posilnené zdroje pre nový výskum a rozvoj, a to na úrovni členských štátov a na úrovni EÚ.

Podpora EÚ nemôže byť náhradou úsilia súkromného sektora. Za predpokladu, že zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého je naozaj dosiahnuteľné riešenie, vyskytnú sa spoločnosti ochotné zohrávať aktívnu úlohu pri poskytovaní potrebných investícií. Okrem toho je dôležité uviesť, že podpora zachytávania oxidu uhličitého by nemala viesť k uvoľneniu finančných prostriedkov z oblasti trvalo udržateľných zdrojov energie. Zavedenie technológie, o ktorej diskutujeme, môže byť uskutočniteľné, ale v žiadnom prípade nie je jediným riešením obmedzenia dôsledkov zmeny klímy.

28. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

29. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 23.10 hod.)